

@181A ༄། རྣལ་འབྱོར་སྒྲིད་པ་པའི་ལུགས་ཀྱི་ཡིད་དང་ཀུན་གཞིའི་རྩ་འབྲེལ་གྱི་དཀའ་གནས་གསལ་བྱེད་ཉི་ཁྲུ་བྱུང་འཇུག་ཅིས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

@182A ༄། རྣམ་ཐོ་གྲུ་རུ་བྱུང་རྒྱུ་ཡ། རྩེ་བཙུན་སྒྲུ་མ་མཁུན་བཙེ་རྩུས་པའི་མངའ་བདག་རྣམས་ལ་མཆོད་དོ་ཤུག་འཆལ་ཞིང་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། །དུས་རྣམ་ཀུན་དུ་བྱབ་བསྟན་སྒྲིང་པའི་
ཡོངས་སྒྲིད་ཀྱི་སྐལ་བཟང་འདི་དང་མི་འབྲལ་བར་རྩེས་སུ་གཟུང་

དུ་གསོལ། ཤེས་བྱའི་གནས་དང་གནས་ལུགས་གཟིགས་པའི་མཁུན་བཙེ་རབ་འབར་ཞུགས་ཀྱིས་བགྲངས་ཡས་བསྐལ་པར་བཞུ་སྒྲུག་ལས། རྣམ་འབྱུར་ཙམ་གྱིས་འགོ་བའི་མཆོད་སྒྲིང་
ཆེན་པོར་སྟུན་བྱུབ་བདེ་གཤེགས་བཙེམ་ལྡན་བྱུབ་དབང་ལྷ་ཡི་

སྒྲ། །གང་གི་ཞབས་བྱུང་སྒྲི་གཙུག་ཞོར་བུའི་ཉོག་མཛེས་འཇིག་རྟེན་མེས་པོས་ཀྱང་ནི་རྟེན་དཀའ་ལན་ཅིག་ཙམ། །བདག་སོགས་སྒྲིང་དབྱས་འབྲལ་མེད་རབ་བཞོད་དག་ཆོགས་རྣམ་བཀྲས་
མཆོད་དོ་མི་ཤེས་རིམ་ནད་མུན་པ་སོལ། །རྒྱལ་བསྟན་ཡོངས་

རྩོགས་རྟེན་འབྲེལ་རིགས་ལམ་རྩི་བཞིན་གསལ་མཛད་སྐྱ་སྐྱབ་འཕགས་པ་ལྷ། །བྱུང་འཇུག་དགའ་བ་ཡོངས་འབྲིལ་སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་དང་དཔལ་ལྡན་རྒྱ་གགས་ཞི་བ་ལྷ། །མི་ཕམ་

ཞལ་བཅུད་རབ་སྤྱོད་ཐོགས་མེད་སྐྱུ་མཆེད་སྒོ་བཏོན་སྤྱོགས་སྤྱང་

ཆོས་གྲགས་སོགས། ཐེག་ཆེན་ནལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་བཀའ་སྲོལ་འཛིན་པའི་ལུང་བསྟན་ཐོབ་ནམས་རྒྱལ་གྱུར་ཅིག །འཕགས་ཡུལ་མཁས་གྲུབ་ཀྱན་གྱི་བཞེད་གཞུང་གཅིག་ཏུ་ཡོངས་
འབྲིལ་འོ་མའི་མཆོ། སྤ་མཛདས་སྒོ་གྲོས་སྐྱབས་བསྐྱབས་མཁས་

མཐའ་བུལ་སྤྱིང་པོའི་བཅུད་བཟང་སྤྱང་། །འབྲུལ་མེད་གཏོན་བདེའི་དགེ་སྲོལ་སྤྱེ་མཛད་རྒྱལ་བ་གཉིས་པར་ཡོངས་གྲགས་པ། །འཇམ་དབྱངས་སྒྲ་མ་གྲུས་པས་བསྟོད་ཅིང་ལུང་རིགས་དར་
མའི་དགེ་ལེགས་སྦྱེལ། །གང་གི་རིང་ལུགས་ངག་དབང་སྟོན་གྲགས་མཁན་

དོན་གྱི་འབྲས་བཟང་བལྟ་བས་མི་ངོམས་པ། །ཐུགས་མཆོག་དཔལ་གྱི་བེའུར་ཡོངས་བསྐྱེལ་ཏེ། །ཆོས་སྦྱིན་བུམས་པ་རྒྱ་མཚོ་བཅས་ལ་འདུད། །ཤེས་བྱ་མ་ལུས་རྣམ་རིག་ཙམ་གྱི་
ལུགས། །ཤིན་ཏུ་དཀའ་གནས་ཡིད་ཀྱན་གསལ་བྱེད་དང་། །བདག་སོགས་

@183A ༄། །ཀྱང་ནི་བློན་པ་གསོ་བའི་ཕྱིར། །སྒྲ་མའི་གསུང་བཞིན་ཅུང་ཟད་འདིར་བཤད་བྱ། །དེ་ལ་གངས་ཅན་གྱི་སྤྱོདས་འདིར་དུས་གསུམ་གྱི་རྒྱལ་བ་མ་ལུས་པ་འདས་པའི་བདག་

ཉིད་ཁམས་གསུམ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་ཡངས་

སུ་གྲགས་པའི་མཚན་ཅན་གཅིག་ཕུ་གང་གིས་སྒྲིགས་དུས་སུ་ཡང་ཐར་འདོད་མ་ལུས་པ་ལ། རྒྱལ་བའི་བཀའ་སློལ་མཐར་ཐུག་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གྲུབ་མཐའ་སྣ་བ་ཀུན་གྱིས་རྒྱལ་བའི་
གསུང་རབ་རྣམས་ལ་དྲང་ངེས་འབྱེད་ཚུལ་ཇི་བཞིན་དུ་འབྲེལ་བའི་

འབྲེལ་བྱེད་གཅིག་ཕུ་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྒྲིང་པོ་ནི་སྣ་བའི་དམ་པ་སྟོན་པ་ཁོ་ནའི་ལུགས་སུ་མཇད་ནས། དེང་སང་ཡང་བསྟུས་ཆོན་པ་ཡན་གྱིས་ཀྱང་ཐར་པའི་ལམ་
སློལ་ནི་འཇིག་རྟེན་སྣ་བ་ཞོར་དུ་འབྱུང་བའི་ཐར་པ་རང་བྱུང་ཙམ་དུ་

མི་སྣ་བར་ཁུངས་ཡོད་ཀྱི་ལུང་བསྟན་ཐོ་རེ་བ་རེ་ཡང་བྱེད་ཤེས་པ་འདི་བྱུང་བས། གཟུར་གནས་སྒོ་ལྟན་ཀུན་གྱི་ཁྲོད་དུ་ངོ་མཚར་དང་བཀའ་བློན་གིན་ཏུ་ཆེ། གཞན་དུ་ན་འཁོར་བའི་གྲོད་དུ་
འཁོར་བ་ངོ་ཤེས་པ་དང་། དེ་ལས་ཐར་འདོད་ཀྱིས་དོན་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་

སྟུ་ཅི། དེ་འདྲའི་མིང་ཙམ་ཡང་རྣ་བའི་ཉི་འཁོར་དུ་གྲགས་པ་འབྱུང་དགའ་སྟེ། མཁས་པ་དང་གྲུབ་ཆེན་གང་གི་མིང་འཛིན་པ་ཙམ་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པར་དོན་ལ་གྲུབ་མཐའ་བཞིའི་རྟེན་གྲངས་

ཙམ་ཡང་ཐུགས་ཀྱི་སྒྲིབ་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་པའི་སྒྲིགས་དུས་ཀྱི་རང་

རྟགས་བསྟན་པ་འདི་དག་གི་སྒྲིབ་ཚུལ་ལ་བརྟམས་ན་ཤེས་ཤིང་། བྱད་པར་དུ་ཡང་ཡིད་དང་ཀུན་གཞིའི་དཀའ་གནས་རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་བ་ལེགས་པར་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་བྱ་བ་ཅུ་བ་རང་
འབྲེལ་གྱིས་བརྒྱན་པ་མཛད་དེ། རང་ཅག་མ་རིག་པའི་ཐུན་ཁྲོད་དུ་

ཚུད་པ་ཀུན་ལ་འང་རྣམ་རིག་ཙམ་གྱི་བཀའ་སྲོལ་ལ་བརྟམ་བའི་སྒྲོ་བྲོས་ཀྱི་མིག་དང་ཐར་པའི་གསོས་སྒྲན་ཆེན་པོ་སྒྲིན་པར་མཛད་ནའང་། ཕལ་མོ་ཆེས་འདིའི་དགོངས་པ་གང་ཡིན་གྱི་དོགས་
གཙོད་ཙམ་ཡང་མི་བྱེད་པར་སྒྲུང་ཞིང་། རེ་གཉིས་དོན་གཉེར་སྒྲོ་བྲོས་གྱིས་

@184B བརྒྱན་པ་འགའ་ལ་ཡང་མཐའ་ཆོད་ངེས་པའི་རིགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་འཛོལ་བ་ལ་གཙོར་འདོན་མེད་པར་གཞུང་ཆེན་མོའི་ཆོག་འཛིན་སྐྱོར་ཙམ་སྤྱིང་པོར་བྱེད་པ་ལ་ཕན་འདོད་ཀྱི་རེ་བའི་
སེམས་བསྐྱེད་ཅིང་། བྱད་པར་བདག་སོགས་རྣམས་ཀྱི་འབྲེན་པ་སྒྲན་མེད་པ་རྒྱལ་བ་དོ་ཇི་འཆང་དངོས་

ཇི་བཅུན་སྒྲོ་བཟང་ཡི་ཤེས་བསྟན་པ་རབ་རྒྱས་དཔལ་བཟང་པོ་དང་། དོན་གྱི་སྒྲིབ་དུ་མཚན་ནས་སྒྲོས་ཏེ་སྒྲུབས་མགོན་ཆོས་ཀྱི་ཇི་ཇི་བཅུན་སྒྲོ་བཟང་བསྟན་པའི་དབང་ཕྱག་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ་

དཔལ་བཟང་པོ་དང་། མི་འཕྲོག་པའི་མཁུན་རབ་དང་ཐུགས་རྗེ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་མངའ་བས་

གཏུལ་བྱ་བགྲང་བ་ལས་འདས་པ་ལ་ཐར་པའི་ལམ་མ་ཞོར་བ་གསལ་བར་མཛད་པ་དགའ་ལྡན་གྱི་ཆེན་ཡོངས་འཛིན་དག་དབང་སྟོན་གྲགས་དང་། ཡོངས་འཛིན་གྱི་ཆེན་བྱང་རྒྱ་ཆོས་འཕེལ་
བཅས་གྱི་བཀའི་གནང་བ་སྤྱི་པོས་ཞོད་ཏེ། ཅུ་བའི་འབྲུ་འགྲེལ་དང་། རང་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་

བཤད་ལྟར་གཞུང་གི་དཀའ་གནས་རྣམས་རང་སྒོས་གང་སྟོབས་གྱིས་འབྲི་བ་ལ། གྲུད་གྱི་དོན། གཞུང་གི་དོན། མཚུགས་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་མཆོད་པར་བརྗོད་པ་དང་། །བཤད་པར་དམ་
བཅའ་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱལ་དང་རྒྱལ་བའི་སྲས་རྣམས་གཤེགས་པའི་ཤྱལ། །ལགས་

གསུངས་ལེགས་ལམ་རྗེ་བཞིན་ཐུགས་རྒྱུད་ནས། མ་ཞོར་མ་འདྲེས་རྗེ་གསལ་བར་སྟོན་མཛད་པའི། །མཁས་པའི་མཁས་པ་དེ་ལ་མགོས་ཕྱག་འཆལ། །ཞེས་པའི་ཆོགས་བཅད་གཅིག་བྱུང་།
དོན་ནི། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའི་དག་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་སངས་

རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དང་། རྒྱལ་བ་དེ་ཡི་སྲས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་གང་ནས་གཤེགས་པའི་ཤྱལ་ལམ་ཆེན་པོ། རྒྱལ་བས་ལེགས་པར་གསུངས་པ་རྗེ་སྟོན་ཅིག་འབྱུང་བའི་

བཅོད་བྱའི་དོན་གྲུབ་མཐའ་སྒྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་གསུང་རབ་ལ་དྲང་ངེས་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་

ཚུལ་དང་། དེ་ལས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་བཟོད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་སོ་སོར་ཡོད་པ་རྣམས་ལེགས་པར་ཇི་བཞིན་དུ་ཐུགས་སུ་རྒྱུད་པར་མཛད་ནས། རང་ཉིད་ངེས་བཞིན་གཞན་དག་ལ་ཞེས་པ་

ལྟར། སྐལ་བ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ལ་གྲུབ་མཐའ་སོ་སོའི་ལུགས་རྣམས་རང་རང་གི་རྩ་

@185A ༄། །བའི་འགྲེལ་མཛད་མཁན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བཞེད་པ་ཇི་བཞིན་ལས་མ་ཉོར་ཞིང་མ་འདྲེས་པར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་སྟོན་པར་མཛད་པའི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་གྲུས་པ་

དང་བཅས་པས་ལུང་ནོད་པར་བྱེད་པའི་མཁས་པའི་མཁས་པ་སྤྱོད་པ་འཇུག་

དཔལ་དབྱངས་དང་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ཅུ་སྟོ་གྲོས་སོགས་ལ་བདག་སྟོ་བཟང་གྲགས་པས་ཡན་ལག་གི་མཆོག་མགོ་བོས་བརྟུང་དེ་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྲུས་པས་ཕུག་འཆལ་ལོ་ཞེས་

པའོ། །དེ་ཡང་གཞན་ལ་ལམ་སྟོན་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་། གང་བསྟན་རྒྱ་དེ་རང་གིས་

ཐོག་མར་མཐའ་ཆོད་བཞིག་ངེས་པར་བྱས་ནས་གཞོད་བསྟན་པར་བྱ་ཡི། དེ་ལས་གཞན་རང་གི་མི་ཤེས་ཀྱང་ཤེས་ལོའི་སྐད་ཀྱིས་སྒྲན་པོ་རྣམས་མགོ་བསྐྱོར་ཏེ་རྟོག་པ་བསྟུད་པ་ནི། བསྟན་པའི་

མིག་རྩ་བ་ནས་འདོན་པར་བྱེད་པའི་ཐུར་མ་ཐོགས་པའི་གཤེད་པའོ། །དེའི་ཕྱིར་འདི་

ཉིད་ལས། ཇི་བཞིན་ཐུགས་རྒྱུད་ནས། མ་ནོར་མ་འདྲེས་རྫོགས་པར་སྟོན་མཛད་པའི་ཞེས་པའི་ཤུགས་གྲིས་ཤེས་སོ། །རང་ཉིད་འཆད་པོ་གཞན་ལས་ཁྱུད་ལྷགས་པ་ཞིག་འདོད་ཕྱིན་རྒྱལ་བའི་
གསུང་རབ་ཀྱི་དྲང་ངེས་གྲུབ་མཐའ་སོ་སོའི་འབྲེད་རྩལ་མ་འདྲེས་པར་མཁྱེན་པ་ནི་

ངེས་པར་དགོས་ཏེ། ཇི་ཉིད་གྲིས། བསྟན་པའི་དེ་ཉིད་རྟོགས་པའི་རྣམ་དཔྱོད་གྲིས། །སྤྱོད་བ་རྒྱ་མེད་འདོད་རྣམས་གྲུས་པས་ཉོན་ཞེས་པ་དང་། འདི་ཉིད་ལས་ཀྱང་། ལེགས་གསུངས་ལེགས་
ལམ་ཇི་བཞིན་ཐུགས་རྒྱུད་ནས་ཞེས་པ་ནས་མཁས་པའི་མཁས་པ་ཞེས་པའི་བར་གྲིས་

གྲུབ་པོ། །གཉིས་པ་བཤད་པར་དམ་བཅའ་བ་ལ། དགོས་པ་བརྗོད་པ་དང་། བཤད་པར་དམ་བཅའ་བ་དངོས་དང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རྣམ་རིག་གཞུང་གི་ཤིན་རྒྱ་དཀར་བའི་
གནས། །ཡིད་དང་ཀུན་གཞི་གསལ་བར་བསྟན་པ་དང་། །བདག་ཉིད་དྲན་པ་གསོ་བར་བྱ་བའི་

ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། འོན་ཁྱོད་གྲིས་འདི་བརྩམས་ན་དགོས་པ་མེད་པ་ནི་རིགས་པ་སྤྱོད་བའི་གཏམ་མ་ཡིན་པས་ཡོད་དགོས་ལ་དེ་ཡང་བརྗོད་པར་རིགས་སོ་ཞེན། བརྗོད་པ། རྣམ་

རིག་པ་སྟེ་སེམས་ཙམ་པའི་གཞུང་ལུགས་ལས་འབྱུང་བའི་ཡིད་དང་ཀུན་གཞིའི་

@186B རིགས་ལམ་ལ་མ་སྦྱངས་པ་རྣམས་ལྟ་ཞོག། འཁྱོག་གོ་ལ་ཤིན་ཏུ་འབྲིས་པ་དག་གིས་ཀྱང་རྟོགས་པར་དགའ་ཞིང་། དེ་མ་རྟོགས་ན་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་རྣམས་པར་འབྱེད་པའི་སྟོ་
འགག་པ་དང་། དེར་མ་ཟད་སྟོན་བྱོན་པའི་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་འདི་གསལ་བར་བྱེ་

ནས་བཤད་པ་མི་སྒྲིང་བས་དེ་གསལ་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དང་། བདག་ཉིད་ཀྱི་བློ་པ་གསོ་བའི་ཕྱིར་དུ་བརྩམ་མོ་ཞེས་པའོ། །དེ་ཡང་འདིས་བསྟན་བཅོས་བརྩམས་པའི་དགོས་སོགས་ཆོས་
བཞི་བསྟན་ཏེ། ཡིད་ཀུན་གྱི་རྣམ་གཞག་གསལ་བར་བསྟན་པས་སེམས་ཙམ་པའི་ལུག

མཐའ་ཆོད་པར་ངེས་པ་ནི་དགོས་པ། དེ་ལས་ཆོལ་བ་བཞི་དང་། ཡོངས་ཤེས་བཞིའི་སྟོ་ནས་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གསལ་བར་རྟོགས་པ་ཉིད་དགོས། ཡིད་དང་ཀུན་གཞིའི་
གནས་བསྐྱབ་པར་བྱེད་པ་དང་བཅས་པ་ནི་བརྗོད་བྱ། ཉིད་དགོས་དགོས་པ། དགོས་པ་

བསྟན་བཅོས་འདི་དང་འབྲེལ་བ་ནི་འབྲེལ་པའོ། །དེ་ཡང་ཡིད་དང་ཀུན་གཞི་ཞེས་པས་བརྗོད་བྱ་དང་། ཤིན་ཏུ་དགའ་བའི་གནས་གསལ་བར་བསྟན་པ་དང་། ཞེས་སྟེལ་བས་དགོས་པ་བསྟན་

ཅིང་། ཉིང་དགོས་དང་། འབྲེལ་པ་ནི་ཤུགས་གྲིས་བསྟན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། ཁྱེད་གྲིས་

བསྟན་བཅོས་བརྩམས་ན་རང་སྟོབས་གྲིས་སམ་གཞན་གྲིས་སྟོབས་གྲིས་ཡིན་ཞེ་ན། དམ་པ་བར་མ་ཆད་པ་ནས་བརྒྱད་པའི་སྒྲ་མ་རྣམས་གྲི་གསུང་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིན་གྱི། རང་གི་སྟོབས་གྲིས་
ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་མའི་གསུང་ལ་བརྟེན་ནས་འདིར་བཤད་བྱ། ཞེས་

གསུང་། དེ་ཡང་། རྗེ་ཉིད་གྲི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོར་བསྟན་བཅོས་བརྩམས་པ་ལ་ཐུན་ཐུམ་ཆོགས་པའི་རྒྱ་གསུམ་སྟེ་ཤེས་བྱ་རིགས་པའི་གནས་ལྡེ་ལ་མཁས་པ་དང་། ཡིད་དམ་ལྟའི་ཞལ་
གཟིགས་ཤིང་གསུང་གིས་གནང་བ་ཐོབ་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ནས་གཞུང་དམ་པ་བར་མ་

ཆད་པའི་མན་ངག་དང་ལྡན་པའོ། །ཞེས་པའི་དོན་ལྟར། སངས་རྒྱས་ནས་གཞུང་དམ་པ་བར་མ་ཆད་པའི་མན་ངག་དང་ལྡན་པ་ནི་སྒྲ་མའི་གསུང་ལ་བརྟེན་ནས་འདིར་བཤད་བྱ་ཞེས་པས་གོ་
བར་རྣམས་སོ། །ཚུམ་པར་དམ་བཅས་པའི་དགོས་པ་ནི། བརྩམས་པ་མཐར་དབྱུང་བའི་

@187A ༄། ཕྱིར་དུ་ཡིན་ཏེ། བཤེས་སྒྲིང་ལས། སེམས་ནི་རྒྱ་དང་ས་དང་རྩོ་བ་ལ། །རི་མོར་བྲིས་པ་དེ་འབྲར་རིག་པར་གྲིས། །དེ་ནང་ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་དང་པོ་ནི། མཆོག་སྟེ་ཆོས་

འདོད་རྣམས་ལ་ཐ་མ་ལགས། ཞེས་དང་། དམ་པ་མང་པོ་ཁས་མཆེ་མི་བྱེད་ལ། ཞེས་སོགས་

ཀྱི་དོན་ལྟར་བཞེད་ནས་ཡིན་ནོ། གཉིས་པ་གཞུང་གི་དོན་ལ། རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་གྱི་ཤིང་རྟའི་སྒོ་ལ་དུས་ནམ་གྱི་ཆོ་བྱང་བ་དང་། གཞུང་དངོས་ཀྱི་དོན་བཤད་པ་ལོ། འདྲ་པོ་ནི། རྣམ་པར་
རིག་པའི་ལུགས་ཀྱི་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པའི་སྒོ་ལ་ཆེན་པོ་དེ་དུས་

གང་ནས་བྱུང་། སྒོ་ལ་འབྱེད་པ་པོ་དེ་ཡང་སྤྱི་ཞིག་སྒྲུལ་ན། དེའི་ལན་དུ། སྤྱོད་པའི་དམ་པ་ཐེག་པ་མཆོག་ འཛིན་པར་ལུང་བསྟན་འཕགས་པ་གྲུས། ཐེག་མཆོག་རྒྱས་པར་མཛད་པའི་
རྗེས། ལུང་བསྟན་བརྟེས་པའི་ཐོགས་མེད་ཀྱིས། སྒོ་ལ་གཏོད་ཅེས་པ་འདི་བྱུང་། དོན་ནི་རྟེན་ཅིང་

འབྲེལ་པ་འབྱུང་བ་མཐའ་གཉིས་བྲལ་བར་སྟོན་པའི་སིང་གའི་ང་རོས། གྲིས་པ་རྒྱ་བ་དོལ་སྤྱོད་པ་ལྟ་བུའི་སྤྱི་ཞིག་སྒྲུལ་གཉིས་འབྱུང་ཆོགས་ཀྱི་དོན་སྤིང་སྟོག་མར་འབྱིན་པར་མཛད་པའི་སྤྱོད་པའི་
དམ་པ་བྱུང་པ་སངས་རྒྱས་བཙུག་པའི་ལྟ་བུ་འདས་ཀྱིས། འཕགས་པ་ལྟར་གཤེགས་པ་

ལས། མགོན་པོ་སྤྱི་ངན་འདས་འོག་ཏུ། འཛིན་པར་སྤྱོད་པ་འབྱུང་བཤད་དུ་གསོལ། ཞེས་ཞུས་པའི་ལན་དུ། བདེ་གཤེགས་སྤྱི་ངན་འདས་འོག་ཏུ། རྒྱལ་རྣམ་འཛིན་པར་འབྱུང་བ་དེ། དུས་

དག་འདས་ནས་འབྱུང་བ་ཡིན། ཁྲོ་གྲོས་ཆེན་པོ་བྱོན་ཤེས་བྱོས། ཁྲོ་ཕྱོགས་སྒྲེ་ཏའི་ཡུལ་དུ་ནི། །

དག་སློང་དཔལ་ལྷན་ཞེས་གྲགས་པ། དེ་མིང་གླུ་ཞེས་འབོད་པ་སྟེ། ཡོད་དང་མེད་པའི་ཕྱོགས་འཇིག་བྱེད། །ང་ཡི་ཐེག་པ་འཇིག་ཏེན་དུ། ཁྲོ་མེད་ཐེག་ཆེན་རབ་བཤད་ནས། །རབ་དུ་དག་འ་
བའི་ས་བསྐྱབས་ཏེ། །བདེ་བ་ཅན་དུ་དེ་འགྲོའོ། ཞེས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཤིང་ཏའི་སྲོལ་འབྱེད་པར་

ལུང་བསྟན་པའི་འཕགས་པ་གླུ་སྐྱབ་གྱིས་ཐེག་པ་མཆོག་རྒྱས་པར་མཛད་པའི་རྗེས་སུ། འཇམ་དཔལ་ཙུ་རྒྱད་ལས། ཐོགས་མེད་ཅེས་བྱའི་དག་སློང་ནི། བསྟན་བཅོས་དེ་ནི་དོན་ལ་
མཁས། །མདོ་སྡེ་ངེས་དོན་དྲང་བའི་དོན། །རྣམ་པ་མང་པོར་རབ་དུ་འབྱེད། །འཇིག་ཏེན་རིག་པ་

@188B སྟོན་བདག་ཉིད། །གཞུང་འབྱེད་ངང་རྩལ་ཅན་དུ་འགྱུར། །དེ་ཡི་རིག་པ་གྲུབ་པ་ནི། །སྤྲུལ་འི་ཕོ་ཉ་མོ་ཞེས་བརྗོད། །དེ་ཡི་སྤྲགས་གྱི་མཐུ་ཡིས་ནི། ཁྲོ་ནི་བཟང་པོ་སྟེ་བར་
འགྱུར། །བསྟན་པ་ཡུན་རིང་གནས་བྱའི་ཕྱིར། །མདོ་ཡིས་ད་ཉིད་དོན་སྟུང་བྱེད། །ལོ་ནི་བརྒྱ་དང་ལྔ་བཅུར་འཛོ། །དེ་ལུས་ཞིག་

ནས་ལྷ་ཡུལ་འགོ་ཁེའི་བ་རྣམས་སུ་ཁེའི་བ་ན། །ཡུན་རིང་བདེ་བས་རྗེས་སྟོང་འདི་ནི་དབྱངས་ཅན་མ་དམར་མོ་ཡིན་པར་དུགས་པོ་ངག་གྲགས་གྱིས་གསུང་ནས། །བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་

མཐར་གྱིས་ཏེ། །བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན། །ཞེས་ལུང་བསྟན་པ་བརྟེན་པ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས། །མདོ་སྡེ་

དགོངས་པ་ངེས་པར་འགྲེལ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་གྱི་ཤིང་རྟའི་སྒོལ་ལེགས་པར་གཏོད་ནས། །རྒྱལ་བའི་བཀའ་ལ་བྱང་ངེས་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་རྩལ་གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ་
འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལྟ་བ་ཤིན་ཏུ་དར་ཏེ་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་ཕལ་ཆེ་བ་དག་གིས་ཀྱང་

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བཀའ་མིན་ནོ་ཞེས་པའི་སྐྱར་པ་མི་འདེབས་སོ། །འོ་ན་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་ཤིང་རྟའི་སྒོལ་གཏོད་པའི་སྡོན་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལྟ་བ་ཇི་ལྟར་གནས་ཤེ་ན། དེ་ཡི་སྡོན་དུ་ནི། མཐའ་
གཉིས་དང་བྲལ་བའི་དབྱ་མའི་རྩལ་ཁོ་ནར་གནས་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། སྡོན་དུ་དབྱ་མ་ཉིད་

ཅེས་གསུངས། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལྟ་བ་ལ། སེམས་ཙམ་གྱི་ལྟ་བ་དང་། དབྱ་མའི་ལྟ་བ་གཉིས་སུ་ངེས་ལ། དེ་ཡི་སྡོན་དུ་དབྱ་མའི་ཤིང་རྟའི་སྒོལ་སྟེ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་
ཙམ་པའི་ཤིང་རྟའི་སྒོལ་འབྱེད་ཐོགས་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་གཞུང་དངོས་ཀྱི་

དོན་བཤད་པ་ལ་གཉིས། མིང་ཙམ་གྱི་སྟོན་མདོར་བསྟན་པ་དང་། ཡན་ལག་གི་སྟོན་མཁུ་པར་བཤད་པ་འོ། །དང་པོ་ནི། མཚན་ཉིད་སྟུབ་པར་བྱེད་པ་དང་། དགྲ་དང་གཅིག་ཕྱར་འདོད་

པ་དགག། རྟོན་རྣམས་བཞི་ཡིས་ཀྱན་གཞི་དང་། རྟོན་མེངས་ཅན་ཡིད་ཤེས་པར་བྱ། ཞེས་

པ་འདི་བྱང་། རྟོན་ནི་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་དྲང་། གང་ན་ཀྱན་གཞི་དང་རྟོན་མེངས་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་དོ། རྒྱུ་པར་བྱེད་པ་དང་། བྱངས་མང་བ་ཚོགས་དགུར་
འདོད་པ་དགག་པ་དང་། ཉུང་བ་ཚོགས་གཅིག་ཕྱར་འདོད་པ་དགག་པ་སྟེ་རྟོན་རྣམ་པ་བཞི་ཡི་

@189A ༄། སློན་ས་སོ་ཞེས་པ་འོ། རྒྱུ་པར་བྱེད་པ་ལ། མཚན་ཉིད་བཤད་པ། དེ་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་བྱེད་བཤད་པ། རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དགུར་
འདོད་པ་དགག་པ་དང་། གཅིག་ཕྱར་འདོད་པ་དགག་པ་འོ། རྒྱུ་པར་བྱེད་པ་ལ། མཚན་

ཉིད་བཤད་པ་དང་། རྟོན་ཡིད་གྱི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་དང་གཉིས། དང་པོ་ལ་ཡང་དབྱེ་བའི་སློན་ས་མདོར་བསྟན་པ་དང་། དམིགས་རྣམ་སོགས་གྱི་སློན་ས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་འོ། རྒྱུ་པར་བྱེད་པ་ལ།
མཚན་ཉིད་གཉིས་ལས་ཀྱན་གཞི་ནི། རྟོན་དང་བརྟན་པའི་དབྱེ་བ་ཡིས། མཚན་ཉིད་རྣམ་པ་

གཉིས་སུ་འདོད། རྟོན་གསུང་། རྟོན་ནི་གོང་དུ་ཀྱན་གཞི་འོ་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་དང་། རྟོན་ཡིད་གྱི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་དང་གཉིས་ཡོད་ཅེས་པ་དེ་ལས། དང་པོ་ཀྱན་གཞི་འོ་མཚན་ཉིད་དེ་

ལའང་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་འདོད་པར་བྱ་སྟེ། མཚོན་པར་བྱ་བ་ཀུན་གཞི་དེ་ལ་ཡང་ནི་རྟེན་

དུ་གྱུར་པ་རྣམ་སྟོན་གྱི་ཀུན་གཞི་དང་། བརྟེན་པ་ས་བོན་གྱི་ཀུན་གཞི་དང་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་ཡོད་པ་དེ་ཡི་སྤྱིར་ཞེས་པ་འོ། །གཉིས་པ་དམིགས་རྣམ་སོགས་ཀྱི་སྟོན་ས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ།
སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱེ་སྟེ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དེ་ལ་རྟེན་གྱུར་ཀུན་

གཞི་ནི། །དོན་དང་སེམས་ཅན་བག་ཆགས་ལ། །རྣམ་པར་རིག་པ་མི་རིག་པ། །ལུང་དུ་མ་བསྟན་རིག་པ་སོགས། །ལྔ་ཉིད་དང་ལྔ་ན། ཞེས་པའི་རྐང་པ་སྟེང་དང་ལྔ་བྱུང་། དོན་ནི་ཀུན་གཞི་
དེ་ལ་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དབྱེ་བ་གཉིས་སུ་ཡོད་པ་དེ་ལ། རྟེན་དུ་གྱུར་པ་རྣམ་སྟོན་གྱི་

ཀུན་གཞིའི་ངོ་བོ་ནི། དམིགས་རྣམ་ངོ་བོ་གྲོགས་ཏེ་བཞིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དམིགས་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་དོན་ལྔ་དང་། །སེམས་ཅན་ཞེས་པ། སངས་རྒྱས་དང་སེམས་ཅན་ཞེས་པའི་
སེམས་ཅན་ནི་མ་ཡིན་གྱི། ཉེ་བར་ལེན་བྱ་མིག་སོགས་རྟེན་བཅས་ཀྱི་དབང་པོ་སེམས་

ལྔ་ན་ལྔ་དང་། ཉེར་བར་ལེན་པ་པོ་བདག་དང་དེའི་ཡུལ་གྱི་ཆོས་ཀུན་ལ་འདི་དང་འདིའ་ཞེས་སྟོབ་ཏགས་པའི་ངོ་བོ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྟེ་ཉེ་བར་ལེན་བྱེད་མངོན་བརྟེན་གྱི་བག་ཆགས་དང་།

ཕྱི་སྒོད་གྱི་འཇིག་དང་། རང་དབང་རྟེན་ཁོག་པ་དང་བཅས་པ་ལ་དམིགས། དེ་

@190B ཡང་སྐུམ་རྩ་པ་ལས། དེ་ན་ལེན་པ་དག་དང་གནས། རྣམ་པར་རིག་པ་མི་རིག་པ། རྟག་ཏུ་རིག་དང་ཡིད་བྱེད་དང་། རིག་དང་འདྲུ་ཤེས་སེམས་པར་ལྡན། རྟེན་ལ་ཚོར་བ་བཏང་
སྒྲེམས་ཏེ། དེ་ནི་མ་སྒྲིབ་ལུང་མ་བསྟན། རིག་ལ་སོགས་པ་འང་དེ་བཞིན་ནོ། ཞེས་པ་དང་དོན་འདྲ་བས་སྟོགས་

གཅིག་ཏུ་ལཡང་ན། ལེན་པ་དག་དང་ཞེས་པའི་དག་གཉིས་ཚིག་ཡིན་པས་ཉེ་བར་བྲང་བྱ་མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྔ་དབང་རྟེན་དང་བཅས་པ་ལུས་གྱི་རྣམ་རིག་དང་། ཉེ་བར་ལེན་བྱེད་མངོན་
པར་བརྗོད་པའི་བག་ཆགས་ནི་བག་ཆགས་གྱི་རྣམ་རིག་སྟེ་ལེན་པ་གཉིས་དང་། གཟུགས་སོགས་

དོན་ལྔ་དང་ཕྱི་སྒོད་གྱི་འཇིག་རྟེན་ནི་གནས་དང་དོན་གྱི་རྣམ་རིག་ཡིན་པས་དེ་དག་ལ་དམིགས་པ་དང་། རྣམ་པ་དམིགས་ལུ་ལ་སྒོད་བཅུད་དེ་དག་རྣམ་པར་རིག་པ་སྟེ། མངོན་སྐུམ་དུ་སྒྲུང་ཡང་
རང་གིས་ཀྱང་མི་རིག་པ་སྟེ་མི་ཤེས་ལ་རྗེས་སུ་ཡང་ངེས་པར་འབྲེན་མི་རྒྱས་པའོ། །འདིའི་

སྐབས་སུ་མཐའ་བཅད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ཀྱན་གཞིའི་དམིགས་པ་ཡིན་ན་དབང་དོན་བག་ཆགས་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་པས་བྱུང་བའི་མིང་གཞིའི་ཡུང་པོ་ཚོས་

ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ནི་ལེན་པ་དག་དང་གནས་

ཤེས་པའི་དོན་འཆད་པ་ལ། སློབ་དཔོན་སློབ་གྲོན་བརྟན་པས། དེ་ལ་ནང་གི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ནི་ཀུན་བཏགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་བག་ཆགས་དང་། གནས་དང་བཅས་པའི་
དབང་པོའི་གཟུགས་དང་མིང་ངོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ཀུན་གཞིའི་དམིགས་

པར་གྱུར་པའི་དབང་པོ་ཡིན་ན་དབང་པོ་སེམས་ལྡན་ཡིན་པས་བྱུང་བ་ཟེར། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་གིས། ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མིག་དབང་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། དེ་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་

ཐལ། དེ་དེའི་སྒྲུང་བའི་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཟུགས་སུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ། དེ་གཟུགས་སུ་གྲུབ་པའི་ཆ་དེ་ཡང་གང་ཟག་རང་གི་ཤེས་པ་ལ་གཟུགས་སུ་སྒྲུང་བ་ཙམ་ལས་
མ་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་རོལ་ནས་གྲུབ་པའི་གཟུགས་མེད་པ་གང་ཞིག །དེའི་རྒྱུད་

@191A ༄། །ལ་རྣམ་ཤེས་ཆོགས་བྱུག་མེད་ཅིང་། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་བདུན་ཡིད་ལ་དེ་སྒྲུང་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། འོ་ན་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཡིན་ན། ཡིད་དང་ཀུན་གཞི་གཉིས་

པོ་གང་རུང་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་བྱུག་གང་ཡང་

མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དུ་གྱུར་པའི་རྣམ་ཤེས་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ནི། དེའི་རྒྱུད་ལ་དེ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་མེད་བདུན་
ཡིད་ལ་དེ་སྒྲུང་མི་རྣམས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཕེན། གཞན་ཡང་སེམས་མེད་ལྔའི་སྐབས་དང་

པོ་ལྔ་དང་། གཟུགས་ཁམས་པའི་སྒྲ་ལྟའི་དབང་པོ་རྣམས་ཚོས་ཅན་དུ་གཟུང་ནས་འཕེན་རྒྱལ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲུང་བའི་དམིགས་པ་ཡིན་ན། དེའི་
དངོས་ཀྱི་དམིགས་པ་ཡིན་པས་ཁྲབ་ཟེར། དེ་ལ་ཡང་སྒྲོན་འཕེན་པ་ཁ་ཅིག་གིས། ཉོན་

མོངས་མངོན་གྱུར་བ་མ་སྒྲངས་པའི་འདོད་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་བྱུག་གང་ཡང་མི་རྒྱུ་བའི་སྐབས་ཀྱི་དབང་དོན་རྣམས་ཚོས་ཅན་དུ་གཟུང་ནས་འཕེན་མོད། འོ་ན་དེ་འདྲའི་
གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་པོ་ལྔའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་དོན་ལྔ་ཡོད་པར་ཐལ། བྱོད་

འཕེན་རྒྱལ་དེ་འཐད་པ་གང་ཞིག །དེའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་དོན་ལྔ་ཟེར་ན་ཆེས་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། མིག་ཤེས་མི་རྒྱུ་བའི་སྐབས་སུ་དབང་པོ་ལ་གཟུགས་མི་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ།

དཔེར་ན་ཤེལ་ལ་སོགས་པའི་ནང་དུ་ཁང་བྲིམ་གྱི་གཟུགས་བརྟན་སྤང་བ་ཡང་དེ་འབྲུལ་

བ་སོགས་གྱི་ཆོན་ཡིན་གྱི། བལྟ་བ་མེད་པའི་ཆོ་ཡང་བཀྲ་ལམ་མེད་ཡོད་སྟུང་པ་ནི་རང་ཉིད་ཐོག་མེད་ནས་ཕྱི་རོལ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་དབང་གིས་དེ་ལྟར་འཛིན་པར་ཟད་གྱི། རོན་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་གཟུགས་སོགས་སྟོན་ནས་

གྲུབ་གྲུབ་པ་ཞིག་ཕྱིས་རྣམ་ཤེས་གྱིས་གཟུང་བར་འདོད་པ་ནི། ཕྱི་རོན་ཞེས་གྱི་བཞེས་པ་དག་གི་འདོད་ཚུལ་ཡིན་གྱི། རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་དུ་སྒྲིབ་པའི་ལུགས་ལ་ཆེས་མི་འཐད་དོ། །རང་ལུགས་ནི་ཀུན་གཞིའི་དམིགས་པ་ལ། སྤང་བའི་དམིགས་པ་དང་། མི་སྤང་ཡང་དེའི་

@192B པར་བཞག་པ་དང་གཉིས། །དང་པོ་ལ་ཡང་དེའི་དངོས་གྱི་དམིགས་པ་དང་། བརྒྱད་པའི་དམིགས་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དབང་ཤེས་རྒྱ་བའི་སྐབས་ཀྱི་དབང་དོན་རྣམས་ཡིན་ལ། ཕྱི་མ་ནི་སེམས་མེད་ལྔ་དང་། དེ་ལས་གཞན་དབང་ཤེས་མི་རྒྱ་བའི་སྐབས་ཀྱི་དབང་པོ་རྣམས་འཛོག་གོ། རྣམ་པ་

ནི་གོང་དུ་སྟོན་པ་ལྟར་རམ་ཡང་ན་ལུས་དང་ལུས་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་རིག་པ་དེ་དག་སྤང་ཡང་རང་གིས་ཀྱང་མི་རིག་པ་སྟེ་མི་ངེས་ལ། ཇེས་སུ་ངེས་པ་ཡང་འདྲེན་མི་རྒྱས་པའོ། །ཞེས་བསྟན་པ་

ལ་རྩ་བ་འདི་དང་། སུམ་ཅུ་པ་གཉིས་ཀར་རྣམ་པར་རིག་པ་མི་རིག་པ་ཞེས་འབྱུང་། །དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ །དབང་

དོན་བག་ཆགས་གསུམ་པོ་སྒྲུང་ཡང་རང་གིས་ཀྱང་མི་ངེས་ལ། རྗེས་སུ་ངེས་པ་ཡང་འདྲེན་མི་རུས་པ་འོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་ཏེ། བག་ཆགས་ཀྱན་གཞི་ལ་མི་སྒྲུང་བ་འོག་ཏུ་གསལ་
བར་གསུངས་པ་འི་ཕྱིར་རོ། །ཐེག་བསྟུས་ལས། དབང་དོན་སོགས་ལ་རྣམ་རིག་གི་མིང་གིས་

གསུངས་པ་ནི། དེ་དག་ཤེས་པ་ཡིན་ཞེས་པ་མ་ཡིན་གྱི། ད་ལྟ་རང་ཅག་རྣམས་ལ་སྒྲུང་བ་ལྟར་དབང་དོན་རྣམས་ཕར་ངོས་ན་ཡོད་པ་དང་། དེ་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་རྣམས་ཚུང་ངོས་ནས་པར་ལྟ་བ་
པོ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པར་སྒྲུང་བ་འདི་ལྟར་དུ་མེད་གྱི། རང་འཛིན་པ་འི་ཤེས་པ་ཉིད་དེ་དང་དེར་

སྒྲུང་བས་ཆོས་རྣམས་རང་འཛིན་ཤེས་པ་འི་བདག་ཉིད་ཙམ་དུ་ཟད་དོ་ཞེས་གོ་བའི་ཕྱིར་དུ་དེ་ལྟར་གསུངས་ཕར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་མ་སྒྲིབས་ལ་དག་མི་དག་གང་དུ་འང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་
པ་དང་། འཁོར་རིག་པ། ཡིད་ལ་བྱེད་པ། རིག་པ་སྟེ་ཆོར་བ། འདུ་ཤེས། སེམས་པ་སྟེ་

སེམས་བྱུང་ལྟ་ཁོ་ན་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པ། དེ་ཡང་འདིའི་འཁོར་གྱི་ཆོར་བ་ནི་བདེ་སྟུག་གང་ཡང་མ་ཡིན་པ་འི་བཏང་སྟོམས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་བསྟན་པ་འི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས།

ལུང་དུ་མ་བསྟན་རིག་ལ་སོགས། །ལྷ་ཉིད་དང་ལྷན་ཞེས་པ་དང་། ལུང་ལྟ་པ་ལས། ཉག་ཏུ་

རིག་དང་ཡིད་བྱེད་དང་། །རིག་དང་འདྲ་ཤེས་སེམས་པར་ལྷན། །དེ་ལ་ཚོར་བ་བཏང་སྟོམས་ཏེ། །དེ་ནི་མ་སྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན། །རིག་ལ་སོགས་པ་འང་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།
འདིའི་ཀླང་པ་ཕྱི་མའི་དོན་ནི། འདིའི་འཁོར་གྱི་རིག་པ་སོགས་ལྷ་ཡང་མ་སྒྲིབས་ལ་ལུང་

@193A ༄། །དུ་མ་བསྟན་པར་ཀུན་གཞི་ལྟར་ཡིན་ཞེས་པ་འོ། །གཉིས་པ་རྣམ་པར་བྱེ་སྟེ་བཤད་པ་ལ། བག་ཆགས་དམིགས་པར་འཛོགས་པའི་དོན་བཤད་པ། །དབང་དོན་སོགས་
དམིགས་པར་འཛོགས་པའི་དོགས་པ་བཅད་པ། དངོས་ཀྱི་དམིགས་པ་ལས་གཞན་པ་ཡང་

དམིགས་པར་བཤད་པ། རོ་བོ་ངེས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད། གྲོགས་ངེས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད། སྒྲུབ་ཤད་པ། འཇུག་ལྷོག་གི་དུས་བསྟན་པ་དང་བདུན་ལས། ས་བོན་གྱི། དབང་གིས་གནས་དོན་ལུས་སུ་
ནི། །སྒྲུང་བྱིར་དམིགས་པ་དག་ཏུ་འདོད། །ཅེས་གསུངས། དོན་ནི། རྣམ་སྒྲིན་དང་རྩལ་

ཡོད་ཀྱི་དེ་ཉིད་དེ་གཅིག་དང་། རྩལ་ཡོད་ཀྱི་གཞན་ཏེ་ཐ་དད་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་བག་ཆགས་དེ་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་དམིགས་པར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་སྟོམས་ན། ས་བོན་གྱི་དབང་གིས་རྣམ་སྒྲིན་དེ་གནས་

དབང་ཏེན་དང་། རོན་ཡུལ་ལྔ་དང་། ལུས་དབང་པོ་ལྔའི་སེམས་ཅན་སོགས་སུ་སྤྲང་བར་འགྱུར་

བའི་ཕྱིར་ན་དམིགས་པ་དག་ཏུ་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཡུལ་སྡོན་གྱིང་ལ་བཏེན་ནས་དེ་འགོ་སྤྲང་གི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་བྱུང་བའི་སྡོན་གྱིང་དམིགས་པར་འཛོག་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་གྱི། དེ་སྤྲང་བའི་
རྒྱས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འདིའི་སྐབས་སུ་རང་འགྲེལ་ལས། ས་བོན་དེ་སྤྲང་ནས་ཡུལ་དུ་མི་འགྱུར་

ཡང་། དེའི་དབང་གིས་ཀུན་གཞི་རྣམ་སྤྲིན་དེ་གནས་དབང་ཏེན་དང་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལ། འགའ་ཞིག་ །དེའི་དབང་གིས་ཀུན་གཞི་རྣམ་སྤྲིན་དེ་ལ་གནས་དབང་ཏེན་དང་ཞེས་ལ་སྒྲ་
དགོས་པ་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཀུན་གཞི་ལ་དབང་རོན་ལུས་སོགས་སུ་སྤྲང་མོད་ཀྱང་། སྐབས་

འདིར་གནས་གཞི་སྒྲ་མིད་པར་འགྲེལ་ན་གོ་བ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ་ཕྱི་ནང་གི་སྡོད་བཅུད་སྤྲང་བ་འདི་དག་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་པ་དང་བྱུང་པར་དུ་ཀུན་གཞི་ཉིད་དེ་དང་དེར་སྤྲང་བར་གོ་བའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། འོན་པག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཀུན་གཞི་ཉིད་གནས་དོན་

ལུས་སོགས་སུ་སྤྲང་བས་བག་ཆགས་སུ་མ་ཟད་དབང་རོན་རྣམས་ཀྱང་དམིགས་པར་བཞག་དགོས་ལ་དེ་ལྟར་འཛོག་པ་དེ་ཡང་ཁམས་དང་ས་ཐམས་ཅད་དུ་ངེས་སམ་ཞིན། མ་ངེས་ཞེས་

བསྟན་པ་ལ། ཀུན་གཞིའི་གཟུང་ཆ་དག་ལ་ནི། །རྣམ་ཤེས་ལྷ་ཡིས་འཛིན་བྱེད་ཅིང་། །དུག

@194B དཔལ་ཐ་སྟོད་འདོགས་པས་ན། །ཁམས་གཉིས་དག་ཏུ་ངེས་པ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི་དབང་དོན་དམིགས་པར་འཛོག་པ་དེ་ཡང་ཁམས་གསུམ་ལས་ཁམས་འོག་མ་གཉིས་པོ་
དག་ཏུ་ངེས་པ་ཡིན་གྱི། །གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཀུན་གཞི་ལ་དབང་དོན་དེ་དག་མི་སྣང་སྟེ། ཀུན་གཞིའི་གཟུང་ཆ་དབང་

དོན་དེ་དག་ལ་ནི་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་སོགས་རྣམ་ཤེས་ལྷ་ཡིས་འཛིན་པར་བྱེད་ཅིང་། དུག་པ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་འདི་ནི་གཟུགས་སོ། །འདི་ནི་དབྱུགས་ལེགས་ལ་འདི་ནི་མི་ལེགས་ཞེས་
སོགས་ཐ་སྟོད་སྣ་ཚོ་གསུངས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ནའོ། །ཞེས་རང་ཕྱོགས་སྒྲུབས་ནས། ལྷོག་པ་ལ་

གཞོད་པ་བསྟན་པ་ནི། དེ་ལྟ་མིན་ན་གཟུགས་མེད་པ། །གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་མ་འདས་དང་། །གཟུགས་ཅན་པ་རུ་ཐལ་འགྱུར་ཏེ་ཤེས་ལ་གཟུགས་སུ་སྣང་བ་ལས་ཁམ་གཏོགས་ཕྱི་རོལ་མེད་
ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། །གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཀུན་གཞི་ལ་དབང་དོན་མི་སྣང་བ་དེ་ལྟར་

མ་ཡིན་པར་སྣང་བ་ཡིན་ན་འོན་གཟུགས་མེད་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན། །གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ལས་མ་འདས་པར་ཐལ། །ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་གཞི་ལ་གཟུགས་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་གསལ་བར་སྣང་

བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་གཞུགས་མེད་པ་ཆོས་ཅན། གཞུགས་ཅན་གྱིས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་

ཀྱན་གཞི་ལ་གཞུགས་ཅན་མཚན་ཉིད་པ་དངོས་སུ་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར། མ་ངེས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ཁམས་འོག་མ་གཉིས་ན་ཡང་། གཞུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ལས་མ་འདས་པ་དང་། གཞུགས་ཅན་གྱི་
ས་པར་འཛོག་པའི་དོན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་གཞུགས་སུ་སྒྲུང་བ་ཙམ་ལས་མ་གཏོགས་

པའི་གཞུགས་ཞེས་པ་ཕྱི་རོལ་ནས་གྲུབ་པ་ཞིག་མེད་པའི་ཕྱིར། འདིར་རང་གི་འགྲེལ་པར། འོ་ན་གཞུང་བྱ་གཅིག་ཉིད་རྣམ་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་གཞུང་ཆར་འགྱུར་ལ། འདོད་ན་ཤེས་པ་ལ་གང་སྒྲུང་
བ་དེའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཤེས་པ་གཉིས་རྗེས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བས་ན་གཞུང་ཆ་

ཐུན་མོང་བ་མི་སྲིད་དོ་ཞེ་ན། སྒྲིན་མེད་དེ་ཤེས་པ་ལ་གང་སྒྲུང་བ་དེའི་བདག་ཉིད་དམ། དེ་ལས་གཅིག་ཐ་དང་གང་ཏུ་ཡང་མ་གྲུབ་ཅེས་པ་ནི་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་ན་ཡིན་གྱི་དེའི་ཆོ་ནི་ཐུན་མོང་བ་
ཁས་མི་ལེན་ལ་མ་བརྟགས་མ་དཔྱད་པའི་དོན་གཞུང་ཆ་ཐུན་མོང་བ་འདོད་ཀྱང་དེ་ཤེས་པའི་

@195A ༄། །བདག་ཉིད་དུ་མི་འདོད་དེ། གཞན་དུ་ན་ཕུང་པོ་ལྔའི་རྣམ་གཞག་འཛིག་པ་དང་། སྒྲ་ཤད་དང་། དུང་གི་སེར་པོ་སོགས་དང་། མི་ལམ་གྱི་ཡུལ་རྣམས་རྗེས་སུ་གྲུབ་པར་

འགྱུར་བ་དང་། གཞུགས་སྒྲ་སོགས་སྤྱོད་བའི་ངོ་བོར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོཞེས་པའི་བར་གྱི་དོན་ཅུང་

ཟད་ལའང་ན་ཁོང་ན་གནས་པའི་དོགས་པ་བསུ་བ་དང་། དེ་ལ་ལན་གདབ་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། འོན་གཟུང་བྱ་སྒྲོན་པོ་ལྟ་བུ་གཅིག་ཉིད་ལ་ལྟས་བྱིན་དང་། མཆོད་སྦྱིན་གཉིས་ཀྱིས་དུས་
མཉམ་དུ་ལྟས་པའི་ཆོ་དེ་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་འཛིན་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་ཆར་འགྱུར་ལ་

དེ་ལྟར་འདོད་ན་ཤེས་པ་ལ་གང་སྒྲུང་བ་ཤེས་པ་དེའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གང་ཟག་གཉིས་ཀྱི་མིག་ཤེས་གཉིས་ཀྱང་རྩལ་གཅིག་ཏུ་ཐལ་ལོ། །དེ་འདོད་ན་གང་ཟག་དེ་གཉིས་རྒྱད་གཅིག་
དུ་འགྱུར་བས་ན། གཟུང་བྱ་བྱུན་མོང་བ་ཞེས་བྱ་བ་བོང་བུའི་དུ་ལྟར་མི་སྲིད་དོ་ཞེས། དེ་ལ་

ལན་གདབ་པ་ལ། དོགས་པ་དེའི་སྒྲོན་མེད་དེ། ཤེས་པ་ལ་གང་སྒྲུང་བ་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་འདོད་པ་དང་། གཟུང་བྱ་དེ་ཤེས་པ་དེ་ལས་གཅིག་དང་། ཐ་དད་དེ་རྩལ་གཞན་དུ་མ་གྱུབ་ཅེས་པ་ནི།
དཔེར་ན་ལྟས་བྱིན་དང་། མཆོད་སྦྱིན་གཉིས་ཀྱི་ལྟ་བུ་བྱུན་མོང་བ་སྒྲོན་པོ་ལྟ་བུ་ལ་དུས་མཉམ་

དུ་ལྟས་པའི་ཆོ་ལྟས་བྱིན་གྱི་མིག་ཤེས་ལ་གང་སྒྲུང་བའི་དེ་མཆོད་སྦྱིན་ལ་མི་སྒྲུང་ཞིང་། མཆོད་སྦྱིན་ལ་གང་སྒྲུང་བའི་ཆ་དེ་ཡང་ལྟས་བྱིན་ལ་མི་སྒྲུང་ལ། དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་གཟུང་བྱ་

ཞིག་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་དབྱེད་པ་ན་ཡིན་གྱི། དེ་ལྟར་དབྱེད་པ་དེའི་

ཆོན་པ་ཟག་དེ་གཉིས་ཀྱི་གཟུང་ཆ་ཐུན་མོང་བ་ཁས་མི་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་མ་བརྟགས་ཤིང་མ་དབྱེད་པའི་དོན། སྡོན་པོ་ལྟ་བུ་དེ་ལྟས་བྱིན་དང་། མཆོད་སྦྱོན་གཉིས་ཀྱི་མིག་ཤེས་ལ་སྒྲུང་བས་
དེ་དེ་གཉིས་ཀྱི་གཟུང་ཆ་ཐུན་མོང་བར་འདོད་ཀྱང་། དེ་འདྲའི་གཟུང་ཆ་ཐུན་མོང་བ་དེ་གང་

ཟག་དེ་གཉིས་ཀྱི་མིག་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་མི་འདོད་དོ། དེ་ད་གི་དོན་མདོར་བསྟུན། དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མས་བལྟ་བུ་ཐུན་མོང་བ་མི་རྟོག་ཀྱང་། ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་རྟོག་ཅེས་པ་
ཡིན་འདྲའོ། །དེ་ལས་གཞན་ཤེས་པ་ལ་གང་སྒྲུང་བ་ཤེས་པ་དེའི་ངོ་བོ་བོའམ་དེ་ཉིད་དུ་

@196B འདོད་ན། འོ་ན་གཟུགས་སོགས་ཡུང་པོ་ལྟའི་རྣམ་གཞག་འཇིག་པ་སྟེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། །མིང་གཞིའི་ཡུང་པོ་ལས་གཞན་གཟུགས་ཡུང་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་སྒྲ་ཤད་འཇག་
སྒྲུང་གི་མིག་ཤེས་ལ་སྒྲུང་བའི་སྒྲ་ཤད་དང་། དུང་དཀར་སེར་པོ་དང་། མི་ལམ་གྱི་སྒྲུང་པོ་སྒྲུང་པོར་གྲུབ་པ་སོགས་

ཀྱང་རྫས་སུ་གྲུབ་པར་ཐལ། །དེ་དག་རང་འཇིག་ཤེས་པ་ལ་སྒྲུང་བ་གང་ཞིག་ །ཤེས་པ་ལ་གང་སྒྲུང་བ་ཤེས་པ་དེའི་བདག་ཉིད་དམ་དེ་ཉིད་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་

སྤྱིང་བའི་ངོ་བོར་ཏེ་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོར་རམ་སེམས་སྤྱུ་ཐལ་བ་སོགས་གཞོད་བྱེད་མང་ངོ། །འདི་

ལ་མཐའ་དཔྱོད་པརྩ་དཀར་པོའི་འཕྲེང་བ་སྒོ་གསལ་མགུལ་རྒྱན་ལས། ཡང་དེ་གཉིས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བརྟགས་ཤིང་དཔྱད་ནས་འཇུག་པའི་སྐབས་ན་གཟུང་ཆ་ཐུན་མོང་བ་མི་འཆར་བར་སོ་སོའི་
གཟུང་ཆ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་འཆར་བའི་རང་རང་ལ་གང་འཆར་བ་དེ་ཉིད་ཤེས་པ་སོ་

སོའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུབ་པ་དང་། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་དང་ངོ་བོ་གཅིག་དང་། ངོ་བོ་ཐ་དད་གང་དུ་ཡང་མ་གྱུབ་པར་དཀའ་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་
ལའང་ལེགས་པར་བརྟག་དགོས་ཤིང་། གཞན་ཡང་། འདིའི་ཐད་དུ་འགྲེལ་བྱེད་རྣམས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་

གོ་དཀའ་བར་བྱུང་ངོ། །དེས་ན་ཁོ་བོའི་འགྲེལ་རྒྱུ་འདི་ཡང་རྗེའི་དགོངས་པར་སོང་མ་སོང་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དཔྱོད་ལ། སྒྲོབ་དཔོན་དག་གི་དབང་ལྷག་གྲགས་པས། དོན་དཀའ་བ་ལ་
བདག་འདྲའི་སྒོ། །འབྲུལ་མི་སྤྲིད་པ་མ་ཡིན་པས། །ཅ་སྟེ་མིན་ན་གཞན་དུ་གྱིས་གསུངས་པ་ལྟར།

དོགས་པ་ཚོད་ངེས་པའི་ཚོས་སྒྲིན་སྒྲུལ་བར་མཛོད་ཅིག་ཅེས་གསོལ་བ་འདེབས་སོ། །གོང་དུ་ལྟས་བྱིན་གྱི་མི་གཤེས་ལ་གང་སྤྲད་བའི་ཆ་མཚོད་སྒྲིན་ལ་སྤྲང་ན་ཤེས་པ་གཉིས་རྩལ་གཅིག་ཏུ་

འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་དེ་ཉིད་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བས་མི་འཐད་ཅེས་པ་ལ། མཁས་པ་

འགའ་ཞིག་ །གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་ལ། གཞན་གྱི་སེམས་གསལ་བར་སྒྲུང་ངམ་མི་སྒྲུང་། མི་སྒྲུང་བཞི་མི་འཐད་དེ། དེ་མངོན་སུམ་ཡིན་པས་རྟོག་མེད་ལས་འོས་མེད་ལ། དེ་ནི་
རང་གི་ཡུལ་དོན་སྤྱི་དང་མ་འདྲེས་པར་གསལ་སྒྲུང་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཞིག་ལ་འདོད་

@197A ༄༅། །དེ་གསལ་བར་སྒྲུང་བ་ཅན་གློ་གང་། །དེ་ནི་དེ་ལ་རྟོག་མེད་འདོད་ཅེས་པས་གྲུབ་པོ། །སྒྲུང་ན་དེ་འདྲའི་མངོན་ཤེས་དེ་ལ་སྒྲུང་བའི་གཞན་གྱི་སེམས་དེ་མངོན་ཤེས་དེ་དང་།
རྫས་གཅིག་ཏུ་འདོད་དགོས་ཏེ། དེ་གཉིས་རྫས་སུ་གྲུབ་པ་གང་ཞིག་ །དེ་གཉིས་རྫས་

ཐ་དད་གྱིས་སྟོང་པའི་ཕྱིར། དེ་འདོད་གང་ཟག་དེ་གཉིས་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་ཐལ། དེ་འདྲའི་མངོན་ཤེས་དང་དེ་ལ་སྒྲུང་བའི་གཞན་གྱི་སེམས་གཉིས། རྫས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གནག་
ཟག་གཉིས་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་ཐལ། དེ་གཉིས་གྱི་མི་ཤེས་གཉིས་རྫས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་

པའི་དཔྱད་པ་འདི་ནི་གྱི་ནའོ།འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ཤེས་པ་དེ་གཉིས་རྫས་གཅིག་ཡིན་གྱང་། རྒྱུད་གཅིག་མི་དགོས་ཟེར་བ་ནི། མདོ་སྡེ་པས་གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་ལ་བརྟེན་ནས་ཇི་ལྟར་

གྲོལ་བའི་ཚུལ་དང་། དེ་ལ་རིག་པའི་དབང་ཕྱག་གིས་ལན་ཇི་ལྟར་མཛད་པའི་ཡི་གེ་

ཅམ་ཡང་མ་མཐོང་བའི་བབ་ཅལ་ལོ། །འོ་ན་སྤྱོད་གྱིས་འདི་ལ་ལན་ཇི་ལྟར་གདབ་པ་བཟོད་པར་རིགས་སོ་ཞེ་ན། བཟོད་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལ་མདོ་སྡེ་པས་ཇི་ལྟར་གྲོལ་ཚུལ་དང་། དེ་ལ་ལན་ཇི་
ལྟར་མཛད་ཚུལ་ཤེས་ན་རྟོགས་པར་སྒྲ་བས། དེ་བཤད་ན། མདོ་སྡེ་པས་དོགས་པ་སྐྱེ་ལུགས་

ནི། གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་དེ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་པས། ཡུལ་གཞན་གྱི་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་མངོན་སུམ་དུ་ནི་འཛིན་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་འཛིན་ན་གཟུང་བྱ་པ་རོལ་གྱི་སེམས་དེ་
རང་གི་ཤེས་པ་དང་། རྩ་ས་གཅིག་ཏུ་བྱུང་ན་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་མི་འཐད་པས་

ངེས་པར་གཟུང་བ་དོན་གཞན་དུ་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་ཡུལ་གཞན་གྱི་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་མངོན་སུམ་དུ་མི་འཛིན་ན་དེ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་པ་ཉམས་སོ་སྒྲམ་པ་སྟེ། དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་
པས། གལ་ཏེ་གཞན་གྱི་སེམས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པར་འགྱུར་ན་ནི་དེའི་

གཟུང་བ་དོན་གཞན་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །མི་ཤེས་ན་ནི་དེ་དག་ཇི་ལྟར་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པ་ཡིན། ཇི་ལྟར་མངོན་སུམ་གྱིས་དོན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་མི་འཛིན་པར་ཡང་འགྱུར། འོན་ཏེ་འཛིན་ན་

ནི་ཇི་ལྟར་ཚད་མ་ཡིན་ཞེན་ཞེས་གསུང་། དེའི་ལན་དུ་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་མ་སྤངས་

@198B བའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞན་སེམས་ཤི་བའི་མངོན་ཤེས་ཀྱིས། གཞན་གྱི་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་མངོན་སུམ་དུ་མི་འཛིན་ཡང་། གཞན་གྱི་སེམས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དེ་དེའི་ཁྱད་པར་དགེ་བའམ་མི་དགེ་བ་དང་
ཡུལ་ཇི་ལྟར་འཛིན་ཚུལ་སོགས་ལ་མི་བསྟུ་བའི་ཕྱིར་དེ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན་རང་ཉིད་དང་འབྲེལ་

བའི་གཟུགས་སོགས་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་བཞིན་ནོ་ཞེས་དཔེ་དང་བཅས་པར་བསྟན་པ་ལ། གནས་མ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རྣལ་འབྱོར་པ་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མ་སྤངས་པ་
རྣམས་ཀྱིས་གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་ཡང་། ཐ་སྙད་ལ་མི་བསྟུ་བ་ཉིད་ཀྱིས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་

མཐོང་བ་བཞིན་དུ་ཚད་མ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། གལ་ཏེ་གཞན་གྱི་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་དངོས་སུ་མི་སྤྲང་བའི་ཕྱིར་མངོན་སུམ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་རོ་སྟུམ་ན། དེ་འདྲའི་མངོན་ཤེས་དེས་
གཞན་གྱི་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཇི་ཇི་ཆར་དུ་གཟུང་བ་མིན་ཡང་། རྣལ་འབྱོར་སྒོམ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེའི་

ཁྱད་པར་ཇི་ལྟར་བའི་རྣམ་པ་ནི་གསལ་བར་སྤྲང་བའི་ཕྱིར་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དཔེར་ན། རང་གི་ལས་དང་ལྟ་ལ་སོགས་པའི་མཐུས། རང་གཞན་ལ་འབྱུང་རྒྱུའི་ལེགས་ཉེས་

གྱི་དོན་རྣམས་མི་ལམ་དུ་སྒྲུང་བ་ཡང་དེའི་བྱད་པར་གསལ་བར་སྒྲུང་བ་ཡིན་གྱི། དོན་དེའི་ངོ་བོ་མངོན་

སྒྲུང་དུ་སྒྲུང་བ་མ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་ལ་མི་འབྱུང་བ་བཞིན་ཞེས་བསྟན་པ་ལ། རྣལ་འབྱོར་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ནི་དེ་དག་ལ་ཤེས་པ་གཞན་གྱི་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པའི་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ལྟར་པ་གསལ་བར་
སྒྲུང་བ་འབྱུང་བར་འབྱུང་ཏེ། ལས་དང་སྒྲུལ་སོགས་པའི་བྱིན་གྱི་རྒྱུ་ལྟར་གྱི་མི་ལམ་བདེན་པ་

མཐོང་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། གལ་ཏེ་མངོན་ཤེས་དེས་གཞན་གྱི་སེམས་དངོས་སུ་མི་འཛིན་ན་དེ་ཇི་ལྟར་དེའི་རྣམ་པ་གསལ་བ་ཅན་དུ་འབྱུང་སྟམ་ན། དེ་ནི་སྟོམ་སྟོབས་ཀྱིས་རང་གི་
སེམས་ཀྱི་སྒྲུང་བ་གཞན་གྱི་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་ཇི་ལྟར་བ་བཞིན་མཚུངས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་

སྐྱེ་བར་འབྱུང་ལ། དེ་ནི་དེ་ལ་གསལ་བར་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར་ཉེས་པ་མེད་ཅེས་བསྟན་པ་ལ། དེ་དག་ལ་ཡང་གཞན་གྱི་སེམས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཤེས་པ་འབྱུང་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ཀྱང་རང་གི་
སེམས་སྒྲུང་བ་དེ་དང་རྣམ་པ་མཚུངས་པ་ཁོ་ན་ཤེས་པ་ལས་གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བར་

@199A ༄། །ངེས་པ་གཟུང་ནས་ཐ་སྙད་འདོགས་སོ། །མངོན་སུམ་འདི་རྣམ་པའི་རྒྱུ་ལྟར་པ་གསལ་བར་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར་དང་མི་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཚད་མ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་དོ་ཞེས་

གསུངས། དེའི་གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་གཞན་གྱི་སེམས་རྟོགས་ཚུལ་

ནི་གཞན་གྱི་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་རྗེན་ཆར་དུ་སྒྲུང་ནས་རྟོགས་པ་མིན་ཀྱང་། རྣལ་འབྱོར་གོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རང་གི་སེམས་ཀྱི་སྒྲུང་བ་གཞན་གྱི་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་ཇི་བཞིན་མཚུངས་པའི་ངོ་
བོར་སྐྱེས་ཤིང་། དེ་འདྲའི་གཞན་གྱི་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པ་དེ་དེ་དང་རྗེས་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་།

གཞན་གྱི་སེམས་དངོས་མིན་པས་རྒྱད་གཅིག་ཏུ་འབྱུང་བའི་སྟོན་མེད་དོ། །འོ་ན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཀུན་གཞི་ལ་དབང་དོན་མི་སྒྲུང་ན། བག་ཆགས་དམིགས་པར་འཛོག་པའི་དོན་སྤར་བཤད་
པ་དེ་ལྟར་ཡང་འཛོག་ཚུལ་མེད་པས། དེ་ལ་དམིགས་པ་མེད་པར་འབྱུང་ལ། འདོད་ན་

དམིགས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་པ་སྲིད་པར་འབྱུང་རོལ་ན། ཉོས་པ་མེད་དེ། ཐེག་བསྐྱུས་ལས། འདས་སོགས་དེ་བཞིན་མི་ལམ་དང་། །གཟུགས་བརྟན་རྣམ་པ་གཉིས་པོ་ཡང་། དམིགས་པ་
ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས། དེ་ནི་དམིགས་པར་རུང་ཕྱིར་རོལ་ཤེས་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་དམིགས་

པའི་སྟོབས་ཁོན་ལ་སྟོས་མི་དགོས་ཤིང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་ཀུན་གཞི་ནི་དམིགས་པའི་དབང་གིས་འཇུག་པ་མ་ཡིན་གྱི། ལས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཇི་སྲིད་ཉིད་མཚམས་སྦྱོར་བ་ནས་མ་ཤིའི་བར་དུ་རྣམ་

སྒྲིལ་དུ་གྱུར་ནས་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་འབྱུག་གོ། ཐེག་བསྐྱེས་ཀྱི་ལུང་གི་དོན། འདས་

སོགས་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ལ་དམིགས་པ་མེད་པར་བསྟན་པ་མིན་གྱི། སྒྲུང་བའི་དམིགས་པ་དངོས་པོར་གྲུབ་པ་ཡོད་མེད་ལ་མི་ལྟོས་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །འོན་ཀྱང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཀྱན་གཞི་
ལ་དམིགས་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མངོན་བཟློང་། བདག་ལྷ། སྤྱིད་པའི་ཡན་ལག་གི་བག

ཆགས་སོགས་ལས་དབང་དོན་ལུས་སོགས་སུ་སྒྲུང་རུང་ཡིན་པས། བག་ཆགས་དེ་རྣམས་དེའི་དམིགས་པར་འཛོག་སྟེ། དཔེར་ན། རྣམ་སོགས་འབྱུང་སྒྲུང་ངམ་མཛོད་ན་གནས་པའི་རྣམ་
དོག་སྐྱམ་ཅིལ་བ་དེ་ཕྱིས་རྒྱུན་དང་ཕྱད་ན་སྒྲུ་གྱུ་བསྐྱེད་ཅིང་། ད་ལྟ་སྒྲུ་རུང་ཡོད་པས། སྒྲུ་

@200B གྲུའི་རྒྱུར་འཛོག་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཁམས་འོག་མ་གཉིས་སུ་འང་ཀྱན་གཞི་གཅིག་ལ་སྟོན་བཅུད་ཐམས་ཅད་སྒྲུང་ངམ་ཞེན། དེ་ནི་མ་ཡིན་ཞེས་བསྟན་པ་ལ། འོག་ན་འང་སེམས་
ཅན་གཅིག་གི་ནི། ཀྱན་གཞི་ལ་ནི་སྟོན་དང་བཅུད། ཐམས་ཅད་སྒྲུང་ན་གཟུགས་ཁམས་ཀྱི། །ལྟ་

ལ་འང་དཔྱལ་སྒྲུང་འབྱུང་བ་དང་། །དཔྱལ་བ་ལ་ཡང་ལྟ་རྣམས་ཀྱི། །སྟོན་བཅུད་སྒྲུང་བ་འབྱུང་བ་དང་། །ཐ་མལ་རྣམས་ལ་བསྐྱལ་བ་ཡི། །ཡུལ་སྒྲུ་ཚོགས་པ་སྒྲུང་བར་འགྱུར། ཞེས་

གསུངས་། དོན་ནི། གཟུགས་མེད་དུ་མ་ཟད་ཁམས་འོག་མ་གཉིས་སུ་འང་སེམས་ཅན་གཅིག་གི་ཀུན་

གཞི་ལ་ནི་སྒོད་དང་བཅུད་ཐམས་ཅད་སྒྲུང་བ་མ་ཡིན་གྱི། གལ་ཏེ་སྒྲུང་ན་འོན་དཔྱལ་བ་པར་མ་ཟད་གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་ལྷ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་འང་དཔྱལ་སྒྲུང་མཆན་ཉིད་པ་འབྱུང་བ་ཐལ།
ཁྱོད་ཀྱི་ཀུན་གཞི་ལ་སྒོད་བཅུད་ཐམས་ཅད་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དཔྱལ་བ་པ་

བཞིན་དུ་ཁྱོད་ལ་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་གདུང་བ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ཀུན་གཞིའི་སྟང་གི་དཔྱལ་སྒྲུང་མཆན་ཉིད་པ་སྒྲུང་བའི་ས་བོན་སད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ་ཀུན་གཞི་དེ་ལ་
དཔྱལ་སྒྲུང་མཆན་ཉིད་པ་ཡོད་ལ། དེ་འབྱུང་བ་བག་ཆགས་སད་པ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར།

འདིར་དགའ་འབྲེལ་གྱི་དཔེ་གཉིས་ཀར། མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་འབྱུང་བ་ནི་ཡི་གེ་ཆད་པར་མངོན་ནོ། །མ་ངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ་ཀུན་གཞིའི་སྟང་གི་བག་ཆགས་སད་པའི་སྒྲུང་བ་ཡིན་ན་སྒྲུང་བ་
ཙམ་གྱིས་པན་གཞོད་དུ་འབྱུང་ཏེ། དཔེར་ན་མི་ལམ་དུ་ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་སྒྲུང་བ་ཙམ་

གྱིས་བདེ་སྤྱག་ཏུ་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ལྷ་མིར་མ་ཟད་དཔྱལ་བ་པ་ལ་ཡང་ལྷ་དང་མིའི་སྒོད་བཅུད་མཆན་ཉིད་པ་སྒྲུང་བར་ཐལ། ཏྲགས་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དཔྱལ་བ་པས་ཀྱང་ལྷ་

མིའི་བདེ་བ་མྱོང་བར་ཐལ། དེའི་ཀུན་གཞིའི་སྤང་གི་བདེ་འགྲོའི་སྤང་བ་མཚན་ཉིད་པ་

འབྱུང་བའི་ས་བོན་སད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟགས་ཁྲབ་སྐྱབས་རྩལ་གོང་གིས་རིགས་འགྲོ། །གཞན་ཡང་མངོན་ཤེས་སོགས་གོང་མའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པ་རྣམས་མ་ཟད། དེ་འདྲའི་ཡོན་ཏན་མ་ཐོབ་
པའི་ཐ་མལ་པ་^(IRNA)སྤྱི་ལའང་གནས་དང་དུས་ཀྱི་བསྐྱལ་བའི་ཡུལ་སྤང་སྤྱོད་ཆོགས་

@201A ༄༅། །སྤང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་ཏུ་ཅང་ཐལ་ལོ། །ཁ་ཅིག་ལྟ་ལ་དཔྱལ་སྤང་འབྱུང་བ་དང་། དཔྱལ་བ་པ་ལའང་བདེ་འགྲོའི་སྤང་བ་འབྱུང་ཡང་། དེ་ཡིས་ཕན་
གཞོན་དུ་འབྱུང་མི་དགོས་ཏེ། ལྷ་རྣམས་ལ་དཔྱལ་བའི་སྤྱོད་བཅུད་སྤང་བ་ནི་དེ་རྣམས་

སྤང་བར་འབྱུང་བའི་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་སད་པའི་སྤང་བ་ཡིན་གྱི། སྤྱོད་བཅུད་དེ་རྣམས་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པར་འབྱུང་བའི་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་སད་པའི་སྤང་བ་མ་ཡིན་པས། དེ་དག་སྤང་བས་
སྤྱག་བསྐྱལ་གྱིས་གདུང་བ་ཡོད་མི་དགོས་ལ། དེ་བཞིན་དུ་དཔྱལ་བ་པ་སོགས་ལ་ཡང་ཤེས་པར་

བྱའོ་ཞེས་ཟེར། འཐད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འོ་ན་ལྷས་བྱིན་ལྟ་བུའི་གཟུགས་དང་བརྗོད་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལྷས་བྱིན་དང་མི་མཛའ་བའི་མི་རྣམས་ཀྱི་ཡང་ཡིད་དུ་འོང་ཞིང་རྣམ་སྟན་པར་ཐལ།

དེ་དག་ཁྱོད་དང་མཛེའ་བའི་མི་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་དུ་འོང་ཞིང་རྣམ་སྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་

ཡང་གང་བའི་རིག་བྱ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གང་བས་ཉིན་པའི་མི་ལ་ཕན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཆ་བས་ཉིན་པའི་མི་ལ་ཕན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་བརྒྱུག་ཏེ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེའི་ཕྱིར་གཟུགས་སོགས་
ཡུལ་འགའ་ཞིག་རིགས་མཐུན་པའི་འགྲོ་བ་འགའ་ལ་ཕན་པར་མཐོང་ལ་འགའ་ལ་

གཞོད་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དང་། རང་གི་ཤེས་པ་ལ་ཡུལ་སྤངས་བཙམ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་སྟོད་བཙུད་གང་ཡང་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་མཚན་ཉིད་པ་སྤངས་ཙམ་གྱིས་
ཕན་གཞོད་དུ་འགྱུར་གྱི། སྟོད་འགྱུར་ལ་མི་ལྟོས་སོ། །གཞན་ཡང་མི་སྣ་བུའི་ཀྱན་གཞི་

ལ་དཔྱལ་བའི་སྟོད་བཙུད་སྤངས་བ་དེ་དཔྱལ་བ་པ་ལ་ཇི་ལྟར་སྤངས་བ་ལྟར་སྤངས་ངམ་མི་སྤངས་། མི་སྤངས་ན་དེ་དག་ལ་དཔྱལ་སྤངས་མཚན་ཉིད་པ་འདོད་པ་ཉམས་ལ། སྤངས་ན་དེ་འདྲའི་སྤངས་བ་དེ་
དཔྱལ་བ་པའི་ལས་དབང་གིས་སྤངས་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ལྷགས་བསྐྱེད་སྤངས་

གཞི་སྤྱ་ཡིས་བྱས། །མི་ཚོགས་དེ་དག་ཅི་ལས་བྱུང་། །དེས་ན་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི། །སྤྲིག་སེམས་བྱུང་བར་བྱབ་པས་གསུངས། །ཞེས་སོགས་ལུང་དང་རིགས་པས་གཞོད་ལ། ཡང་མིའི་

ཀུན་གཞི་ལ་སྟོད་ཇི་ལྟར་སྒྲུང་བ་ལྟར། དཔྱུལ་བ་པ་ལ་ཡང་སྒྲུང་བར་ཁས་ལེན་དགོས་ལ་དེ་འདྲོད་

@202B ན་ཐེག་བསྟུས་ལས། ཡི་དྲགས་དྲུད་འགྲོ་མི་རྣམས་དང་། །ལྷ་རྣམས་ཇི་ལྟར་རིགས་རིགས་སུ། །དངོས་གཅིག་ཡིད་ནི་ཐ་དད་ཕྱིར། །དོན་མ་གྲུབ་པར་འདྲོད་པ་ཡིན། །ཞེས་པའི་
རིགས་པ་རྣམས་གྱིས་གཞོད་དོ། །ཁ་ཅིག་ །དེ་ནི་སེམས་ཅན་དེ་རྣམས་གྱི་དབང་ཤེས་ལ་སྒྲུང་བ་ཡིན་ལ། དེ་དང་ཀུན་

གཞིའི་སྒྲུང་བ་གཉིས་མི་གཅིག་གོ་ཞེན། དབང་ཤེས་ལ་དོན་ལྡར་སྒྲུང་བ་དེ་ཉིད་ཀུན་གཞིའི་གཟུང་ཆ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དོན་དུ་སྒྲུང་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེའོ་ཞེས་དང་། རྣམ་ཤེས་ལྟ་ཡིས་འཛིན་
བྱེད་ཅིང་ཞེས་སོགས་གོང་དུ་བསྟན་ཟིན་ཏོ། །འདིར་དཀའ་འགྲེལ་གྱི་དཔེ་འགར་དེ་ཉིད་ཀ་ཞེས་

དང་། དཔེ་ལ་ལར་དེ་གཉིས་ཀ་ཞེས་འབྱུང་བའི་སྒྲུ་མ་ནི་ཡུལ་གྱི་སྐྱད་རིགས་དེ་ག་རང་ཟེར་བ་ལྟ་བུ་ཡུལ་སྐྱད་ཞིག་ཡིན་འདྲ་ཞིང་། ཕྱི་མ་ནི་དཔེ་མ་དག་པ་ཡིན་ནམ་སྟམ། གསུམ་པ་ནི། འོ་ན་
ཁམས་འོག་མ་ན་སྟོད་བཅུད་ཇི་ལྟར་སྒྲུང་ཞེན། དེའི་ལན་དུ། དངོས་སུ་རང་གི་དབང་དོན་ནོ། །བརྒྱད་

ནས་དེ་ཡི་ཚོགས་དུག་གི། །ཡུལ་དུ་སྒྲུང་བར་གང་རུས་པ། །ཀུན་གཞིའི་ཡུལ་དུ་འང་འཇོག་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། དངོས་སུ་རང་གི་དབང་པོ་ལྟ་དང་། དེའི་ཡུལ་གཟུགས་སྐྱ་

སོགས་དོན་ལྟ་དང་དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལྟའོ། །བརྒྱད་ནས་ནི་རྟོན་དེ་ཡི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཚོགས་

དྲུག་གམ་ཅི་རིགས་པའི་ཡུལ་དུ་སྒྲུང་བར་གང་རུས་པ་དེ། རྟོན་དེའི་ཀུན་གཞིའི་ཡུལ་དུ་འང་འཛོག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དབང་ཤེས་རྒྱ་བའི་སྐབས་ཀྱི་དབང་དོན་ཤེས་པ་དང་བཅས་པ་རྟོན་དེའི་
ཀུན་གཞིའི་དངོས་ཀྱི་དམིགས་པ་དང་། དབང་ཤེས་མི་རྒྱ་བའི་སྐབས་ཀྱི་དབང་པོ་རྣམས་དང་། ཡིད་

ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་སྒྲུང་བ་གང་རུས་པ་ཀུན་གཞིའི་ཡུལ་དུ་འང་འཛོག་པ་ཡིན་ཞེས་སྤྱིར་བཏང་ནས། དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བ་ལ། དབང་དོན་ལས་གཞན་དྲུག་པའི་ཡུལ། ཀུན་གཞིའི་ཡུལ་དུ་མི་
འགྱུར་ཏེ། །དྲུག་པ་བཏགས་པའི་ཡུལ་ཅན་དང་། །ཀུན་གཞི་བཀྱར་འཛིན་གྱིས་དབེན་སྤྱིར་།

ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། ཚོགས་དྲུག་གི་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ཀུན་གཞིའི་ཡུལ་དུ་འཛོག་ན། འོ་ན་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་དོན་ས་དང་ལམ་གྱི་རིམ་པ་
སོགས་ཀུན་གཞིའི་ཡུལ་དུ་འཛོག་གམ་ཞེན། ཀུན་གཞི་རྒྱུད་ལྟན་གྱི་མིག་སོགས་དབང་

@203A ༄། །པོ་ལྟ་དང་གཟུགས་སོགས་དོན་ལྟ་དང་བདག་ལྟའི་བག་ཆགས་སོགས་ལས་གཞན་དྲུག་པ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ས་བརྩ་དང་ལམ་ལྟའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་དང་།

འདས་མ་འོངས་སོགས་སྒོ་བཏགས་པ་རྣམས་ནི་ཆོས་ཅན། གུན་གཞིའི་ཡུལ་དུ་མི་

འགྱུར་ཏེ། །དེ་དག་ནི། རྩལ་པ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་འདི་ནི་འདི་འོ་ཞེས་སོགས་སྒོ་བཏགས་ནས་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་ཙམ་དང་། གུན་གཞི་ནི་འདི་ནི་འདི་འོ། །འདི་ནི་གཞན་ནོ་ཞེས་སོགས་ཐ་
སྟོན་སྒྲ་ཆོགས་འདོགས་པའི་འདུ་ཤེས་བཀྲར་འཛིན་གྱིས་དབེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་འོ། །འདིར་

དཀའ་འབྲེལ་དུ། ཡིད་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བརྩུ་གཉིས་ལྟ་བུ་དང་། འདས་སོགས་སྒོ་བཏགས་རྣམས་ནི་གུན་གཞིའི་ཡུལ་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། འབྲེལ་མཛད་
རྣམས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གསུངས་མོད། གསུང་རབ་ཡན་ལག་བརྩུ་གཉིས་བརྟེན་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་རང་

མཚན་པར་འདོད་ཕྱིན། གུན་གཞི་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གིས་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བརྩུ་གཉིས་བརྟེན་པའི་ཆོ་དེའི་དག་ཏུ་གྱུར་བའི་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བརྩུ་གཉིས་ཀྱང་ངེས་པར་འདོད་
དགོས་ལ། དེའི་ཆོ་དེ་འདྲ་བ་དེ་ཁོ་རང་གི་གུན་གཞིའི་དངོས་ཀྱི་དམིགས་པར་འཛོག་དགོས་

ཏེ། དངོས་སུ་རང་གི་དབང་དོན་ནོ་ཞེས་པས་གྲུབ་ཅིང་། གལ་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དག་ཏུ་གྱུར་པའི་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བརྩུ་གཉིས་ལ་དགོངས་ཞེས་ཀྱང་བརྟེན་མི་རུས་ཏེ། ཡིད་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་

གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ལྟ་བུ་དང་། ཞེས་གསུངས་པས་དབང་ཤེས་གྱི་ཡུལ་དུ་བྱེད་

མི་རྒྱས་པར་ཡིད་ཤེས་གྱི་ཡུལ་དུ་བྱ་དགོས་པའི་དོན་ཞག་ཡིན་པར་འདུག་པས་ད་མི་འཐད་ལ། དེས་ན་དེའི་བརྗོད་བྱའི་དོན་དག་གསུབ་གནང་གསུམ་གྱི་བཅས་པ་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྒོ་མི་
འདྲ་བ་རྣམས་དང་། བདག་མེད་པར་ཉོག་པའི་ཤེས་རབ་ཡུལ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ནི་

ཀུན་གཞིའི་ཡུལ་མིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནམ་ཡང་ན་འདི་པས་གསུང་རབ་གྱི་ངོ་བོ་ལྟན་མིན་འདུ་བྱེད་དུ་འདོད་པ་འདྲ་སྒྲུལ་སྟེ་དཔྱད་དོ། །བཞི་པ་ངོ་བོ་ངེས་པའི་བསྐྱབས་བྱེད་འགོད་པ་ལ།
གལ་ཏེ་ཀུན་གཞི་དེ་ལ་དགོ་མི་དགོ་གང་ཡང་མི་འཇོག་པར་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མ་སྒྲིབ་ལུང་

@204B མ་བསྟན་དུ་ཅིས་ངེས་ཞེན། བག་ཆགས་བསྒོ་གཞི་ཡིན་སྟེར་དང་། དགོ་དང་མི་དགོ་མངོན་གྱུར་དང་། །རྒྱད་གཅིག་ལ་ནི་འདུག་པའི་སྟེར། །མ་སྒྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་དུ་གྲུབ། །ཅིས་
གསུངས། དོན་ནི། ཉོན་རྣམས་སྒྲིན་གྱི་ཀུན་གཞི་ཆོས་ཅན། ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་གོགས་མི་བྱེད་ཅིང་ཉོན་མོངས་པ་སོགས་

གྱིས་མ་སྒྲིབས་པས་མ་བསྒྲིབས་པ་དང་། དགོ་མི་དགོ་གང་ཡང་མིན་པའི་ལུང་མ་བསྟན་དུ་གྲུབ་སྟེ། དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བའི་བག་ཆགས་ཐམས་ཅད་བསྒོ་བའི་གཞི་ཡིན་པའི་སྟེར་དང་། དགོ་

སེམས་དང་མི་དག་གི་སེམས་མངོན་གྱུར་དང་། རྒྱུད་གཅིག་ལ་དུས་མཉམ་དུ་ནི་འཇུག་པའི་

ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་སྒྲིབ་པ་དང་མི་དག་གི་ཡིན་ན་སྒྲིབ་པ་སྔོང་བྱེད་ཟག་པ་མེད་པའི་ལམ་དང་དགོ་བ་ཟག་བཅས་རྣམས་ཀྱི་བག་ཆགས་བསྒོ་བའི་གཞིར་མི་རུང་ཞིང་། དགོ་སེམས་མངོན་གྱུར་
དུ་སྒྲིབ་པའི་སྐབས་མི་རྟོག་པས་ཐར་པ་ཐོབ་པ་མི་སྲིད་ལ། དགོ་བ་ཡིན་ན་མི་དགོ་བའི་ས་བོན་བསྒོ་

བའི་གཞིར་མི་རུང་ཞིང་། མི་དགོ་བའི་སེམས་མངོན་གྱུར་དུ་སྒྲིབ་པའི་སྐབས་མི་རྟོག་པས་ངན་སོང་དུ་སྒྲིབ་པ་དང་དགོ་ཅ་ཆད་པ་སོགས་མི་སྲིད་པས་ན། མ་སྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་དུ་གྲུབ་པ་ཡིན་
ནོ། །ལྷ་པ་གོགས་ངེས་པའི་བསྐྱབས་བྱེད་དགོད་པ་ལ། གོང་དུ་བྱོད་ཀྱིས་ལྷ་ཉིད་དང་ལྷན་ཞེས་

འཁོར་སེམས་བྱུང་ལྷ་རངས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ལས་ཡིན། ཡུལ་ངེས་ལྷ་སོགས་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེན། ལྷ་རངས་པའི་རྒྱ་མཚན་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ལུང་མ་བསྟན་དང་མི་གསལ་
ཕྱིར། །རིག་སོགས་ལྷ་རངས། ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཆོས་ཅན། བྱོད་

ཀྱི་འཁོར་རིག་སོགས་སེམས་བྱུང་ལྷ་པོ་ཁོ་ནར་ངེས་ཏེ། བྱོད་སེམས་གང་ཞིག་མ་སྒྲིབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་དགོ་བ་བཅུ་གཅིག་དང་ཅ་ཉོན་དུག་ཉེ་ཉོན་ཉི་ཤུ་རྣམས་མི་འབྱུང་

ཞིང་། རང་ཡུལ་གསལ་བར་སྒྲུང་ཡང་རང་གིས་ཀྱང་མི་ངེས་ལ། རྗེས་སུ་ངེས་པ་འདྲིན་པ་

སོགས་རང་ཡུལ་གསལ་བར་གཅོད་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་ན་ཡུལ་ངེས་ལྟ་དང་། གདགས་གཞི་གཏི་སྤྲུག་དང་ཤེས་རབ་སོགས་མེད་པའི་ཕྱིར་བཏགས་ཆོས་གཏིད་ལ་སོགས་པའི་གཞན་འབྱུང་
བཞི་ཡང་མི་འབྱུང་ངོ། །ཀུན་གཞི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གྱི་འཁོར་དུ་ཀུན་འགོ་ལྟ་ནི་ཡོད་དེ།

@205A ༄༅། །རིག་པ་ནི་སེམས་བྱུང་ཀུན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་ཀུན་ལ་ཁྱོད་བ་བདེ་སོགས་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡུལ་གྱི་སྤྱི་ལོ་གཅོད་པ་དང་། སེམས་
ཡུལ་ལ་གཡོ་བ་དང་། རང་གི་དམིགས་པ་ལ་སེམས་གཏོད་པ་ནི་སེམས་ཀུན་ལ་མཐོང་

བའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་མ་འདྲེས་པར་སྒྲུང་བ་ཙམ་ལ་འདྲུཤེས་ཞེས་བཏགས་པ་ཙམ་ལས། འདི་ནི་འདིའོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་གྱི་སྤྱི་ལོ་འབྱེད་པ་ནི་མེད་དེ། གོང་དུ་ཀུན་
གཞི་བཀྱར་འཛིན་གྱིས་དབེན་ཕྱིར། ཞེས་པས་གྲུབ་པོ། །འོ་ན་ཀུན་གཞིའི་འཁོར་གྱི་ཆོར་བ་

དེ། ཁྱོད་བ་གསུམ་ལས་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ཆོར་བ་ནི། བར་མའོ། །ཞེས་གསུངས། དེ་ཡང་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གྱི་འཁོར་གྱི་ཆོར་བ་དེ་བདེ་སྤྲུག་གང་ཡང་མིན་པའི་བར་མ་

སྤྱིང་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། བྱོད་ཀྱི་འཁོར་དུ་ཚོར་བ་ནི་དམིགས་ལ། བདེ་སྤྱད་གཉིས་པོ་གང་ཡང་

མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡོད་ན་ཅི་འགལ་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་འདིའི་འཁོར་དུ་ཚོར་བ་བདེ་བ་ཡོད་ན་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཡན་ཆད་ཚོར་བ་བདེ་བའི་སར་འགྱུར་ལ། དཔྱལ་བ་ན་ཡང་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་བདེ་བ་
ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་གདུང་བ་ཡོད་ན་བསོད་ནམས་དང་མི་གཡོ་བའི་ལས་

ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་སྤྱད་བསྐྱལ་འཕེན་པ་དང་། གཟུགས་མེད་ལྟ་བུ་སྤྱད་བསྐྱལ་གྱི་ས་པར་འགྱུར་རོ། །ཁོ་ན་རེ། དེ་ཅི་དགོས་ཏེ། དཔོར་ན་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་རེས་འགའ་བདེ་བ་འབྱུང་།
རེས་འགའ་སྤྱད་བསྐྱལ་འབྱུང་བ་བཞིན་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་དུ་གྱུར་ཆོ།

འདིའི་འཁོར་དུ་ཚོར་བ་བདེ་བ་འོང་ལ། བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་དུ་གྱུར་ཆོ་འདིའི་འཁོར་དུ་སྤྱད་བསྐྱལ་དང་། མི་གཡོ་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་དུ་གྱུར་ཆོ་འདིའི་འཁོར་དུ་
ཚོར་བ་བཏང་སློམས་འོང་བ་ཅི་འགལ་སྤྲུལ་ན། དེ་མི་འཐད་དེ། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་

དུ་ཚོར་བ་བདེ་བ་སྐྱེས་ནས། ཡང་དེའི་མཁུག་ཐོགས་སུ་ཚོར་བ་སྤྱད་བསྐྱལ་འབྱུང་བ་ནི། རྣམ་ཤེས་སྤྲུལ་སྤྱི་མར་འགྱུར་བ་དང་། །སྤྲུལ་འཛི་ཚོར་བ་བདེ་བ་སྤྱི་མའི་སྤྱད་བསྐྱལ་དུ་འགྱུར་འགོ་བ་

མ་ཡིན་ཞིང་། རྣམ་ཤེས་རིགས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་གཅིག་གི་མཇུག་ཐོགས་སུ་གཅིག

@206B འབྱུང་བ་དང་། ཚོར་བ་ཡང་རིགས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་སྒྲིབ་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ནི་རྩི་གནས་མ་གྱུར་གྱི་བར་རིགས་འདྲ་རྒྱན་མི་འཆད་པར་འཇུག་
ཅིང་། དེའི་འཁོར་གྱི་ཚོར་བ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར་དེའི་འགལ་བ་སྤང་མི་རྒྱས་སོ། །འོ་ན་རེ་དཔྱུལ་བ་

པའི་རྒྱུད་གྱི་གུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་དེ་དཔྱུལ་བ་པ་ཡིན་པས་དེས་དཔྱུལ་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་མྱོང་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན། འདིའི་འཁོར་དུ་ཚོར་བ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ་སྒྲིམ་ན། འོ་ན་
དཔྱུལ་བ་པའི་རྒྱུད་གྱི་གུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་དེ་དམིགས་རྣམ་ཤེས་ཏུ་མི་གསལ་བ་མ་ཡིན་

པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སུམ་ཅུ་པ་ལས་རྣམ་པར་རིག་པ་མི་རིགས་པ། །ཞེས་དང་། ཉིད་གྱི་འགྲེལ་པར་ཡུལ་གྱི་བྲག་ཏུ་གསལ་བར་གཙོད་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་ཡུལ་ངེས་ལྟ་མི་
འབྱུང་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །འོ་ན་དཔྱུལ་བའི་གུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ལ་

དེའི་སྤྱག་བསྐྱེད་མི་སྤྲང་བར་ཐལ། དེའི་དཔྱུལ་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་མི་མྱོང་བའི་ཕྱིར་ཞེན་མ་བྱུང་སྟེ། དེ་ལ་བདེ་སྤྱག་སྤྲང་བ་དང་། དེས་བདེ་སྤྱག་མྱོང་བ་གཉིས་ཤིན་ཏུ་མི་འདྲ་སྟེ། དེས་བདེ་

སྤྱག་སྦྱོང་ན་དེ་སེམ་གདུང་གང་རུང་གི་ངོ་བོར་སྦྱིས་དགོས་ལ། དེ་ལ་སྦྱང་བ་ཙམ་ལ་དེ་ལྟར་དགོས་པ་

མ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་དགོས་སྦྱོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་དེ་དགོས་སྦྱོང་དུ་ཐལ། དཔྱལ་བ་བ་ལ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དགོས་སྦྱོང་གན་པོའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་དེ་ཡང་དེ་ཡིན་
པར་ཐལ། འདོད་ན། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ལ་གན་གཞོན་དང་སྦྱར་ཨུག་ཆོམ་འདོད་པ་བྱོད་

ནི་སྤྲེན་མེད་པའི་རྣམ་རིག་པའི་ཤིང་རྟའི་སྒོལ་འབྱེད་མཁན་པོ་གཉིས་པ་ཞིག་གོ། དེ་བཞིན་དུ་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཆོས་ཅན། དེ་ཡིན་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་སྦྱོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་

ཕྱིར། འདོད་ན། ཅུ་བ་བྱུང་དུ་བཀོལ་བ་དང་། ཉིད་ཀྱི་འགྲེལ་བ་དང་སུམ་རུ་པ་སོགས་རྣམ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཐམས་ཅད་དང་རོ་བྱུང་བ་ལྟར་རྒྱབ་སྦྱོང་དུ་ཤེས་པར་བྱོས་ལ་ཕྱིན་ཆད་
གཞུང་དེ་དག་ལ་ལྟ་རྟོག་ལེགས་པར་བྱིས་ཤིག་ཅེས་གདམས་སོ། །དེས་ན་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་གང་

@207A ༄། །ཟག་ཏུ་འདོད་ཅིང་། དེ་ལ་སྦྱོ་འཕགས་དང་། དཔྱལ་བ་པ་སོགས་འདོད་པར་མི་བྱ་སྟེ། སྦྱོ་འཕགས་གཉིས་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་མ་རྟོགས་ལ་འཇོག་

ལ། བདེ་འགྲོ་བ་དང་ངན་སོང་བ་སོགས་ནི། དེའི་བདེ་སྤྱད་མྱོང་བ་སོགས་ལས་འཇོག་པ་ཡིན་ནོ། །

དུག་པ་ནི། འོན་ཀྱང་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ལ་ཀུན་གཞི་ཞེས་བསྟན་པའི་དོན་གང་ཞེན། འདི་ལ་བདག་ཏུ་ནི། །སྒྲོར་བའི་ཕྱིར་ན་ཀུན་གཞི་འོ། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི་ཉོན་ཡིད་གྱིས་ཀུན་གཞི་འདི་
ལ་དམིགས་ནས་འགྲོ་བ་ལྟའི་སེམས་ཅན་ཀུན་འདིར་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་ལ་སྒྲོར་བའི་ཕྱིར་ན་ཀུན་གཞི་

ཞེས་བྱ་སྟེ། བདག་ཏུ་ལྟ་བའི་གཞི་ནི། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་འདི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདུན་པ་འཇུག་ལྟོག་གི་བྱང་པར་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་རྣམ་ཤེས་དེ་དུས་ཇི་སྟིད་དུ་འཇུག་ཅིང་།
ལྟོག་ཅིན། ལྟག་མ་མེད་དང་དོ་རྩེ་ལྟའི། །བར་དུ་རྒྱན་མི་འཆད་དུ་འཇུག་ ཅེས་གསུངས། དོན་ནི།

འདུ་བྱེད་གྱི་འཇུག་པ་རྒྱན་ཆད་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་ལྟག་མེད་མྱང་འདས་དང་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་དོ་རྩེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་ཤེས་བུའི་སྒྲིབས་པ་མ་སྤངས་གྱི་བར་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་
གྱི་རྫས་རྒྱན་རྒྱན་མི་འཆད་པར་འཇུག་ཅེས། འཇུག་ཚུལ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས། ལྟོག་ཚུལ་

ཤུགས་ལ་འཕེན་པའོ། །རང་རེའི་ཡིག་ཆའི་ཆོག་ཟུར་འགའ་ཞིག་ན་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཀུན་གཞི་ཡོད་པ་ལྟ་བུར་གསུངས་ལ། པཎ་ཆེན་བསོད་གྲགས་སོགས་གྱི་གསུང་བཅིན་ལས་དེ་

ལྟར་ཐོན་པའང་འདི་ལ་དགོངས་སམ་དཔྱོད་ལ། འགའ་ཞིག་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཀུན་གཞི་

ཡོད་ཀྱང་། འཛོག་བྱེད་གཉིས་ལྡན་གྱི་ཀུན་གཞི་མེད་པ་ནི། དེའི་ཕྱིར་དབང་ཐོབ་དགྲ་བཅོམ་ལ། ཀུན་གཞི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འཛོག་བྱེད་གཉིས་པོ་མེད་ཕྱིར་རོ། ཞེས་པའི་དོན་དུ་འཆད་
མོད། དགོངས་པར་མ་སོང་སྟེ། འདི་ལྟར་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་འཛོག་བྱེད་གཉིས་ལྡན་གྱི་ཀུན་

གཞི་མེད་དེ། འཛོག་བྱེད་གཉིས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པར་སོང་ཞིང་། དེ་ལྟར་ན་རྟགས་ནམ་ངེས་པ་ན་བསྐྱབས་བྱའང་ངེས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་འགའ་ཞིག་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་
ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཡོད་ཀྱང་། འཛོག་བྱེད་གཉིས་ལྡན་གྱི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་མེད་ཅེས་

@208B ཟེར་མོད། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ལ་འཛོག་བྱེད་གཉིས་འཕགས་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་སྤུས་ཀྱང་མ་བཤད་ཅིང་། རྗེ་ཡབ་སྤྲུལ་གྱི་གསུང་རབ་གང་ལས་ཀྱང་མི་འབྱུང་བས་མཆེ་བཟང་གི་
སྟངས་ཀྱིས་སྤྱོད་ཀྱིས་བྱེད་པར་སོང་ཞིང་། རང་གི་ནང་ཆ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱིར་འདོན་པའི་སྒྲུབ་པོ་བྱིད་ལ་དགག་

སྒྲུབ་ཀྱིས་ཅི་ཞིག་བྱ། དེས་ན་འདིར་བཤད་པ་ནི། རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རྣམ་ཤེས་སམ་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་རྒྱུན་དུས་གང་གི་བར་དུ་འདུག་ཅིང་ལྟོག་པའི་རྩྭ་ལ་བསྟན་ལ། དེའི་ཕྱིར་དབང་ཐོབ་

དག་བཅོམ་ལ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་ནི། གུན་གཞི་གཉིས་ཀྱི་འཇུག་ཕྱོག་གི་ཚུལ་བསྟན་པའི་བྱད་པར་

འབྱེད་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་དག་བཅོམ་པ་དང་དག་ས་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱད་ལ་གུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་མེད་ཀྱང་། རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རྣམ་ཤེས་དང་ལེན་པའི་རྣམ་ཤེས་ཡོད་ཅིང་། དེ་
གཉིས་སྤར་གྱི་གུན་གཞིའི་རྣམ་རྒྱུན་ཡིན་ཀྱང་གུན་གཞི་མིན་ནོ། །དེས་ན་གུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་འཇུག་པའི་

ཚུལ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རྒྱུ་སྤྱིད་དུ་ཉིད་མཆོམས་སྒྱུར་བ་ནས་ཇི་སྤྱིད་མ་ཤིའི་བར་དུ་རིགས་འདྲ་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་ཆུ་བོའི་རྒྱུན་བཞིན་དུ་འཇུག་ཅིང་། འཇུག་ཤེས་རྣམས་ནི། རྒྱུ་ལས་
རྒྱ་རྒྱབས་འབྱུང་བ་བཞིན་རང་རང་གི་ཡུལ་དང་སྤྱད་པ་ལས་སྒོ་བྱར་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སུམ་ཅུ་པ་

ལས། དེ་ནི་རྒྱུན་འདབ་ཆུ་བོ་བཞིན་ཞེས་དང་། ལང་ག་ཤེགས་ལས། གུན་གཞིའི་ཆུ་བོ་དེ་བཞིན་དུ། །སྒྲ་ཆོགས་ཡུལ་གྱི་རྒྱུང་གིས་བསྐྱོད། །རྣམ་ཤེས་སྒྲ་ཆོགས་བྲ་རྒྱབས་རྣམས། །གར་
བཞིན་རབ་དུ་འབྱུང་བར་འབྱུར་ཞེས་གསུངས། རྒྱུ་བ་རྒྱུད་ནས་འཇུག་ཚུལ་ནི། །ལས་སྤར་མས་འཕངས་

པའི་རྒྱས་པ་ཟད་ནས་ཤི་བ་དང་། ཡང་སྤྱིད་པར་ཉིད་མཆོམས་སྒྱུར་ནས་སྤར་མའི་དག་མི་དག་འི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྒྲིན་དུ་བྱུར་ནས་ཇི་སྤྱིད་མ་ཤིའི་བར་དུ་འཇུག་ཅིང་ཤི་བ་དང་ཡང་སྤྱིད་པར་ཉིད་

མཚམས་སྐྱར་ནས་ཇི་སྲད་གནས་མ་གྱུར་པ་དེ་སྲིད་དུ་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་བཞིན་དུ་འཇུག་ལ་

གཏན་ནས་རིགས་ཆད་ཀྱི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ནི་གནས་གྱུར་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་སུམ་ཅུ་པ་ལས། ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་འཛིན་གཉིས་ཀྱིས། །བག་ཆགས་བཅས་པ་སྒྲ་མ་
ཡི། །རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ཟང་ནས་གཞན། །རྣམ་སྒྲིན་བསྐྱེད་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

@209A ༄། །གཞན་ཡང་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འཇུག་པའི་རྩལ་བཞི་དང་། ལྷོག་པའི་རྩལ་གཅིག་ལ་སོགས་པ་ཡོད་ཀྱང་། ཞིབ་པར་བསྟུ་བ་སོགས་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཀུན་
གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཁོ་ན་ལ་རྒྱ་མཚན་ཅིའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ཞེས་བྱ། མིག་

སོགས་ཀྱང་རྣམ་སྒྲིན་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ནི་མ་སྒྲིབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་དང་། ཆོ་ཇི་སྲིད་བར་རྒྱན་མི་འཆད་པར་འཇུག་པ་དང་། དག་མི་དགས་འཕངས་པའི་
འབྲས་བུ་ཡིན་པ་ཏེ། བྱད་པར་གསུམ་ངང་ལྡན་པ་ཞིག་དགོས་པ་ལས། དེ་ནི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་

འཁོར་བཅས་ལས་གཞན་དུ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ་རྣམ་སྒྲིན་མི་དག་ག་ཡིན་ན། དག་བའི་རྣམ་སྒྲིན་དུ་འགལ་ཏེ། དག་བ་ནི་མི་དག་བའི་གཉིན་པོ་ཡིན་ལ། མི་དག་བ་ནི་དེའི་མི་

མཐུན་སྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱ་འབྲས་འཛོལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་

སྒྲིན་དགོ་བ་ཡིན་ཡང་སྒྲིན་དེ་ཡོད་དོ། །གལ་ཏེ་དེའི་སྒྲིན་མེད་དེ། དགོ་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྒྲིན་དུ་གྱུར་པ་ན་དགོ་བ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་མི་དགོ་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྒྲིན་དུ་གྱུར་པ་ན་མི་དགོ་བ་
ཡིན་ཞེས་རྣམ་པར་སྟེན་ས་འཛོག་པས། མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་ལས་མི་མཐུན་པའི་འབྲས་

བྱ་འབྱུང་བ་སོགས་ཀྱིས་སྒྲིན་མེད་ཅེས་པས་ཀྱང་ལན་མི་ཐེབ་སྟེ། འོ་ན་བདེ་འགྲོའི་རྟེན་ལ་མི་དགོ་བ་འགག་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། དེའི་རྟེན་ལ་དེ་སྐྱེ་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་དགོ་
སེམས་སྐྱད་ཅིག་ཀྱང་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་འཇུག་པས་མི་དགོ་བ་སྐྱེ་བའི་སྐབས་མི་རྟོད་

པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ངན་སོང་གི་རྟེན་ལ་དགོ་སེམས་སྐྱེ་བ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་བདེ་འགྲོའི་སྐྱེ་བ་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ལས་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། བདེ་
འགྲོར་སྐྱེ་བ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་དགོ་རྩ་ཆད་པའི་གང་ཟག་ལ་དགོ་

སེམས་རྒྱུན་མི་འཆད་དུ་འཇུག་པ་སོགས་གཞོན་བྱེད་མཐའ་ཡས་པ་མཐོང་བས་རྣམ་སྒྲིན་མ་སྒྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་དུ་གྲུབ་པོ། །ཆོ་ཇི་སྲིད་བར་འཇུག་པ་དགོས་ཏེ། བར་སྐབས་སུ་འཕེན་བྱེད་

ལས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་རྣམ་སྤྲིན་ལྟོག་ན་ངེས་པར་མ་ཤི་བར་སྐྱེ་བ་སྤང་བའམ་ཡང་

@210B ན་དེའི་ཆོ་ཤི་བར་འགྱུར་ལ། ཐེག་བསྟུས་སུ་ཡང་རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྒྱན་ཆད་པ་ནི་ཉིང་མཚམས་སྟོར་བ་མ་གཏོགས་པ་གཞན་དུ་མངོན་པར་འགྱུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་
ཞེས་གསུངས། དེས་ན་མིག་སོགས་ནི་མ་ཤིའི་གོང་དུ་ཡང་ལྟོག་པར་མཐོང་བའི་རྣམ་སྤྲིན་མཚན་ཉིད་

པ་མ་ཡིན་ནོ། །འདིར་ཁ་ཅིག་རྣམ་སྤྲིན་བྱད་པར་གསུམ་ལྡན་ལ་ཀུན་གཞི་འཁོར་བཅས་ལས་མིག་སོགས་མི་འཇོག་གུང་། སྐྱེར་མིག་སོགས་གུང་རྣམ་སྤྲིན་པལ་པ་ཡིན་གསུང་མོད། རྗེ་ཉིད་
ཀྱི་རང་འགྲེལ་དུ། རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ནི། མ་སྐྱེ་བ་ལ་ལྷུང་མ་བསྟན་པ་དང་། ཆོ་ཇི་སྤྱིད་ཀྱི་བར་

རྒྱན་མ་འཆད་པར་འཇུག་པ་དང་། སྟོན་གྱི་དགོ་བའམ་མི་དགོ་བས་འཕངས་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་སྟེ་བྱད་པར་གསུམ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་དགོས་པ་ལས། དེ་ཀུན་གཞི་འཁོར་བཅས་ལས་
གཞན་པ་ལ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། འོག་དུ་ཡང་མིག་ལ་སོགས་པ་ནི་མ་ཤིའི་གོང་དུ་

ཡང་ལྟོག་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དེ་དག་རྣམ་སྤྲིན་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས་འཕེན་བྱེད་ལས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་རྣམ་སྤྲིན་ལ་གཙོ་པོ་ལ་གཉིས་ཕྱེན་ནི་འཐད་པར་མི་

སེམས་སོ། །འདྲིའ་འབྲེལ་བྱེད་རྣམས་ཀྱིས་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ། ཉོན་ཡིད་ཀྱིས་

བདག་ཏུ་ལྟ་བའི་གཞིར་མ་སྤངས་པའི་རྩལ་དུ་ཡོད་ཅིང་མ་བསྐྱིབས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་བའི་རྣམ་སྤྲིན་གང་ཞིག །རང་གི་གྲོགས་ཀུན་འགོ་ལྷ་ཁོ་ན་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཤེས་པ་ཆ་
ཕྱ་བའི་དམིགས་རྣམ་ཤིན་ཏུ་མི་གསལ་ཞིང་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་གནས་

ཀྱི་བར་རྒྱན་ཆགས་སུ་འཇུག་པའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་གཙོ་བོའི་རྣམ་རིག་གི་ཤེས་པ་དེ་ཞེས་གསུངས། རྗེ་ཉིད་ཀྱི་གསུང་ལ་བརྟགས་ན། གོང་དུ་བཤད་པའི་དམིགས་རྣམ་སོགས་ཀྱི་རང་
བཞིན་ངེས་པ་ན། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་སློ་ཡིས་མཚོན་

པར་འགྱུར་བས། དེ་དག་ལ་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཡིན་ན་མ་སྦྱམ་ཞིང་། འོན་ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱིས་བཤད་པ་ལྟར་བྱས་ཀྱང་ཉེས་པ་མེད་དོ། །བྱང་སེམས་
འཕགས་པའི་ཡིད་ལུས་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུར་མི་བཞེད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཚན་དཔེ་^{@211A} ༡༡། །སོགས་ཀྱང་རྣམ་སྤྲིན་མ་ཡིན་ཞིང་། དེ་དག་ལ་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་མིང་གིས་
བཏགས་ནས་གསུངས་པ་མང་དུ་ཡོད་དོ། །གཉིས་པ་བརྟེན་པ་ས་བོན་གྱི་ཀུན་གཞི་བཤད་པ་ལ་ངོ་བོ་ངེས་གཟུང་བ་དང་། ཁྱེད་པར་རྒྱས་པར་བཤད་པ་འོ། །དང་པོ་ནི། འོན་ཏེན་དུ་གྱུར་པ་
རྣམ་

སྒྲིལ་གྱི་ཀུན་གཞི་དེ་ལྟར་ཡིན་ན། བརྟེན་པ་ས་བོན་གྱི་ཀུན་གཞི་དེ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིན། བརྟེན་པ་ས་བོན་གྱི་ཀུན་གཞི་ནི། སྒྲོ་བར་བྱེད་པ་ས་སྒྲོ་གཞི་ལ། །འགག་ལ་སྒྲོན་དུ་སྤྱོད་ས་པའི་ཚོ། །བཞག་
པའི་རྒྱས་པའོ། །ཞེས་གསུངས། རོན་ནི། སྒྲོ་བར་བྱེད་པ་རྣམ་ཤེས་ཚྲིགས་བདུན་གྱིས་བསྒྲོ་བའི་

གཞི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ལ། སྒྲོ་བྱེད་རང་ཉིད་འགག་པ་ལ་མངོན་དུ་སྤྱོད་ས་པའི་ཚོ། དག་མི་དག་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་གྱིས་ས་བོན་བཞག་པའི་རྒྱས་པ་ཞིག་ལ། བརྟེན་པ་ས་བོན་གྱི་ཀུན་
གཞི་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ཡང་ཚྲིགས་དུག་གིས་ནི་དག་མི་དག་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་གའི་

བག་ཆགས་འཛོག་ལ། ཉོན་ཡིད་གྱིས་ནི་ལུང་མ་བསྟན་ཁོ་ནའི་བག་ཆགས་འཛོག་གོ། སྒྲོ་བར་བྱེད་པ་ལ། ཚྲིགས་བདུན་དུ་ཇི་ལྟར་ངས་ཞིན། སྒྲོ་བྱེད་ཚྲིགས་བདུན་དང་། བསྒྲོ་བར་བྱ་བ་ས་
བོན་གྱི་ཀུན་གཞི་དང་། བསྒྲོ་གཞི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་གཉིས་པན་ཚུན་རྒྱ་དང་འབྲས་

བུའི་དངོས་པོར་རྟག་དུ་སྒྲུབ་བ་སྟེ། འཇུག་ཤེས་རྣམས་གྱིས་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྟངས་གིས་བོན་རྩིང་པ་གསོ་བར་བྱེད་པས་དེ་འདྲའི་ཀུན་གཞི་ས་བོན་གྱི་ཆའི་བདག་རྒྱུན་བྱེད་ལ། རང་གི་
ས་བོན་གསར་པ་འཛོག་པས་དེའི་རྒྱུའི་རྒྱུན་བྱེད་དོ། །ཀུན་གཞི་གཉིས་གྱིས་ཀྱང་། འཇུག་

ཤེས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུན་འཇིག་པར་བྱེད་པས་དེ་དག་གི་རྒྱུ་བྱེད་དོ། །འོ་ན་རྒྱུ་འབྲས་དུས་མཉམ་པ་སེམས་ཙམ་པ་བཞེད་དམ་སྒྲམ་ན་བཞེད་པར་གསལ་ཏེ། ཐེག་བསྐྱུས་ལས། གུན་གཞིའི་རྣམ་
པར་ཤེས་པ་དང་གུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཆོས་དེ་དག་དུས་མཉམ་དུ་གཅིག་གི་རྒྱུ་ཉིད་དུ་

གཅིག་འགྱུར་བ་ཇི་ལྟར་བལྟ་ཞེས། དཔེར་ན་མར་མའི་མེ་ལྷུ་འབྱུང་བ་དང་། སྤྱིང་པོ་ཆོག་པ་ཕན་ཚུན་དུས་མཉམ་པ་དང་། མདུང་བྲིམ་ཡང་དུས་མཉམ་དུ་གཅིག་ལ་གཅིག་བརྟེན་ནས་མི་
འབྲེལ་བ་བཞིན་དུ་འདིར་ཡང་གཅིག་གི་རྒྱུ་ཉིད་དུ་གཅིག་འགྱུར་བ་བལྟ་འོ་ཞེས་གསུངས་

@212B ཤིང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས་ཇི་ལྟར་གུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་གུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་གུན་གཞིའི་རྣམ་
པར་ཤེས་པའི་རྒྱུ་རྒྱུན་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་སྟེ། རྒྱུ་རྒྱུན་གཞན་མི་དམིགས་སོ་ཞེས་

གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཇི་ཉིད་ཀྱི་རང་འབྲེལ་ལས་ཀྱང་། དུས་མཉམ་པའི་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་སྐད་བཤད་ཀྱིས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་མདུང་བྲིམ་ཞེས་པ། མདུང་
ཤིང་གསུམ་རྩེ་མོ་བཏུད་དེ་བྱེད་དུ་སྤང་བ་ལ་ཟེར་ལ། དེ་རྣམས་གཅིག་ལ་གཅིག་

བརྟེན་ནས་གནས་ཀྱི། གཅིག་མེད་ན་འབྲེལ་བ་ལྟར་ཡིན་ཞེས་པ་འོ། །དུས་མི་མཉམ་པའི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཆོ་ཕྱི་མའི་ཀུན་གཞི་ནམ་མཁེན་གྱི་ཆ་འབྲུབ་པའི་ས་བོན་ཡང་འཛོག་གོ། དེ་ཡང་རྟེན་དེ་དང་སྒོ་བྱེད་གཉིས་སྒྲེ་འགག་ལྟན་ཅིག་དུ་བྱས་པས་སྒོ་བར་བྱེད་དེ།

དཔེར་ན། ལྷ་མའི་མེ་ཏོག་སྟེ་རྩེ་ཏིའི་མེ་ཏོག་དང་ཏིལ་གཉིས་ལྟན་ཅིག་ཆོགས་ཏེ་སྒྲེ་འགག་བྱས་པས་ཕྱིས་མེ་ཏོག་དེ་མེད་ཀྱང་དེ་རྩེས་སུ་འཇུག་པ་བཞིན་ཡིན་ནོ། །འདིར་བཀྲ་ཤིས་ལྟན་པའི་པར་དུ་སྦྱུམ་ཞེས་འབྲུང་ལ། འབྲས་སྦྱང་གི་པར་དུ་སྦྱ་མ་ཞེས་འབྲུང་བས་སྦྱ་མ་ནི་

པར་མ་དག་པ་འོ། །གཉིས་པ་བྱེད་པར་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། བསྒོམ་གཞིའི་བྱེད་པར་བཤད་པ། དེ་ལ་བསྒོམ་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ། དེ་རྟེན་དང་རྫས་གཅིག་ཐ་དད་གང་ཡིན་དཔྱད་པ། བག་ཆགས་དགོ་སོགས་གང་ཡིན་དང་། བག་ཆགས་འཛོག་ཚུལ་བཤད་པ།

བརྟེན་པ་ས་བོན་གྱི་ཀུན་གཞིའི་སྒྲེ་བཤད་པ། འཇུག་ཕྱོག་གི་དུས་བསྟན་པ་བཅས་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་ནི། འོན་བག་ཆགས་བསྒོམ་བའི་གཞི་དེ་ལ་རྩེ་ལྟ་བུ་དགོས་ཞེས། སྒོ་གཞི་ནི། བརྟེན་ལུང་མ་བསྟན་སྒོ་བྱ་བ། སྒོ་བར་བྱེད་དང་འབྲེལ་པ་དང་། །མཐའ་གཅིག་རྟེན་དུ་

གྱུར་པ་སྟེ། །བྱད་པར་ལྔ་དང་ལྔ་ན་པའོ། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། བག་ཆགས་སྒོ་བའི་གཞི་དེ་ལ་བྱད་པར་ལྔ་དང་ལྔ་ན་པ་ཞིག་དགོས་པ་ལས། བརྟན་པ་སྟེ་རིགས་འདྲའི་རྒྱན་ཆད་པ་མེད་
པས་རྒྱན་ཆགས་པ་ཏིལ་ལྟ་བུ་ཞིག་དགོས་ཀྱི། སྒྲ་དང་སྒྲོག་ལྟ་བུའི་མི་བརྟན་པ་སྒོ་

@213A ཨུ། །གཞིར་མི་རུང་སྟེ། མི་བརྟན་པ་ལ་བག་ཆགས་འཆགས་སུ་མི་འདོད་ཅིང་། གལ་ཏེ་ཆགས་སུ་རྒྱག་ཀྱང་ཆུད་ཟོས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདིས་ནི་ཆོགས་བདུན་དང་
གཟུགས་སྒོ་གཞིར་འདོད་པ་བསལ་ཏེ། དབང་ཤེས་ལྔ་ནི་རེས་འགའ་བྱུང་བ་ཡིན་

ཀྱི། ཏྲག་པར་མི་འབྱུང་ལ་དུག་པ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱང་། ཇི་སྐད་དུ། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་འབྱུང་བ་ནི། ཏྲག་རྩའོ་འདྲ་ཤེས་མེད་པ་པ། །སྟོམས་པར་འཇུག་པ་རྣམ་གཉིས་དང་། །སེམས་མེད་
གཉིད་དང་བརྒྱལ་མ་གཏོགས་ཞེས་སེམས་མེད་ལྔའི་གནས་སྐབས་སུ་མ་འཇུག་པ་

དང་། ཉོན་ཡིད་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་འདས་པའི་ལམ་ན་མེད། །འགག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་ནའང་མེད། ཅེས་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་དང་། འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་གི་སྐབས་སུ་མེད་
པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཟུགས་ཀྱང་གཟུགས་མེད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ཀུན་

གཞི་ཡང་སྒོ་གཞིར་ཇི་ལྟར་འབྱུང་ཏེ། དག་བཙམ་ཉིད་ནས་དེ་ལྟོག་གོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཇི་སྟིང་སྒོ་བྱེད་ཡོད་ཀྱི་བར་རྒྱན་འཇུག་པས་ཆོག་པའི་ཕྱིར་དང་། དག་བཙམ་པའི་རྒྱུ་
ལའང་ཀུན་གཞིའི་རྒྱན་རྣམ་སྟིན་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ །འདོད་པའི་

གང་ཟག་གི་རྒྱུ་ཀྱི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཆོས་ཅན། བག་ཆགས་སྒོ་གཞིར་མི་རུང་བར་ཐལ། གཟུགས་མེད་ན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ནི། འབེན་མ་མཐོང་བར་མདའ་དྲིག་པ་སྟེ་རིགས་འབྲའི་
རྒྱན་འཇུག་པ་དགོས་ཞེས་མ་སྒྲིམ་སམ། བྱོད་ལྟར་ན། འོ་ན་དེ་རིང་གི་ཀུན་གཞི་ཆོས་

ཅན། བག་ཆགས་བསྒོ་གཞིར་མི་རུང་བར་ཐལ། སང་ཉིན་ན་མེད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། འདིར་དཔེ་རྣམས་ལས། བསྟན་ལུང་མ་བསྟན་སྒོ་བྱ་བ་ཞེས་འབྱུང་བ་ནི་ར་མགོ་དང་ས་མགོ་ནོར་
བར་མངོན་ནོ། །དག་མི་དགེར་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན་དྲི་ཏ་ཅང་ཞིམ་པ་

དང་མི་ཞིམ་པ་ལ་དྲི་གཞན་བསྒོ་མི་རུས་ཀྱི། དྲི་མཉམ་པ་ཏིལ་ལྟ་བུ་ལ་དྲི་གང་ཡང་སྒོ་རུས་པ་ལྟར། དག་བ་དང་མི་དག་བ་ནི་མི་དག་བ་དང་དག་བའི་ས་བོན་སྒོ་བའི་གཞིར་མི་རུང་ལ། དྲི་
མཉམ་པ་ཏིལ་ལྟ་བུའི་ལུང་མ་བསྟན་ནི་དག་མི་དགའི་ས་བོན་སྒོ་བའི་གཞིར་

@214B ཅུང་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ནི་དགོ་མི་དགོའི་སེམས་ཏ་ཅང་གསལ་བ་དང་མི་མཐུན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིས་ནི་དགོ་བ་དང་། མི་དགོ་བའམ་ཉོན་མོངས་ཅན་སྒོ་གཞིར་མི་རུང་བར་
བསྟན་ནོ། །འགའ་ཞིག་གིས། གོང་དུ་བག་ཆགས་བསྒོ་གཞི་ཡིན་ཕྱིར་དང་ཞེས་སོགས་གྱིས་ཀུན་གཞིའི་

རྣམ་ཤེས་ལུང་མ་བསྟན་དུ་བསྐྱབས་པ་མ་ཡིན་ནམ། འདིར་སྒྲོས་ཏེ་བརྗོད་ཅི་དགོས་ཞེ་ན། གོང་དུ་བག་ཆགས་སྒོ་གཞི་ཡིན་ཕྱིར་དང་ཞེས་སོགས་གྱིས་ནི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་མ་བསྐྱབས་
ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ངོ་བོར་བསྐྱབས་པ་ཡིན་ལ། འདིར་བརྟན་ལུང་མ་བསྟན་ཞེས་སོགས་གྱིས་ནི་

བག་ཆགས་སྒོ་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ལུང་མ་བསྟན་དུ་བསྐྱབས་པ་མ་ཡིན་གྱི། བག་ཆགས་སྒོ་གཞི་ལ་རྒྱད་རྒྱུན་ཆགས་སུ་འརྱུག་པའི་བརྟན་པ་དང་། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་སོགས་བྱད་པར་ལྔ་དང་
ལྔ་ན་པ་ཞིག་དགོས་པར་བསྟན་ནས། དེ་ལྟར་ན་བྱད་པར་ལྔ་དང་ལྔ་ན་པ་ནི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་

ཀུན་གཞི་ལས་གཞན་ལ་མ་མཐོང་བས། དེ་ཁོ་ན་བག་ཆགས་སྒོ་བའི་གཞིར་ངས་པར་བྱེད་པས་སྒྲོས་པའི་སྒྲོན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །བསྒོ་བར་བྱ་བ་རྣམས་པ་སྟེ་མི་རྟག་པ་ལ་སྒོ་རྣམས་གྱི། འདུས་
མ་བྱས་ལ་སྒོ་མི་རྣམས་སོ། །འདིས་ནི་འདུས་མ་བྱས་སྒོ་གཞིར་མི་རུང་བར་བསྟན་ནོ། །གོང་དུ་བརྟན་

པ་དང་དགེ་མི་དགེ་གང་དུ་འང་གྲུབ་པའི་ལུང་མ་བསྟན་ཞིག་སྟོག་ཞིར་བསྟན་པས། དེ་ལྟར་ན་འདུས་མ་བྱས་པའི་ཆོས་ཤིག་དགོས་སམ་སྒྲམ་པའི་དོགས་པ་བསྐྱོད་པའི་ཕྱིར། སྟོབ་བ་ཞེས་
གསུངས། སྟོབ་བ་བྱེད་པ་རྣམ་ཤེས་ཆོགས་བདུན་གང་རུང་དང་། སྟོག་ཞི་རང་ཉིད་དུས་

མཉམ་དུ་སྐྱེ་འགག་བྱེད་པའི་འབྲེལ་པ་དང་ལྡན་པ་དགོས་ཀྱི། དུས་མི་མཉམ་པའི་རྣམ་ཤེས་སྒྲ་མའི་བག་ཆགས། རྣམ་ཤེས་ཕྱི་མ་ལ་སྟོ་མི་རྩས་ཤིང་། དུས་མཉམ་ཡང་རྒྱད་གཞན་གྱི་རྣམ་
ཤེས་ཀྱི་བག་ཆགས་རྒྱད་གཞན་གྱི་ཀྱན་གཞི་འམ་རྣམ་ཤེས་ལ་སྟོ་མི་རྩས་པའི་ཕྱིར།

འདིས་ན་མི་རྟག་པ་གང་ཡིན་བག་ཆགས་སྟོག་ཞིར་མི་རུང་བར་བསྟན་ནོ། །དེ་ཡང་སྟོབ་བྱེད་ཆོགས་བདུན་གྱིས་རང་ཉིད་འགག་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་ཆོ་བག་ཆགས་དངོས་སུ་སྟོབ་བྱེད་ཀྱི་
རྣམ་ཤེས་དེ་དང་སྟོག་ཞིའི་ཀྱན་གཞི་གཉིས་དུས་མཉམ་དུ་སྐྱེས་ནས་དེ་འབྲེལ་སྟོབ་བྱེད་ནམ་

@215A ༄། །འགག་པ་དང་མཉམ་དུ་དེ་འབྲེལ་སྟོག་ཞི་ཡང་འགག་པའི་འབྲེལ་པ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་དགོས། ཞེས་པའོ། །རྣམ་གྲངས་སམ་གཞན་སྟོབས་ཀྱིས་མ་ཡིན་པར་མཐའ་
གཅིག་དུ་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། རྣམ་སྟོན་གྱི་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་རིག་པ་སོགས་ནི་ཀྱན་

གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ལ་བརྟེན་པས་ན་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཉིན་དུ་གྱུར་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འདིས་ཀྱང་གཞིའི་འཁོར་རྣམས་སྒོ་གཞི་ཡིན་པ་བསལ། གལ་ཏེ་ཀྱང་གཞིའི་འཁོར་གྱི་རིག་པ་སོགས་ཀྱིས་རང་
འགྲུབ་པའི་ས་བོན་སྒོ་འཕམ་མི་སྒོ་སྟུང་ན། ཁ་ཅིག་རྒྱ་མེད་དུ་འགྱུར་བས་སྒོ་དགོས་ཞེས་དང་།

འགའ་ཞིག་དམིགས་རྣམ་ཤིན་ཏུ་མི་གསལ་བའི་སྤྱིར་མི་སྒོ་ཞེས་པའི་ལུགས་གཉིས་ལས་སྤྱི་མ་ལུར་བཞེད་དེ། དེ་དག་ནི་དག་མི་དགས་འཕངས་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་དེས་འཕེན་པའི་
སྟོབས་ཀྱིས་འཇུག་གི། །ས་བོན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དང་དེ་

ལུར་ན་ཀྱང་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་སྒོ་དགོས་ན་རང་ཉིད་ལ་རང་གིས་བྱེད་པ་མི་འཇུག་ཅིང་། དེ་ལས་གཞན་ཡང་མེད་པས་སྒོ་གཞི་མི་རྟོག་དོ། །གཉིས་པ་དེ་ལ་བསྐྱོས་པའི་བག་ཆགས་
ཀྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ་ལ། རྒྱག་དུ་དབྱེ་བ། གསུམ་དུ་དབྱེ་བ། བཞི་ཚན་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་བཅས་

ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་ནི། བག་ཆགས་སྒོ་བའི་གཞི་དེ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན། དེ་ལ་བསྐྱོས་པའི་བག་ཆགས་ལ་དུ་ཡོད་ཅིན། སྤྱི་དང་ནང་དང་མི་གསལ་བ། །གཉིས་དང་ཀྱང་རྫོག་ཉིད་དང་
ནི། །དམ་པའི་དོན་དེ་དེ་དག་ཀྱང་། །ས་བོན་རྣམ་པ་རྒྱག་དུ་འདོད། །ཅེས་གསུངས། དོན་ནི། ས་བོན་དེ་ལ་

དབྱེན། ནས་དང་ཡུལ་ལའི་རྩ་བ་ལྟ་བུ་ཕྱིའི་ས་བོན་དང་། ས་བོན་གྱི་ཀུན་གཞི་ལྟ་བུ་ནང་གི་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་བྱང་དམ་དག་མི་དག་གང་དུ་ཡང་མི་གསལ་བའི་ཕྱི་ནང་
གི་ས་བོན་གཉིས་དང་། ཕྱི་ཀུན་རྫོབ་པའི་ས་བོན་དང་། ནང་དོན་དམ་པའི་ས་བོན་ཏེ་ས་བོན་གྱི་

རིགས་དེ་དག་ཀུན་བསྟན། །རྣམ་པ་བྱུག་ཏུ་འདོད་བར་བྱའོ། །སྐབས་འདིར་ཀུན་གཞི་རྩ་བའི་འབྲུ་འགྲེལ་འགའ་ཞིག་ལས་འབྲུ་དང་རྩ་བ་དང་སྤྱོད་པའི་ས་བོན་མོགས་རྒྱུད་གྱིས་མ་བསྟན་
པའི་ས་བོན་རྣམས་ཕྱིའི་ས་བོན་དང་། རྒྱུད་གྱིས་བསྟན་པ། ས་བོན་ཐམས་ཅད་པའི་རྣམ་ཤེས་

@216B གྱི་སྤྱོད་གི་ས་བོན་རྣམས་ནང་གི་ས་བོན་དང་། ཕྱི་ནང་གི་ས་བོན་དེ་གཉིས་ཀྱང་ངོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་འཛོག་ན། དག་བར་མི་གསལ་བའི་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ས་བོན་དང་། མི་དག་བར་མི་
གསལ་བའི་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ས་བོན་ཏེ་ས་བོན་མི་གསལ་བ་གཉིས་སུ་ངས་པ་དང་ཞེས་མི་གསལ་བ་

གཉིས་ལ་ཕྱི་ནང་གི་ས་བོན་གཉིས་ཀ་དག་བར་མི་གསལ་བའི་ཆ་ནས་གཅིག་། མི་དག་བར་མི་གསལ་བའི་ཆ་ནས་གཅིག་སྟེ་གཉིས་འཛོག་པར་མཛད་མོད། མི་གསལ་གཉིས་ཞེས་པའི་མི་
གསལ་བ་ནི་ཀུན་བྱང་དམ་དག་མི་དག་ར་མི་གསལ་བ་ལ་བྱེད་ལ། གཉིས་ཞེས་

པ་ནི་ཕྱི་དང་ནང་གི་ས་བོན་གཉིས་ལ་འཛོག་དགོས་ཏེ། རྗེ་ཉིད་ཀྱི་དཀའ་འབྲེལ་དུ། མི་གསལ་བ་ནི་ལུང་མ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་བྱུང་གི་མི་གསལ་
བའམ། དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བ་གཉིས་སུ་མི་གསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་མི་གསལ་བའི་དོན་བཤད་

ནས། གཉིས་ཞེས་པའི་དོན་འཆད་པ་ན། གཉིས་ནི་ཕྱིའི་ས་བོན་དང་། ནང་གི་ས་བོན་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། བཤད་སྒྱུར་ལས་གྲང་། མི་གསལ་བ་ནི་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའོ། །གཉིས་ནི་ཕྱི་དང་
ནང་གི་འོ་ཞེས་འབྱུང་གི། །གཉིས་ནི་དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བའི་མི་གསལ་བའོ། །ཞེས་མི་

འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཡང་ན་གཉིས་ཞེས་པ་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ལ་ཀུན་ཉོན་གྱི་ས་བོན་ཐམས་ཅད་གནས་པས་ཀུན་ཉོན་དང་རྒྱ་འབྲས་སུ་བྱུར་པ་གཅིག་དང་། རྣམ་བྱུང་གི་ས་བོན་ཐམས་ཅད་
གནས་པས་རྣམ་བྱུང་གི་རྒྱ་འབྲས་སུ་བྱུར་པ་གཅིག་དང་གཉིས་ལ་འཛོག་སྟེ། བཤད་

སྒྱུར་ལས། ཡང་ན་འབྲས་བུ་དང་རྒྱ་སྟེ་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་ཀུན་གཞི་རྣམ་པ་ཡང་གཉིས་སོ། །དེ་ལ་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱུང་བའི་ཆོས་
འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས། དེས་ན་མི་གསལ་བ་གཉིས་དང་། ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་

དམ་པའི་ས་བོན་ནི་ཕྱི་ནང་གི་ས་བོན་ལས་ཟུར་དུ་མེད་ཀྱང་། ངོ་བོའི་སློན་ས་མི་གསལ་བ་གཉིས་དང་། མ་བརྟགས་མ་དཔུང་པའི་སློལ་ལྟོས་ནས་ཕྱི་ཀུན་རྫོབ་པའི་ས་བོན་དང་། བརྟགས་ཤིང་
དཔུང་པའི་སློལ་ལྟོས་ནས་ནད་དོན་དམ་པའི་ས་བོན་འཛོག་པས་ན་ཕྱི་མ་གཉིས་

@217A ལྷ། ༄༄༅། །སློལ་ལྟོས་ནས་འཛོག་པ་ཡིན་ནོ། །མ་བརྟགས་མ་དཔུང་སར་སྒྲུང་ཚད་གྲགས་ཚད་གྲགས་ཚད་ཙམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ནས་དང་ཙུ་བ་སོགས་ལ་ས་བོན་ཞེས་གྲགས་
ཀྱང་། དོན་དུ་ན་ཀུན་གཞིའི་སྟེང་གི་བག་ཆགས་རྣམས་སྟོན་པའི་དབང་གིས་ནས་གྱི་སྒྱུ་གྱུ་དང་། ལྷུང་པ་

ལ་སོགས་པའི་ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་མངོན་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་གྱི། །དེ་ལམ་ལྟོས་པར་ཕྱི་རོལ་ནས་གྲུབ་པའི་ནས་དང་ཙུ་བ་སོགས་ལས་སྒྱུ་གྱུ་ལྷུང་པ་ལ་སོགས་འབྱུང་བར་མི་སྲིད་པས་ལེགས་
པར་དཔུང་ན་འབྲས་བུ་རྣམས་གྱི་ས་བོན་མཐར་གཏུགས་ན་ཀུན་གཞིའི་ས་བོན་གྱི་ཆ་ལ་བྱུན་

པའི་ཕྱིར་རོ། །སེམས་ཙམ་པའི་ལྷགས་འདིར་སྟོན་པོ་རང་འཛིན་ཚད་མ་དང་རྫས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པ་རྟོགས་པའི་སློལ་སྟོན་པོ་སེམས་གྱི་བདག་ཉིད་ཙམ་དུ་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ཤིང་།
དེ་ལྟར་ན་སྟོང་ཉིད་ལ་མ་ཡིན་དགག་ཞིག་འདོད་དགོས་ཚུལ་སོགས་དཔུང་པར་བྱ་བྱུ་

མང་ཡང་། ཞིབ་པར་ལུང་སྒྱུ་རིན་པོ་ཆེའི་གྲུབ་མཐའ་སོགས་ལས་ཤམ་པར་བྱོས་དང་། དིང་སང་གི་མཚན་ཉིད་པ་དག་གི་སྒོར་མི་རྒྱད་པའི་གཏམ་གསར་པ་མང་ངོ། །འོན་ཀྱང་ལྷན་ཅིག་
དམིགས་ངེས་ལ་རྒྱས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པས་བྲབ་ཀྱང་རྒྱས་གཅིག་གིས་མ་བྲབ་སྟེ།

བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་དང་བུམ་པའི་དོན་སྤྱི་གཉིས་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་སུ་ཚད་མ་རིགས་རྒྱན་སོགས་ལས་བཤད་དོ། །གཉིས་པ་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་བཤད་པ་ལ། གཞན་ཡང་མངོན་བརྗོད་
བདག་ལྟ་དང་། སྤྱིད་པའི་ཡན་ལག་བག་ཆགས་གསུམ། །ཞེས་གསུངས། དོན་

མངོན་པར་བརྗོད་པ་སྟེ་མིག་མིག་ཅེས་དང་། གཟུགས་གཟུགས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་བརྗོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་ཤེས་ཀྱིས་བོན་དང་། བདག་ཏུ་ལྟ་བའི་བག་ཆགས་དང་། སྤྱིད་པའི་ཡན་ལག་
གི་བག་ཆགས་གསུམ་དུ་དབྱེར་ཡོད་ཅེས་པའོ། །དེ་ལ་བག་ཆགས་དང་པོ་ནི་

འཛོག་བྱེད་ཚོགས་དང་། ལས་ཡིད་ཤེས་ཁོ་ནས་འཛོག་ལ། ཐ་སྙད་སྒྲ་ཚོགས་འདོགས་པའི་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུའི་རྒྱུ་ལོ། །འདི་ལ་སྤྱོས་པའི་བག་ཆགས་ཞེས་ཀྱང་ཟེར་ཏེ། ཡིད་ཤེས་ཡུལ་སྒྲ་
ཚོགས་ལ་འཕྲོ་བའི་ས་བོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་ཐེག་བསྐྱུས་ལས།

@218B དེ་ལ་ལུས་དང་ལུས་ཅན་དང་བླ་བ་པོའི་རྣམ་པར་རིག་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། དེས་ཉེ་བར་སྒྲིད་པར་བྱ་བའི་རྣམ་པར་རིག་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། དེ་ལ་ཉེ་བར་སྒྲིད་པའི་རྣམ་པར་རིག་པ་
གང་ཡིན་པ་དང་། ཏུས་དང་གངས་དང་ཡུལ་དང་ཐ་སྐྱད་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་

མངོན་པར་བརྗོད་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་བོན་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་རྣམ་རིག་བཙུག་པོའི་དང་པོ་དགྲུ་མངོན་བརྗོད་ཀྱི་བག་ཆགས་ལས་འབྱུང་བར་གསུངས་ཤིང་། དེ་དགྲུའི་ནང་དུ་
དབང་ཤེས་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ། ཡིད་ཤེས་ཀྱི་ས་བོན་ཞེས་ཇི་ལྟར་བརྗོད་པར་རིགས་

ཞེན། ཉེས་པ་མེད་དེ། ཡིད་ཤེས་ཀྱི་ས་བོན་ཞེས་པ་ནི་གཙོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་ལ། འདིར་བསྟན་པ་ནི་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་ཀུན་རྟོག་གིས་བསྐྱུས་པའི་རྣམ་རིག་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཡང་། འདི་ནི་
ལུས་སོ། །འདི་ནི་ལུས་ཅན་ལོ་ཞེས་སོགས་ཐ་སྐྱད་འདོགས་པའི་ཀུན་རྟོག་གི་རྣམ་རིག་ནི་

མངོན་བརྗོད་ཀྱི་བག་ཆགས་ལས་འབྱུང་གི་ །གཞན་གཉིས་ལས་མི་འབྱུང་ལ། ལུས་དང་ལུས་ཅན་ལ་སོགས་འདི་དག་ཀྱང་། ཀུན་རྟོག་དེའི་ཡུལ་ཡིན་པ་ལ་བསམས་ནས་མངོན་བརྗོད་ཀྱི་
བག་ཆགས་ལས་འབྱུང་བར་གསུངས་སོ། །བདག་ལྟའི་བག་ཆགས་ནི་ཉོན་ཡིད་

མཚུངས་ལྟན་དང་བཅས་པས་བཞག་པ་སྟེ། འདི་ནི་བདག་གོ། འདི་ནི་གཞན་ནོ། འདི་ནི་བདག་གི་འོ། འདི་ནི་གཞན་གྱི་ཡིན་གྱི། བདག་གི་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་སོགས་བདག་དང་གཞན་དུ་
སྒྲུང་བའི་རྣམ་རིག་འབྱུང་བའི་ས་བོན་ཏེ། འདི་ལ་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་བག་ཆགས་

ཞེས་ཀྱང་བརྗོད་དེ་འཇིག་ལྟ་འདི་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱིད་པའི་ཡན་ལག་གི་བག་ཆགས་ནི་འཕེན་བྱེད་དགོ་བའམ་མི་དགོ་བའི་ལས་ཀྱིས་བཞག་པའི་བག་ཆགས་ཏེ་བདེ་འགྲོ་སོགས་
དང་། སྟེ་བ་དང་འཆི་བར་སྒྲུང་བའི་རྣམ་རིག་འབྱུང་ཞིང་། འདི་ལ་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་

བག་ཆགས་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། འདི་ཡོངས་སུ་སྤྲིན་པ་ལས་རྣམ་སྤྲིན་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་བཞི་ཚན་གཉིས་སུ་དབྱེ་བའི་དང་པོ་ནི། ཐུན་མོང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་དང་། རྩོམ་དང་
བཅས་དང་རྩོམ་མེད་པའི། །ས་བོན་རྣམ་བཞི། ཞེས་ཀྱང་པ་བྱེད་དང་གསུ་

@219A ལྟོ། །གསུངས། དོན་ནི། ཐུན་མོང་བ་སྟེ་ལས་མཐུན་པར་བསགས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཕྱི་སྟོན་གྱི་འཇིག་རྟེན་འབྲུག་པའི་ས་བོན་དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་སྟེ་ལས་མི་མཐུན་པ་
བསགས་པ་ལས་བྱུང་བ་ནང་བཅུད་གྱི་སེམས་ཅན་འབྲུག་པའི་ས་བོན་དང་། རྩོམ་བ་དང་བཅས་

པ་སྟེ། སེམས་ཀྱིས་ཟིན་པ་ནང་གི་བཅུད་འབྲུབ་པའི་ས་བོན་དང་། ཚོར་བ་མེད་པ་ཕྱིའི་སྡོད་འབྲུབ་པའི་ས་བོན་ཏེ་ཕྱི་མ་གཉིས་གོ་རིམ་སྒྲོག་པ་ནི་སྤྲ་མ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཙམ་ཡིན་གྱི་དང་།
པོ་གཉིས་ལས་ལོགས་སུ་མེད་དོ། །བཞི་ཚན་གཉིས་པ་ནི། གནས་ངན་ལེན། ཤིན་ཏུ་

སྤངས་དང་སྤྱད་ཟིན་དང་། །མ་ཟིན་པ་དང་བཞི་རུའང་གསུངས། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། ས་བོན་ལ་དུག་ཚན་སོགས་སུ་དབྱེ་བ་ཡོད་པར་མ་ཟད། ཙུ་ཉོན་དང་ཉེ་ཉོན་སོགས་གནས་ངན་
ལེན་གྱི་ས་བོན་དང་། འཇིག་རྟེན་པའི་ཚོས་དགོ་བ་དད་སོགས་ཀྱི་ས་བོན་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་

དང་། སྤྱད་ཟིན་པ་སྟེ་རྣམ་པར་སྦྱིན་ཟིན་པ་དང་། སྤང་མ་ཟིན་པ་སྟེ་རྣམ་པར་སྦྱིན་དགོས་ཀྱི་ས་བོན་ཏེ་བཞི་རུ་ཡོད་པར་གསུངས་སོ། །སྤང་ཟིན་མ་ཟིན་གྱི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག །སྦྱིན་ཟིན་པ་ནི་བག་
ཆགས་གསར་པས་གསོ་བ་བྱར་མི་རྣམས་པས་ན་སྤང་ཟིན་པ་འང་། སྦྱིན་མ་ཟིན་པ་

ནི་བག་ཆགས་གསར་པས་གསོ་བར་བྱར་ཡོད་པས་ན་སྤྱད་མ་ཟིན་པར་འཇོག་གསུང་མོད། ཐེག་བསྟུས་ཀྱི་དགོངས་པ་མིན་པར་ཇི་ཉིད་ཀྱིས་བཞེད་དོ། །གསུམ་པ་དེ་རྟེན་དང་རྫས་གཅིག །ཐ་
དང་གང་ཡིན་བཤད་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། དེ་ལྟ་བུའི་བག་ཆགས་སམ་ས་བོན་དེ་རང་

གི་རྟེན་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རྣམ་ཤེས་དང་རྩིས་གཅིག་ཐ་དད་གང་ཡིན་ཞེ་ན། བག་ཆགས་དེ་ཡང་རྟེན་ལས་ནི། །རྩིས་གཅིག་ཐ་དད་གང་ཡང་མིན། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། བརྟེན་པ་ས་བོན་གྱི་
ཀུན་གཞི་འམ་ཀུན་གཞིའི་སྟེང་གི་བག་ཆགས་དེ་ཡང་། རྟེན་ཀུན་བཞི་རྣམ་ཤེས་ལས་ནི་རྩིས་གཅིག་དང་། རྩིས་ཐ་དད་པ་གང་ཡང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དམ་བཅའ་བ་མཛད་ནས། དེ་ལས་ལྷོག་པ་
ལ་གཞོད་བྱེད་བསྟན་པ་ནི། །ས་བོན་དམིགས་རྣམ་ཡོད་པ་དང་། །འགྲོ་བ་ལྔ་ཡིས་ས་བོན་རྣམས། །འཆོལ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་དང་། །ཁམས་ཀྱང་འཆོལ་ཕྱིར་

@220B གཅིག་ཉིད་མིན། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། ཀུན་གཞིའི་སྟེང་གི་བག་ཆགས་དང་། ཀུན་གཞི་གཉིས་རྩིས་ཡོད་ཀྱི་གཅིག་དུ་ཁས་གྲངས་པ་ལ་སྒྲིན་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། སྒྲིན་གསུམ་སྟེ་འདི་
ལྟར། བརྟེན་པ་ས་བོན་གྱི་ཀུན་གཞི་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། རང་གི་

རྟེན་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་དང་རྩིས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྔ་ལ་སོགས་པའི་འགྲོ་བ་ལྔ་འགྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ས་བོན་རྣམས་ཆོས་ཅན། བན་ཚུན་འཆོལ་བ་སྟེ། ལྔའི་འགྲོ་བ་འགྲུབ་པའི་ས་བོན་
དེ་དཔྱལ་བའི་འགྲོ་བ་འགྲུབ་པའི་ས་བོན་སོགས་སུ་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་རྣམས་རང་གི་

རྟེན་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་སྐད་ཅིག་མ་རྩིས་ཆ་ཤས་འབྱེད་དུ་མེད་པ་གཅིག་གི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་ལྟས་བྱིན་གྱི་ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་དང་། མཆོད་སྒྲིན་གྱི་ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་གཉིས།
ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་དང་རྩིས་གཅིག་གམ་ཐ་དད་། དང་པོ་ལྟར་ན་དེ་གཉིས་ཀྱང་

རྫས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་གཉིས་ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་དང་རྫས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན་མི་འཐད་དེ། དེ་གཉིས་ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་གྱི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པས་དེ་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་
ཡིན་ལ། བདག་ཉིད་གཅིག་ལ་རྫས་ཐ་དད་ཡིན་པ་ནི་མོ་ཤམ་གྱི་བྱ་དང་མཚུངས་

སོ་སྣམ་ན། དོགས་པ་དེའི་སྒྲིན་མེད་དེ་ལྟའི་སྒྲིབ་འགྲུབ་པའི་ས་བོན་དང་རྫས་གཅིག་ཏུ་སོང་བའི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་གྱི་ཆ་གང་ཡིན་པ་དེ་དང་མིའི་སྒྲིབ་འགྲུབ་པའི་ས་བོན་གཉིས་རྫས་
གཅིག་ཡིན་ན་ལྟ་མིའི་སྒྲིབ་འགྲུབ་པའི་ས་བོན་གཉིས་འཆོལ་བར་འགྱུར་ལ།

ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་ལ་རྫས་ཆ་ཤས་འབྱེད་དུ་ཡོད་པས་ལྟས་བྱིན་གྱི་རྣམ་ཤེས་དང་རྫས་གཅིག་ཏུ་སོང་བའི་ཆ་གང་ཡིན་པ། མཆོད་སྒྲིན་གྱི་རྣམ་ཤེས་དང་རྫས་གཅིག་མིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་མཆོད་
སྒྲིན་གྱི་རྣམ་ཤེས་དང་རྫས་གཅིག་དུ་སོང་བའི་ཆ་གང་ཡིན་པ་དེ། ལྟས་བྱིན་

གྱི་རྣམ་ཤེས་དང་རྫས་གཅིག་མ་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་རྫས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བའི་སྒྲིན་མེད་ལ། ཀུན་གཞི་དང་ནི་མི་འདྲ་སྟེ། །ལྟའི་ས་བོན་དང་རྫས་གཅིག་དུ་སོང་བའི་ཀུན་གཞི་ཡོད་ན་ཀུན་
གཞི་དེའི་སྟེང་དུ་མིའི་ས་བོན་ནི་ཡོད་དགོས་ཏེ། དེ་འགྲོ་བ་ལྟའི་ས་བོན་འཛིན་པའི་^{@221A} ༡༡། །རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མོ། །དེ་འདོད་ན་དེ་འདྲའི་ཀུན་གཞི་དང་། དེའི་

སྒྲིང་གི་མིའི་ས་བོན་གཉིས་ཀྱང་རྩལ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ལ། དེ་འདོད་ན་དེ་འདྲའི་ལྷ་མིའི་ས་བོན་གཉིས་ཀྱང་རྩལ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བའི་སྐྱེན་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ལྷས་བྱིན་

གྱི་ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་དེ་ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་གྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་དེ་ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་དང་རྩལ་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་། ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་དེ་ལྷས་བྱིན་གྱི་ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་གྱི་ངོ་བོར་མ་གྱུབ་པས་དེ་དེ་དང་
རྩལ་གཅིག་མིན་ནོ། །འདིར་རྗེ་ཉིད་གྱི་འགྲེལ་བའི་དཔེ་རྣམས་ལས། ཇི་ལྟར་ཞེ་ན།

རྟེན་གཅིག་ལ་འགྲོ་བ་ལྔའི་ས་བོན་ཡོད་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ནི་ཡོད་དགོས་ལ་དེ་དག་ཀྱང་རྟེན་དེའི་ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་དང་རྩལ་གཅིག་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ཤིང་སྐྱད་
ཅིག་དེ་ལ་ཆ་ཤས་མེད་པས་ན་ས་བོན་ལྔ་པོ་དེ་རྩལ་ཆ་ཤས་མེད་པ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་

ཏེ་ཤེས་པ་ཆ་མེད་གཅིག་གི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། ཡང་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། རྟེན་གཅིག་ལ་འགྲོ་བ་ལྔའི་ས་བོན་ཡོད་པ་དེ་དུས་མཉམ་དུ་ནི་ཡོད་དགོས་ལ་དེ་དག་
ཀྱང་རྟེན་དེའི་ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་དང་རྩལ་གཅིག་པར་ཁས་

ལེན་དགོས་ཤིང་སྐྱད་ཅིག་དེ་ལ་ཆ་ཤས་མེད་པས་ན་ས་བོན་ལྔ་པོ་དེ་རྩལ་ཆ་ཤས་མེད་པ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། ཤེས་པ་ཆ་གཉིས་གཅིག་གི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཞེས་ཤེས་པ་ཆ་མེད་

ཅེས་པ་དང་ཞེས་པ་ཆ་གཉིས་ཞེས་པ་གཉིས་མི་འདྲ་བ་མ་གཏོགས་

ཐམས་ཅད་འདྲ་བར་ལན་གཉིས་བརྒྱས་པ་ནི་དཔེ་ལྷག་པར་སེམས་སོ། །ཁ་ཅིག་བྱིད་གྱིས་བཤད་པ་དེ་མི་འཐད་དེ། རྗེ་ཉིད་གྱིས་དེས་ན་ཇི་སྟིད་གསལ་བ་རྣམས་ལས་མ་གཏོགས་པའི་སྤྱི་
རྗེས་སུ་གྲུབ་པ་ཞིག་འདོད་པ་དེ་སྟིད་དུ་རྗེས་གཅིག་དང་ཐ་དད་བརྟགས་པའི་སྟོན་

གཉིས་པོ་སྤང་བར་མི་རྩལ་སོ་ཞེས་དང་། རྗེས་གཅིག་དུ་ཁས་སྒྲངས་ནས་ཆ་གཉིས་འདོད་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་ན་ཡན་ལག་དང་། ཡན་ལག་ཅན་གཉིས་རྗེས་གཅིག་པ་སངས་རྒྱས་གྱིས་གྲུང་
དགག་པར་མི་རྩལ་སོ། །ཞེས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེན་ལུང་སྒྲ་མའི་དོན་ནི། དཔེར་

@222B ན་ཁང་རྩུང་ཀ་བཞི་མ་ཞིག་གི་ནང་དུ་ཀ་བ་བཞི་ཡོད་པའི་དེའི་ནང་གི་ཤར་ངོས་ཀྱི་ཀ་བ་སོགས་རེ་རེ་ནས་ནས་དེའི་ནང་གི་ཀ་བའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་ལ། དེའི་ནང་གི་ཀ་བ་དེ་དེའི་ནང་གི་
ཤར་གྱི་ཀ་བ་སོགས་ལ་བྱུང་པའི་སྤྱི་ཡིན་མོད། སུ་སྟོགས་པའི་འདོད་པ་ལྟར་དེའི་ནང་གི་ཤར་གྱི་ཀ་བ་སོགས་ལ་

རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྤྱི་དེ་རྗེས་ཡོད་དང་། ཤར་གྱི་ཀ་བ་སོགས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཆ་གང་ཡིན་རུབ་གྱི་ཀ་བ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་སོགས་དང་། དེའི་ནང་གི་ཀ་བ་བཞི་ལས་གྲུང་དུ་ཡོད་པར་འདོད་

པ་དེ་སྤྲིད་དུ། དེའི་ནང་གི་ཀ་བ་རྣམས་དེའི་ནང་གི་ཀ་བ་དང་རྩེས་

གཅིག་ན་ཀ་བ་ཀུན་རྩེས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ལ། རྩེས་ཐ་དད་ན། དེའི་ནང་གི་ཀ་བ་རྣམས་དེའི་ནང་གི་ཀ་བ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་སྤང་མི་རྒྱས་པ་དང་། ལུང་སྤྱི་མའི་དོན་ནི། དཔེར་ན།
གཟུགས་ལྟ་བུ་བུམ་པ་དང་རྩེས་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་དངོས་པོར་འདོད་ནས། ཡང་དེ་ལ་ཀ་བ་ལ་རྩེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཆ་དང་མི་

འགྲོ་བའི་ཆ་གཉིས་འདོད་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་ན་ཡན་ལག་ཅན་ལྟས་བྱིན་ལྟ་བུ་རང་གི་ཡན་ལག་ལག་པ་དང་རྩེས་གཅིག་པའི་དངོས་པོར་ཁས་སྐྱངས་ནས་ཡང་དེ་ལ་ཆ་གཉིས་ཡོད་ཅེས་པ་
སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཀྱང་དགག་མི་རྒྱས་ཞེས་པ་ཡིན་ནམ་སྟེ། ཁམས་ཀྱང་འཆོལ་

བ་སྟེ་གཟུགས་ཁམས་ལྟ་བུའི་ལྟའི་རྣམ་སྤྲིན་འགྲུབ་པའི་ས་བོན་འདོད་པའི་ཀུན་གཞི་ལ་བཞག་པ་དེ་ཆོས་ཅན། འདོད་ཁམས་ཀྱི་སར་གཏོགས་པར་ཐལ། རང་གི་རྟེན་འདོད་ཁམས་ཀྱི་ཀུན་
གཞི་དང་རྩེས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་པ་དུ་མས་གཞོད་པའི་

ཕྱིར། རྩེས་ཡོད་ཀྱི་གཅིག་ཉིད་མིན་ཞེས་པའོ། །ཡང་རྩེས་ཐ་དད་ནའང་གཞོད་པ་འདི་ལྟར་ཡོད་ཅེས་བསྟན་པ་ལ། རྟེན་གཅིག་ལ་ནི་ཀུན་གཞི་གཉིས། །ཡོད་པར་འགྱུར་བས་སོ་སོ་

མིན། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་ས་བོན་དེ་གཟུགས་དང་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་མ་ཡིན་ཏེ།

གཟུགས་མེད་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྩལ་ཡོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་ཚོགས་བདུན་པོ་གང་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་མེད་པའི་གནས་སྐབས་འགོག་པའི་སྒྲིམས་འཇུག་ལྟ་བུའི་སྐབས་སུ་ཡང་
འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་གཉིས་པ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་རྟེན་

@223A ༄། །གཅིག་ལ་ནི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་གཉིས་ཏུ་ས་མཉམ་ཏུ་སོ་སོར་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར་རྟེན་གཅིག་ཀྱང་རྒྱུད་ཏུ་མ་ཉིད་ཏུ་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་རྩལ་ཡོད་ཀྱི་ཐ་དད་སྟེ་སོ་སོར་མིན་
ཞེས་པའོ། །ཁོ་ནར་མ་ངེས་ཏེ་སེམས་གཅིག་ལ་འཁོར་སེམས་བྱུང་ཏུ་མ་འབྱུང་བ་དང་། ཀུན་

གཞི་དང་ཚོགས་བདུན་མཉམ་ཏུ་ཡོད་ཀྱང་རྒྱུད་ཏུ་མར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་སྒྲིམ་ཡང་། སེམས་བྱུང་རྣམས་ནི་གཙོ་སེམས་གཅིག་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་པ་དང་། ཚོགས་བདུན་ཀྱང་ཀུན་གཞི་
གཅིག་ལ་བསྟོས་ནས་འཇུག་ལ། ཀུན་གཞི་ནི་བརྟན་པ་རང་དབང་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར་རོ། །འོན་ཏེ་དེ་གྱིས་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་གཞོད་པ་བསྟན་པས་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་དང་། དེའི་སྟངས་གྱི་བག་ཆགས་གཉིས་ཇི་ལྟར་གནས་ཞེས། དེས་ན་རྟེན་ལས་དེ་ཉིད་དང་། །གཞན་

དུ་བཟོད་དུ་མིད་པ་སྟེ། བཏགས་ཡོད་ཙམ་དུ་གནས་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཕྱོགས་གཉིས་གང་དུ་ཁས་

སྒངས་ཀྱང་རིགས་པས་གཞོད་པ་དེའི་ཕྱིར་བག་ཆགས་དེ་རང་གི་རྟེན་ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་དང་། རྩལ་ཡོད་ཀྱི་དེ་ཉིད་དང་། རྩལ་ཡོད་ཀྱི་གཞན་གང་དུ་ཡང་བཟོད་དུ་མིད་པར་གནས་པ་ཤེས་
པར་བྱ་སྟེ། བཏགས་ཡོད་ཙམ་དུ་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོར་ན་བག་ཆགས་དང་དེའི་རྟེན་གཉིས་

རྩལ་ཡོད་ཀྱི་གཅིག་མ་ཡིན། རྩལ་ཡོད་ཀྱི་ཐ་དང་མ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་རང་གི་རྟེན་དང་རྩལ་ཡོད་ཀྱི་གཅིག་ཡིན་ན་ངེས་པར་དོན་གཅིག་དུ་འགྱུར་བ་ལ་དགོངས་ནས། ས་བོན་
དམིགས་རྣམ་ཡོད་པ་དང་ཞེས་དང་། ཁམས་འཆོལ་བའི་ཐད་དུ་དཀའ་འབྲེལ་ལས།

གསར་དུ་བཞག་པའི་ས་བོན་དེ་འདོད་ཁམས་ཀྱི་ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས། སྟོབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་དངོས་པོ་ཡན་ན་
རྩལ་སྟུ་གྲུབ་པས་བྱབ་པ་བཞེད་ཅིང་། ཐོགས་མིད་སྟུ་མཆེད་དངོས་པོ་ལ་རྩལ་སྟུ་གྲུབ་མ་གྲུབ་

གཉིས་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། རྩེ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོབ་དཔོན་འདི་སྟུ་མཆེད་དངོས་པོ་ལ་རྩལ་བཏགས་གཉིས་སྟུ་འབྱེད་དེ། ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་འདུས་བྱས་སྟུ་བཞེད་ལ་རྩལ་སྟུ་མི་བཞེད་པའི་ཕྱིར་

རོ། །ཞེས་དང་། གོང་དུ་དེ་ཉིད་རྫས་གཅིག་ལྟོག་པ་ཐ་དད་དུ་འདོད་པ་ནི་གཞུང་ལུགས་གཞན་གྱི་

@224B ཆོས་སྐད་འཆུགས་པས་ན་རང་སྐད་མ་ཐོན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས་ཤེས་སོ་ཞེས་གསུངས་ཀྱང་། ཆོག་ཟིན་ལ་བརྟགས་ན་དེ་འདྲ་ཞིག་འདུག་མོད། རྗེའི་དགོངས་པ་ནི་ཤིན་
དུ་རྟོགས་པར་དགའ་ཞིང་འགྲེལ་པའི་ཆོག་ཀྱང་བརྗིད་བས་ཐག་བཅད་མ་སྲ་བར་ད་དུང་ཞིབ་དུ་སེམས་དགོས་པ་

ཡོད་དོ། །རྫས་ཡོད་ལ་སྒྲས་བརྗོད་གྱིས་དབྱེ་ན། དོན་བྱེད་རྣམས་པའི་རྫས་ཡོད། རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད། བརྟན་པ་མི་འགྱུར་བའི་རྫས་ཡོད་དང་གསུམ་ཡོད། དང་པོ་དང་འདུས་བྱས་དོན་
གཅིག་ །གཉིས་པ་དང་རྫས་ཡོད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་དོན་གཅིག་ །གསུམ་པ་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་

དང་འགོག་བདེན་སོགས་ལ་འཛོག་ཅིང་། བརྟགས་ཡོད་ལ་ཡང་རྟོགས་པས་བརྟགས་ཙམ་གྱི་བརྟགས་ཡོད། གདགས་གཞི་གཞན་ལ་བརྟན་པའི་བརྟགས་ཡོད། རང་ཉིད་གཟུང་བ་ཆོས་
གཞན་གཟུང་བ་ལ་བཞུས་དགོས་པའི་བརྟགས་ཡོད་དང་གསུམ་ཡོད། ཕྱི་མ་དང་བརྟགས་ཡོད་

དོན་གཅིག་གོ། དེ་ལྟར་ཡང་བསྟན་བཤས། གང་ཅི་ཡང་རུང་སྟེ་དེ་ལས་གཞན་པ་དག་ལ་མི་བཞུས་ཤིང་། དེ་ལས་གཞན་པ་དག་ལ་མི་བརྟན་པར་རང་གི་མཚན་ཉིད་འདོགས་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་

མདོར་ན་རྒྱས་སུ་ཡོད་པ་ཡིན་པ་རིགས་པར་བྱའོ། །གང་ཅི་ཡང་རུང་སྟེ་དེ་ལས་གཞན་

པ་དག་ལ་བསྟོས་ཤིང་། དེ་ལས་གཞན་པ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་མཚན་ཉིད་འདོགས་པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བཏགས་པའི་ཡོད་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་རང་ཉིད་གཟུང་
བ་ཆོས་གཞན་གཟུང་བ་ལ་བསྟོས་དགོས་མི་དགོས་ཀྱི་སྟོན་ནས་འཛེག་ལ། དེ་ཡང་གང་

ཟག་ལྟ་བུ་བཏགས་ཡོད་དང་། དབང་པོའི་སྟོན་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་དང་། སྒྲ་དང་བྱི་རོ་རིག་བྱ་རྣམས་རྒྱས་ཡོད་དང་། ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་རྒྱས་ཡོད་ཡིན་ཞེས་མཐུན་པར་གསུངས་གྱུང་།
མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱར་གྱུར་པའི་གཟུགས་ལ་རྒྱས་བཏགས་གཉིས་ཡོད་དེ་སྟོན་

པོ་ལྟ་བུ་རྒྱས་ཡོད་དང་རིང་ཐུང་ལྟ་བུ་བཏགས་ཡོད་ཡིན་ཏེ། རིང་པོ་ལ་བསྟོས་ནས་ཐུང་དུ་དང་། ཐུང་དུ་ལ་བསྟོས་ནས་རིང་པོ་འཛེག་པས་བཏགས་ཡོད་ཡིན། རིག་བྱ་ལ་ཡང་གང་ངོ་ལྟ་བུ་
རྒྱས་ཡོད་དང་། ཐུམ་པ་ལྟ་བུ་བཏགས་ཡོད་ཡིན། ཤེས་པ་ལ་ཡང་ལྷུང་སྒྲ་རིན་པོ་

@225A ༄། །ཆེས། ཚུགས་བྱུང་གི་ཤེས་པ་རྣམས་རྒྱས་ཡོད་ཡིན་གསུངས་པས། ཚུགས་མི་བྱུང་པ་ཁྲོ་བ་འཁོན་འཛིན་འཆིག་པ་ཕྲག་དོག་རྣམ་འཆེ་རྣམས་ཁོང་ཁྲོ་ལ་བཏགས་པ་དང་།

སེར་སྒྲ་རྒྱགས་པ་ཤོད་པ་རྣམས་འདོད་ཆགས་ལ་བཏགས་པ་དང་། འཆབ་པ་

གཡོ་རྒྱ་གཉིད་སྒྱགས་རྣམས་གཏི་མུག་ལ་བཏགས་པ་ཡིན་པས། ཤེས་པ་ལ་བཏགས་ཡོད་མང་དུ་ཡོད་དོ། །བཏགས་ཡོད་ལ་ཡང་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་
རྟག་པ་ཐམས་ཅད་འཛོག་གསུངས་ཀྱང་། གང་ཟག་གི་རང་ལྗོན་བཏགས་ཡོད་ཡིན་ཀྱང་།

གཞི་ལྗོན་ལ་རྩལ་ཡོད་འོང་སྟེ་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་རྩལ་ཡོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ལྟར་བཤད་པ་ལ་ཁ་ཅིག་འདི་སྒྲུལ་དུ་དོགས་ཏེ། རྒྱགས་བྱབ་གྱི་ཤེས་པ་རྣམས་རྩལ་ཡོད་ཡིན་ན། དེ་རྣམས་
རང་རྒྱ་བྱབ་པའི་རྩལ་ཡོད་དུ་འགྱུར་ཏེ་རྩལ་ཡོད་དང་རང་རྒྱ་བྱབ་པའི་རྩལ་ཡོད་གཉིས་

དོན་གཅིག་པར་སྒྲར་སྒྲས་ཤིང་། དེ་རྣམས་རྩལ་ཡོད་དུ་འདིར་སྒྲས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་རྣམས་རང་རྒྱ་བྱབ་པའི་རྩལ་ཡོད་གྱིས་སྟོང་པ་དེ་རྣམས་གང་ཟག་གི་བདག་གིས་སྟོང་པའི་དོན་མ་
ཡིན་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་རྣམས་བདག་གིས་སྟོང་པའི་དོན་གཞན་པ་ཡང་མི་ཆེད་པའི་ཕྱིར་

རོ། །ཞེན་མི་ཆེད་པ་མ་གྱུབ་སྟེ། དེ་རྣམས་ཤེས་པར་བྱེད་པ་པོ་དང་། དེ་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པ་པོའི་གང་ཟག་རང་རྒྱ་བྱབ་པའི་རྩལ་ཡོད་གྱིས་སྟོང་པ་དེ་རྣམས་གང་ཟག་གི་བདག་གིས་སྟོང་པའི་དོན་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞིབ་པར་ལུང་སྒྲུབ་ལོ་པའི་དོན་རྒྱུ་མཛད་པའི་གྲུབ་མཐའ་ལས་ཤེས་པར་

ཕྱོས་དང་ངོ་མཚར་བ་མང་དུ་འབྱུང་ངོ། །བཞི་པ་བག་ཆགས་ཀྱི་ངོ་བོ་གང་ཡིན་དཔུང་པ་ལ། འཛོག་བྱེད་དག་སོགས་གང་ཡིན་གྱང་། །བཞག་པའི་བག་ཆགས་ལུང་མ་བསྟན། །ཞེས་
གསུངས། དོན་ནི། བག་ཆགས་འཛོག་བྱེད་དག་མི་དག་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་པོ་གང་ཡིན་གྱང་།

དེ་དག་གིས་བཞག་པའི་བག་ཆགས་རྣམས་ནི་འདྲ་བར་ལུང་མ་བསྟན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། མ་བསྟོབས་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཚིག་གི་ལྷག་མའོ། །ཁོ་ན་རེ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་འདོད་
པ་ལུང་དང་རིགས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། ལུང་དང་འགལ་བ་ནི་ཀུན་ལས་བརྟུས་ལས་

@226B རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་དག་པ་གང་ཞེ་ན། དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་བག་ཆགས་སོ། །ཞེས་འཛོག་བྱེད་དག་བས་བཞག་པའི་བག་ཆགས་རྗེས་འབྲེལ་གྱི་དག་བ་དང་། ཡང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་མི་
དག་བ་གང་ཞེ་ན། དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་བག་ཆགས་སོ། །ཞེས་མི་དག་བའི་བག་ཆགས་རྗེས་འབྲེལ་གྱི་མི་དག་བར་གསུངས་

པའི་ཕྱིར། རིགས་པ་དང་ཡང་འགལ་ཏེ། དག་མི་དགའི་བག་ཆགས་རྣམས་ཆོས་ཅན། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྒྱ་མི་བྱེད་པར་ཐལ། ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ངེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་སྤྲིན་རྒྱ་ནི་

མི་དག་དང་། །དག་བ་ཟག་བཅས་རྣམས་ཁོ་ན། །ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དག་མི་དགའི་ས་

བོན་རྣམས་ཆོས་ཅན། རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་མི་བསྐྱེད་པར་ཐལ། རྒྱ་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ལ་འབྲས་བུ་དག་མི་དགའ་ལུང་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒོ་མ་པ་ཐོབ་ནས་མ་བཏང་གི་བར་དུ་དག་
བ་རྒྱན་ཆགས་སུ་མི་འབྱུང་བར་ཐལ། ཆོགས་དུག་འགག་པའི་ཆོ། དེའི་རྒྱུད་ལ་སྒོ་མ་

པའི་བག་ཆགས་ཡོད་ཀྱང་། དེ་དག་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། དེའི་ལན་དུ། དག་དང་མི་དག་མཆན་ཉིད་པར། འདོད་ལ་སྦྱབ་པར་བྱེད་པ་མེད། །ཅེས་གསུངས། དོན་ནི། བྱིད་གྱིས་ལུང་
དང་རིགས་པ་དང་འགལ་བ་བསྟན་པ་དེས་ནི་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་གཞོད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ།

འདི་ལྟར་ཀུན་ལས་བརྟུས་ལས། བག་ཆགས་རྗེས་འབྲེལ་གྱི་དག་མི་དགའ་གསུངས་གྱི། དག་མི་དག་མཆན་ཉིད་པར་མ་གསུངས་ལ། རྗེས་འབྲེལ་གྱི་དག་སོགས་དག་སོགས་མཆན་ཉིད་པ་
ཡིན་ན་རྗེས་འབྲེལ་གྱི་གཞུགས་ཀྱང་། གཞུགས་མཆན་ཉིད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་

ལྟར་ན་གཞུགས་མེད་ན་གཞུགས་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ན་རྗེས་འབྲེལ་གྱི་གཞུགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ན་གཞུགས་གྱི་བག་ཆགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱ་མི་བྱེད་པར་ཐལ། ཞེས་པ་

ལ་ཡང་བཏགས་ཏེ། རྣམ་སྒྲིན་འཕེན་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཞེས་པ་ཡིན་ན།

འདོད་པ་ཡིན་ཏེ་དེ་དག་འཇོག་བྱེད་དགོ་མི་དགོས་འཕངས་ཟིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་སྒྲིན་མི་བསྐྱེད་པར་ཐལ། ཞེས་པ་ཡིན་ན་མ་ངེས་ཏེ། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་སྐྱད་ཅིག་མ་སྡུ་མ་ཡང་ལུང་
དུ་མ་བསྐྱེད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

@227A ༄། །རྣམ་སྒྲིན་རྒྱ་ནི་མི་དགོ་དང་ཞེས་པས་ཀྱང་མི་གཞོད་དེ། རྣམ་སྒྲིན་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་མཐུན་མི་བསྐྱེད་པར་ཐལ་བས་ཀྱང་མི་གཞོད་དེ། བག་ཆགས་
དེའི་རྒྱ་མཐུན་འབྲས་རྣམས་བག་ཆགས་དེ་ཉིད་འཇོག་བྱེད་དང་མཐུན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཙམ་

ཀྱི་རྒྱ་མཐུན་པའི་དོན་ཚང་བའི་ཕྱིར་སྡོམ་པ་རྒྱན་ཆགས་སུ་མ་འབྱུང་བར་ཐལ་བས་ཀྱང་མི་གཞོད་དེ། འཆལ་བྲིམས་ཀྱི་རྒྱན་སྡོམ་པའི་རྣམས་པ་ཡོད་ན་དེ་ཙམ་གྱིས་སྡུར་བྲངས་པའི་སྡོམ་པ་
ཡོད་པར་བཞག་རྣམས་ལ། དེ་ནི་སེམས་མེད་ཀྱི་གནས་སྐྱབས་སུ་ཡང་འབྱུག་པའི་ཕྱིར་

དེས་ནི་བག་ཆགས་དགོ་མི་དགོ་མཚན་ཉིད་པར་འདོད་པར་ལ། ལུང་རིགས་ཀྱི་སྐྱབ་པར་བྱེད་པར་མེད་དོ། །འདི་དག་འཇོག་ཀྱི་དཔེ་རྣམས་ལས། གཞན་དུ་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱད་

ཅིག་མ་སྒྲ་མ་ཡང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་འབྱུང་བ་ནི་དགག་ཆོག་ཆད་པར་གསལ་

ཏེ། དེ་ལུང་མ་བསྟན་དུ་འདོད་པས་དེ་མི་འདོད་པའི་ཐལ་བར་འཕངས་པས་ཅི་ཞིག་བྱ། བ་རོལ་པོས་ཀྱང་འདོད་པའི་ལན་འདེབས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷ་པ་བག་ཆགས་འཛོག་ཚུལ་བཤད་པ་ལ།
འོན་བག་ཆགས་དེ་དག་ཀྱན་གཞི་ལ་གདོད་ནས་གནས་པ་ཞིག་གམ། འཛོག་བྱེད་གྱིས་གསར་

དུ་བཞག་པ་ཞིག་གམ། དེ་ལ་དེ་གཉིས་ཀ་ཡོད་ཅེན། བག་ཆགས་འཛོག་པའི་ཚུལ་ལ་གསུམ། ཆོས་ཉིད་གྱིས་གནས་སྡོན་མེད་བསྐྱེད། །དེ་དག་གཉིས་ཀར་འདོད་པའོ། །ཞེས་གསུངས།
དོན་ནི། རྣལ་འབྱོར་སྟོན་པའི་སྟོབ་དཔོན་རྣམས་ལ་ལུགས་གསུམ་བྱུང་། འདི་ལྟར་སྟོབ་དཔོན་

ཆོས་སྟོང་དང་། དོན་གསང་མཁན་པོ་རྣམས་གྱིས་བག་ཆགས་རྣམས་ནི་སྟོབྱེད་ལ་མི་བལྟོས་པར་ཆོས་ཉིད་གྱིས་གནས་པ་ཡིན་ཅིང་། འཇུག་ཤེས་རྣམས་གྱིས་རྟོང་པོ་གསོ་བ་འབའ་ཞིག་ཡིན་
ཞེས་དང་། སྟོབ་དཔོན་རྩེ་འོད་སོགས་གྱིས་ནི། སྟོབྱེད་གྱིས་གསར་དུ་བཞག་པ་ཁོ་ན་

ཡིན་གྱི། ཆོས་ཉིད་གྱི་གནས་པ་མེད་པར་འདོད་པ་དང་། སྟོབ་དཔོན་གཞན་གྱིས་ནི་བག་ཆགས་ལ་ཆོས་ཉིད་གྱིས་གནས་པ་དང་། གསར་དུ་བཞག་པ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པར་འདོད་པའི་ལུགས་

གསུམ་ལས། འདིར་ཕྱི་མ་གཟུང་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཟག་མེད་གྱིས་བོན་ནི། འཛོག་བྱེད་

@228B གྱིས་གསར་དུ་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་གདོད་མ་ནས་ཀུན་གཞི་ལ་གནས་པ་ཞིག་སྟེ། འདི་ལ་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཞེས་བྱའོ། །ཟག་མེད་གྱིས་བོན་ཐོས་སོགས་གྱིས་བསོས་བདེ་བ་
པ་ན་དེ་རྒྱས་འགྱུར་དང་། རང་བཞིན་གནས་རིགས་གཉིས་ཀར་འདོད་དོ། །ཅིའི་ཕྱིར་འདི་ལ་ཐོས་པའི་བག་ཆགས་

ཞེས་བྱ་ཞེན། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་དང་ཕྱད་ནས་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ལྟ་བུ་རྣམས་ཐོས་པའི་གནས་སུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་དུ་
གནས་པའི་རིགས་ཞེས་བྱ་ཞེན། འཛོག་བྱེད་གྱིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་དང་པོ་ནས་ཆོས་ཉིད་

གྱིས་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་སྐྱེད་མཆེད་དུག་གི་ཁྱད་པར་ཞེས་བྱ་ཞེན། རང་གང་གི་རྒྱུད་ལ་ལྷན་པ་དེའི་སྐྱེ་མཆེད་དུག་གཞན་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུག་ལས་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །རྒྱ་མཐུན་ནམ་རིགས་མཐུན་གྱིས་བོན་དང་། རྣམ་སྤྲིན་གྱིས་བོན་གཉིས་ནི་འཛོག་བྱེད་དག་མི་དག་

ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་གྱིས་གསར་དུ་བཞག་པ་ཡིན་པས་ཆོས་ཉིད་གྱིས་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་འཛོག་བྱེད་གྱིས་གསར་དུ་བཞག་མ་བཞག་ལ་ཆོས་ཉིད་གྱིས་ཐོབ་པ་དང་། གསར་དུ་

བཞག་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། ཐོག་མ་ཡོད་མེད་ལ་བྱེད་ན། །རིགས་ནི་ཐོག་མ་མེད་པ་ཡིན་ལ།

ནམ་སྤྲིན་གྱི་ས་བོན་དང་། རིགས་མཐུན་གྱི་ས་བོན་གཉིས་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་རྒྱ་མཐུན་བསྒོ་མཁན་དེ་ཡང་། རྒྱ་མཐུན་གྱི་ས་བོན་ལས་བྱུང་ཤེས། དེ་འདྲའི་རྒྱ་མཐུན་གྱི་ས་བོན་སྔ་མ་དེ་བསྒོ་
མཁན་ཡང་དེའི་སྔོན་གྱི་རྒྱ་མཐུན་གྱི་ས་བོན་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ཐོག་མ་མི་རྟེན་པའི་རིགས་

མཐུན་གྱི་ས་བོན་གྱི་ཐོག་མ་མ་མེད་ཀྱང་། འཛོག་བྱེད་དག་མི་དག་ལུང་མ་བསྟན་གྱིས་གསར་དུ་བཞག་པའི་རིགས་མཐུན་གྱི་ས་བོན་གྱི་ཐོག་མ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ནམ་སྤྲིན་གྱི་ས་
བོན་ལ་ཐོག་མ་ཡོད་ན་འཁོར་བ་ལ་ཐོག་མ་ཡོད་པར་འགྱུར་ལ། བྱེ་བྲག་ལ་ཐོག་མ་མེད་

ན་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གྱིས་ནམ་སྤྲིན་གྱི་ས་བོན་མ་བཞག་པར་འགྱུར་རོ། །ངེས་ན་རིགས་མཐུན་དང་ནམ་སྤྲིན་གྱི་ས་བོན་གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་ལ་ཐོག་མ་མེད་ལ། བྱེ་བྲག་ལ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན།
སྤྱིར་འཁོར་བ་ལ་ཐོག་མ་མེད་ཀྱང་། བྱེ་བྲག་ལས་བྱེད་གྱི་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལྟ་བུ་

@229A ༄། །འཁོར་བ་ཡིན་ཀྱང་དེ་ལ་ཐོག་མ་ཡོད་པ་བཞིན་ནོ། རྒྱག་པ་སྒྲ་བཤད་པ་ལ། བརྟེན་པ་ས་བོན་གྱི་ཀུན་གཞི་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་ཀུན་གཞི་ཞེས་བྱ་ཞིན། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཆོས་

ཐམས་ཅད། །རྒྱལ་མ་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་རུ། །སྒྲོར་བའི་ཕྱིར་ན་ཀུན་གཞིའོ། །ཞེས་

གསུངས། རོན་ནི། སྒྲིར་ཀུན་གཞི་ཞེས་འབྲུང་བ་ནི། འདིར་ཆོས་ཀུན་སྒྲོར་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ལ། བྱེ་བྲག་ཏུ་ཀུན་གཞི་ས་བོན་གྱི་ཆ་ལ་ཀུན་གཞི་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཀུན་གཞི་ས་བོན་གྱི་ཆ་དེ། ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ལས་ཀྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་

དང་། སྒྲེ་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་སྟེ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུའི་དངོས་པོར་འདིར་སྒྲོར་བའམ། ཡང་ན་དེ་དག་འདིའི་འབྲས་བུའི་དངོས་པོར་འདིར་སྒྲོར་བའི་ཕྱིར་ན་ཀུན་གཞི་ཞེས་བརྗོད་དོ། །དེ་ཡང་བརྟེན་པས་ས་བོན་གྱི་ཀུན་གཞི་དེ་ཀུན་ཉོན་གྱི་ཆོས་

ཀུན་གྱི་རྒྱུའི་རྒྱུན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ཆོས་དེ་དག་གི་ས་བོན་ཡོད་པས་དེ་ལས་འབྲས་བུ་དེ་དག་འབྲུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །བདུན་པ་ལྟོག་དུས་ནི། རྟེན་རྣམ་སྟོན་གྱི་ཀུན་གཞི་དང་བརྟེན་པ་ས་བོན་གྱི་ཀུན་གཞི་གཉིས་ཇི་ཙམ་འཇུག་ཅིང་། ཇི་ཙམ་ནས་ལྟོག་ཅིན། དེ་ཕྱིར་དབང་ཐོབ་དག་བཙུང་

ལ། ཀུན་གཞི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །འཇོག་བྱེད་གཉིས་པོ་མེད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས། རོན་ནི། ས་བོན་གྱི་ཀུན་གཞི་ལ་ཀུན་གཞིར་འཇོག་པའི་དོན་ཀུན་ཉོན་གྱི་ཆོས་ཀུན་རང་གི་འབྲས་བུའི་

དངོས་པོར་རམ། རང་ཉིད་དེ་དག་གི་རྒྱུ་ནི་དངོས་པོར་སྒྲུབ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་

པ་བཤད་མ་ཐག་པ་དང་། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཀུན་གཞི་ཀུན་གཞིར་འཛོག་པའི་དོན། འགྲོ་བ་ཀུན་འདིར་ཉོན་ཡིད་གྱིས་བདག་ཏུ་སྒྲུབ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་པར་སྒྲུབ་འདི་ལ་བདག་ཏུ་ནི། སྒྲུབ་བའི་
ཕྱིར་ན་ཀུན་གཞི་ལོ། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་དེ་ཡི་ཕྱིར། །རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་

ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་སྒྲུབ་ཐོབ་པའི་ས་བརྒྱད་པ་བ་ཡན་གྱི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་དང་། ཉན་རང་དགྲ་བཙེམ་པ་རྣམས་ལ་རྟེན་རྣམ་སྤྲིན་དང་། བརྟེན་པ་ས་བོན་གྱི་ཀུན་གཞི་གཉིས་པོ་གང་ཡང་ཡོད་
པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ལ་དེ་གཉིས་ཀུན་གཞིར་འཛོག་པའི་འཛོག་བྱེད་སྒྲུབ་བཤད་

@230B བ་དེ་གཉིས་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ། །དེས་ན་ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་མ་ལུས་པ་སྤངས་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རྗེ་ཉིད་གྱིས། དབང་ཐོབ་པའི་བྱང་
རྒྱུ་བ་སེམས་དཔའ་ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་དང་། ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་དགྲ་བཙེམ་པ་རྣམས་

ལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་ཀུན་གཞི་ས་བོན་གྱི་ཆ་མེད་ལ། སྒྲིབ་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་མེད་དེ། ཉོན་མོངས་པ་མ་ལུས་པ་སྤངས་པས་ཀུན་གཞིར་འཛོག་བྱེད་གཉིས་པོ་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་

གསུངས། མངོན་པ་ཀུན་བརྟུས་ཀྱི་ལྷགས་ལ་ཡང་། ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་ནས་ཉོན་མོངས་སྤང་

བར་འདོད་པར་ཐལ། བསྐྱ་བ་དང་། ཐེག་བསྐྱས་ཀྱི་ལྷགས་ལ་དེ་ལྟར་འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། ཀུན་བརྟུས་ལས། དེའི་བྱང་རྒྱུ་ཐོབ་པ་ན། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་ཅིག་
ཅར་སྤོང་ངོ། །ཅིག་ཅར་དགྲ་བཅོམ་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་

གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཀུན་བརྟུས་ཀྱི་ལྷགས་ལ་ཀུན་གཞི་དང་ཉོན་ཡིད་ལྡོག་རྩལ། ཐེག་བསྐྱས་སོགས་དང་མི་མཐུན་པས་དེ་ལས་གཞན་དུ་བྱེད་དགོས། བག་ཆགས་གསུམ་གྱི་
ལྡོག་རྩལ་ནི། སྤྱིད་པའི་ཡན་ལག་གི་བག་ཆགས་རྣམས་སྤོན་གྱི་འབྲས་བུ་མ་བྱུང་བར་དུ་

འཇུག་ཅིང་། དེ་བྱུང་བ་དང་ལྡོག་པ་ཡིན་ལ་བདག་ལྟའི་བག་ཆགས་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སྒྲོས་པའི་བག་ཆགས་ནི། དངོས་ཀྱི་གཉིན་པོ་མ་བྱུང་གི་བར་དུ་འཇུག་ཅིང་དེ་ནས་ལྡོག་གོ། །དག་
བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སྒྲོས་པའི་བག་ཆགས་ནི་ཐེག་དམན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ལྷག་

མིད་མུང་འདས་ཀྱི་བར་འཇུག་ཅིང་དེ་ནས་ལྡོག་ །ཐེག་ཆེན་གྱི་ནི་སངས་མ་རྒྱས་ཀྱི་བར་དུ་འཇུག་ཅིང་། དེ་ནས་ལྡོག་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་དབང་ཐོབ་པའི་བྱང་ལམས་དང་། དམན་པའི་དགྲ་

བཅོམ་པ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཀུན་གཞི་དང་ཉོན་ཡིད་མེད་ན། དེ་དག་གི་རྒྱུད་ལ་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་

བརྒྱ་མེད་པར་འགྱུར་རེ་ཞེ་ན། ཉེས་པ་མེད་དེ། དེ་དག་གི་རྒྱུད་ལ་བདུན་ཡིད་དང་། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཡོད་པས་སོ། །དེས་ན་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཉིད་ཉོན་མོངས་མ་སྤང་གི་བར་ཀུན་
གཞིའི་རྣམ་ཤེས་དང་ཉོན་མོངས་རྣམ་སྤངས་པ་ན་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྣམ་ཤེས་སུ་འཛོལ།^{@231A} ༡༡། །པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེས་ན་ཀུན་གཞི་ཡོད་ལ་འཇུག་ཤེས་མེད་པའི་སྤྱི་ནི་
སེམས་མེད་ཀྱི་གནས་སྐབས་ལྟའོ། །འཇུག་ཤེས་ཡོད་ལ་ཀུན་གཞི་མེད་པའི་སྤྱི་ནི་དབང་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་དང་དབྱ་བཅོམ་པའི་གནས་སྐབས་སོ། །གཉིས་ཀ་ཡོད་

པ་ནི་དེ་ལས་གཞན་སེམས་ཡོད་ཀྱི་དུས་སོ། །གཉིས་ཀ་མེད་པ་ནི། ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་གང་ཟག་འགོག་པ་ལ་ཞུགས་པའི་དུས་སོ། །དེ་ལྟར་ཉོན་གྱི་བྱུང་པར་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་
བརྟེན་པ་ས་བོན་གྱི་ཀུན་གཞིའི་ངོ་བོ་ངེས་པར་འགྱུར་བས། དེ་དག་ལ་ས་བོན་གྱི་ཀུན་གཞིའི་

མཚན་ཉིད་ཀྱི་མིང་གིས་བཏགས་པར་ཤེས་པ་བྱའོ། །གཉིས་པ་ཉོན་ཡིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་ལ། དམིགས་རྣམ་བཤད་པ། ངོ་བོ་ངེས་པ། བྲོགས་ངེས་པ། འཇུག་ཕྱོག་གི་དུས་བསྟན་པ་
བཞི་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་ནི་འོ་ན་ཉོན་ཡིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དེ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཉོན་མོངས་

ཅན་ཡིད་མཚན་ཉིད་ནི། གྲུན་གཞི་རྣམ་སྒྲིན་ཆ་ཉིད་ལ། བདག་ལྟ། ཞེས་གསུངས། དོན་ནི་ཉོན་ཡིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་དེ་ལ་ནི་དམིགས་རྣམ་ངོ་བོ་གོགས་དང་བཞི་ཡོད་པ་ལས།
དམིགས་པ་ནི་གྲུན་གཞི་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་ཆ་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་ནས། རྣམ་པ་དལ་བདག་ཏུ་

ལྟ་བུ་བདག་ཏུ་སྒྲེམས་པ་ལོ། །དེ་ཡང་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རྣམ་ཤེས་དེ་སྒྲུང་ནས་ཡུལ་དུ་མི་བྱེད་ཀྱང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཉོན་ཡིད་ལ་བདག་ཏུ་འབྱུང་བ་སྐྱེ་བས་དེ་ཡུལ་དུ་བཞག་པ་ཡིན་
ནོ། །གཉིས་པ་ངོ་བོ་བཤད་པ་ལ། འོ་ན་ཉོན་ཡིད་དེ་དགོ་སོགས་ལུང་མ་བསྟན་གང་ཡིན་ཞེས།

བསྐྱེད་པ་ལ་ལུང་མ་བསྟན། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། ཉོན་ཡིད་དེ་རང་གི་འཁོར་རྩ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་བཞིས་སྟོག་སྟོག་པོར་བྱས་པས་ན་བསྐྱེད་པ་དང་། དགོ་མི་དགོར་འདོད་པ་ལ་གཞོད་
པར་བྱེད་པ་མཐོང་བས་ལུང་མ་བསྟན་དུ་ཤེས་པར་བྱལོ། །བསྐྱེད་པ་མ་བསྐྱེད་ཀྱི་དོན་ལ་

ཁ་ཅིག་གྲུན་གཞི་འི་རྣམ་ཤེས་ལ་མ་བསྐྱེད་པ་དང་། ཉོན་ཡིད་ལ་བསྐྱེད་པ་ཞེས་པའི་དོན་ཡོད་དེ། དང་པོས་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ལ་མི་བསྐྱེད་ཅིང་། བྱི་མས་བསྐྱེད་པའི་བྱིར་ཞེས་
པ་དང་། ཉོན་ཡིད་མ་སྒྲུངས་པར་ཐར་པ་མི་ཐོབ་པ་ལ་བསམས་ནས་ཐར་པ་ལ་

@232B བསྐྱིབས་པས་ན་བསྐྱིབས་པ་ཞེས་བྱ་ཞེས་གསུངས། འོན་འཕགས་པའི་ཡིད་དགོ་བ་དང་། ལུང་མ་བསྟན་གཡེང་བའི་ཆར་གྱུར་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན། བསྐྱིབ་པ་ཡིན་པར་ཐལ།

འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ལ་བསྐྱིབས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་མཁམས། བསོད་ནམས་དང་མི་གཡོ་བའི་ལས་ཆོས་

ཅན། བསྐྱིབས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐར་པ་ལ་བསྐྱིབས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དག་མ་སྤངས་པར་ཐར་པ་མི་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྐབས་འདིའི་བསྐྱིབས་མ་བསྐྱིབས་ཀྱི་དོན་ཆོས་རང་ཉིད་གཞན་གྱིས་
ཚུར་བསྐྱིབས་མ་བསྐྱིབས་ཡིན་གྱིས། དེས་གཞན་ལ་བསྐྱིབས་མ་བསྐྱིབས་ཀྱི་དོན་མ་

ཡིན་ནོ། །འོན་དེ་དགོ་མི་དགོར་འདོད་པ་ལ་གཞོད་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། འདི་ལྟར་ཅི་འདི་དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བ་ཡིན་ན་མི་དགོ་བ་དང་དགོ་བའི་སེམས་སོ་སྐྱེ་ལ་མངོན་གྱུར་དུ་འབྱུང་མི་སྲིད་
པར་ཐལ། འདི་འཕགས་ལམ་མ་སྐྱེས་ཀྱི་བར་རྟུ་རྟུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གོགས་

ངེས་པ་ལ། འོན་ཉོན་ཡིད་ཀྱི་འཁོར་ལ་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། རེག་དང་ཆགས་སོགས་དགུ་ཁོན། ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། ཉོན་ཡིད་ཀྱི་འཁོར་ལ་དགུ་ཁོན་རངས་ཏེ། རེག་པ་སོགས་ཀྱན་འགོ་ལྔ་
དང་། ཆགས་སོགས་ཏེ་འདོད་ཆགས། མ་རག་པ། ང་རྒྱལ། བདག་ལྟ་བཞི་སྟེ་དགུ་ཁོན་དང་མཚུངས་

ལྷན་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། འདིའི་འཁོར་གྱི་ཚོར་བ་དེ་ཚོར་བ་བཏང་སྟོམས་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་མིན་ན་སོ་སྟེ་ལ་ཡིད་བདེའམ་ཡིད་མི་བདེ་གཏན་དུ་འབྱུང་བ་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཡན་ཚོར་བ་
བདེ་བའི་ས་པར་འགྱུར་བ་དང་། མནར་མེད་དུ་འང་ཡིད་བདེ་རྒྱན་ཆགས་སུ་འཇུག་པར་

འགྱུར་བའི་ཕྱིར། བདེ་བའམ་སྟུག་བསྐྱེད་ལ་དུ་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་དགའ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་གསུངས་པ་ནི། འདོད་ཆགས་ཀྱི་དགའ་རྣམ་ཡིན་གྱི་ཚོར་བའི་དགའ་རྣམ་མིན་ནོ། །ཁ་
ཅིག་འདིའི་འཁོར་ལ་དགྱར་མ་ངས་ཏེ། འདིའི་འཁོར་དུ་རྣམ་གཡེང་། བག་མེད་པ། རྟོད་པ། མ་

དད་པ། ལེ་ལོ། ལྷགས་པ་སྟེ་དུག་སྣ་པས་བཙོ་བུ་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཁེན། དེ་ལྟར་འབྱུང་མོད། རྣམ་གཡེང་ནི་འདིའི་འཁོར་གྱི་ང་རྒྱལ་ལ་བཏགས་པ་དང་། བག་མེད་པ་ནི་འདོད་ཆགས་
དང་། གཏི་ལྷག་ལ་བཏགས་པ་དང་། རྟོད་པ་ནི་འདོད་ཆགས་ལ་བཏགས་པ་དང་། མ་དང་

@233A ༄། །པ། ལེ་ལོ། ལྷགས་པ་གསུམ་ནི་གཏི་ལྷག་ལ་བཏགས་པས་དེ་དག་རང་རང་གི་གདགས་གཞི་ལས་རྗེས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཉེས་པ་མེད་དོ། ཁ་ཞན་ཡང་འདིའི་འཁོར་
ལ། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་འདོད་ཆགས་སོགས་བཞིར་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ནམ་

ཞེན། དེ་ནི་ཐེག་དམན་སློབ་པ་མཉམ་གཞག་པའི་རྒྱུ་གྱི་བདུན་ཡིད་དེ་ཉོན་ཡིད་མིན་ཀྱང་དེའི་འཁོར་དུ་ཆགས་སོགས་དང་མིང་ཕྱོགས་མཚུངས་པ་བཞི་འབྱུང་ཞིང་། དེ་དག་སེམས་བྱུང་ང་གཅིག་གི་ནང་དུ་མ་འདུས་པའི་ཕྱིར་མ་བགྲངས་བ་ཡིན་ནོ། །ཅི་ཉོན་ཡིད་འདི་རྟེན་གང་

དུ་སྐྱེས་པ་དེའི་སར་གཏོགས་པ་ཡིན་ནམ་མ་ཡིན་ཞེན། སུམ་ཅུ་པར་གང་དུ་སྐྱེས་པ་དེ་ཡི་འོ་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ལྟར་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་འདོད་པའི་རྟེན་ལ་ཞི་རགས་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལམ་གྱིས་འདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་མི་སྲིད་པ་དང་། འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཕྱིར་མི་འོང་

གིས་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་མ་སྤངས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེན་ཉེས་པ་མེད་དེ། འདོད་པའི་སོ་སྐྱེ་འདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་ཡོད་ཅིས་པ་ནི། གཙོ་བོར་འབྲིག་པའི་ཆགས་པ་དང་། འདོད་ཡོན་ལྔ་ལ་ཆགས་པ་སོགས་སྤང་བ་ལ་བྱེད་ལ། ཕྱིར་མི་འོང་གིས་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་

སྤངས་ཞེས་པ་ནི། འདོད་ཉོན་དགུ་པ་ལ་བྱེད་ཅིང་། དེ་ནི་དུག་པའི་འཁོར་དུ་འབྱུང་གི་བདུན་ཡིད་གྱི་འཁོར་ལ་དེ་འདྲའི་ཐ་སྣད་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཞི་པ་འཇུག་ལྡོག་གི་དུས་བསྟན་པ་ལ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཉོན་ཡིད་འཇུག་ལྡོག་གི་དུས་གང་ཞེན། འགོག་པ་མཉམ་གཞག་གནས་

སྐབས་དུས། །དཔང་ཐོབ་དག་བཅོམ་མཐར་ཐུག་གོ །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། འདི་ལྟོག་པའི་དུས་ལ་གནས་སྐབས་ངེས་འགའ་བའི་ལྟོག་དུས་དང་། མཐར་ཐུག་གཏན་དུ་ལྟོག་པའི་དུས་
གཉིས། དང་པོ་ནི། སློབ་པ་འཕགས་པ་འགོག་པ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་དུས་དང་།

འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་མཉམ་གཞག་གི་དུས་སོ། །གཉིས་པ་ནི་དབང་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་ས་བརྒྱད་པ་ཡན་དང་། ཉན་རང་དག་བཅོམ་པའི་དུས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སུམ་ཅུ་པ་ལས། དག་
བཅོམ་མེད། འགོག་པའི་སློམས་པར་འཇུག་ན་མེད། །འཇིག་རྟེན་འདས་པའི་ལམ་ན་

@234B མེད། །འདི་ནི་གྱུར་པ་གཉིས་པའོ། །ཞེས་དང་། ཀུན་བདུས་ལས། དེ་ཡང་ལམ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་དང་། འགོག་པ་ལ་སློམས་པར་ཞུགས་པ་དང་། མི་སློབ་པའི་ས་མ་གཏོགས་པར་
དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བ་དང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འགོ་བ་དང་། གང་ཡང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དུག་པ་

རྣམས་འགགས་མ་ཐག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའོ་ཞེས་གསུང་། དེ་ལྟར་བྱས་ན་སེམས་ཡིད་རྣམ་ཤེས་གསུམ་གྱི་ཡིད་དེ་ལ་ངར་སེམས་པའི་ཡིད་དང་། དེ་མ་ཐག་པའི་ཡིད་གཉིས་ཡོད་ཅིང་།
དང་པོ་ལ་དོན་དམ་པའི་ཡིད་དང་། ཕྱི་མ་ལ་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཡིད་ཅེས་བྱ་སྟེ། རིམ་པ་ལྟར་

རྣམ་ཤེས་གཞན་ལ་མ་སྟོས་པར་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམས་སུ་ཡོད་པ་དང་། ཚོགས་དྲུག་ལས་གྲུང་ན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་དང་པོས་ནི་ཚོགས་དྲུག་མཚན་མ་ལ་འཆིང་བའི་གནས་བྱས་ནས་
ཉོན་མོངས་པའི་ཟག་པ་དང་བཅས་པར་བྱེད་ལ། གཉིས་པས་ནི་ཚོགས་དྲུག་གི་དེ་མ་

ཐག་རྒྱུན་བྱས་ནས་རང་འགགས་སྟོབས་ཀྱིས་རྣམ་ཤེས་སྤྱི་མ་སྐྱེ་བའི་གོ་འབྱེད་པ་སྟེ། དེ་གཉིས་ལས་སྤྱི་མས་བསྐྱེད་ལ། སྤྱི་མས་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་བྱེད་དོ། །གལ་ཏེ་དབང་ཐོབ་པའི་སེམས་
དཔའ་དང་། དག་བཙོམ་པ་དང་། འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་དུས་ན་ཡིད་ཤེས་ཀྱང་

མེད་པར་ཐལ། དེའི་དུས་ན་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་བདག་རྒྱུན་ཉོན་ཡིད་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་དེ་དག་གིས། མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པར་ཐལ། ཉོན་ཡིད་ལྟོག་པའི་ཕྱིར་པོ་ཞེས། དེའི་ལན་ལ། ཉོན་
མོངས་ཅན་དུ་འཛོག་བྱེད་པའི། །གང་ཟག་འཛིན་པ་ལོག་གྱུར་ཀྱང་། །དེ་ཡི་རིགས་ཙམ་

ཡོད་ཕྱིར་དང་། །ཚོས་འཛིན་སྐྱེད་རྒྱས་མ་ལོག་ཕྱིར། །ཡིད་ཤེས་མེད་དང་མཉམ་པ་ཉིད། །ཐོབ་པའི་སྐྱོན་གཉིས་རིང་དུ་སྤང་། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། གང་ཟག་དེ་དག་གི་རྒྱུད་ལ་ཡིད་
ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་འཛོག་པར་བྱེད་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་དུ་འཛིན་པ་ལོག་པར་གྱུར་

ཀྱང་། དེའི་རྩམ་སྐྱོན་དུ་གྱུར་བའི་གསལ་འཛིག་ཙམ་གྱི་ཡིད་ཡོད་པས་ཡིད་ཤེས་མེད་པའི་སྐྱོན་མེད་ལ། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་པ་མ་ལོག་པའི་སྤྱིར་མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པའི་
སྐྱོན་གཉིས་རིང་དུ་སྤང་དོ། །འོན་དེ་དག་གི་སྐྱོད་ཀྱི་བདུན་ཡིད་དེ་ཟག་བཅས་

@235A ༄། །ཟག་མེད་གང་ཞིན། རྣལ་འབྱེད་སྟོན་པའི་སྟོབ་དཔོན་ཁ་ཅིག་གིས། དེའི་ཆོ་ཉོན་ཡིད་འཁོར་གྱི་འཇིག་ལྟ་སོགས་བཞི་འགགས་ནས་ས་བོན་གྱི་རོ་པོར་གནས་པའི་བདུན་ཡིད་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་བྱེད་པའི་ཆོས་མེད་པའི་སྤྱིར་ཟག་མེད་ཡིན་ཞེས་འདོད་ཀྱང་།

རང་ལུགས་སློབ་དཔོན་གཞན་གྱིས་བཞེད་པ་སྟར་བདུན་ཡིད་འདི་ལ་གང་ཀུན་གཞི་ལ་བདག་ཏུ་བསྟུང་ནས་ཉོན་མོངས་བསྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་གཅིག་དང་། ཐ་སྙད་སྒྲ་ཆོགས་འདོགས་པའི་ཡིད་
ཤེས་སྐྱེ་བའི་རྒྱུན་བྱས་ནས་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ཤེས་སྐྱིབ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་

གཅིག་དང་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་ནི། བདུན་ཡིད་ཉོན་མོངས་ཅན་འཛོག་བྱེད་ཡིན་པས། ས་བརྒྱད་པ་ཡན་དང་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་ནས་ལྷོག་གྲང་། ཆོས་སུ་འཛོན་པ་སྐྱེད་པའི་རྣམ་པ་མ་ལོག་པས་དེའི་ཆོ་མཉམ་ཉིད་ཡི་ཤེས་ཐོབ་པའི་སྐྱོན་མེད་དེ་ཡི་ཤེས་དེ་ནི་རྩི་མ་མཐའ་དག་དང་།

བྲལ་བ་ལས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་བདུན་ཡིད་དེ་ཆོས་འཛིན་སྐྱེད་པའི་རྣམ་པ་ལ་ཟག་པར་བྱས་ནས་དེའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཟག་བཅས་ཡིན་ནོ། །ཡང་ན་འདི་ལྟར་
བདག་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་མ་མཐོང་བའི་སྐབས་སུ་ནི་བདུན་ཡིད་དེ་ཉོན་མོངས་པ་

བཞིས་ཏྟག་ཏུ་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པ་དང་། གང་ཟག་དང་ཆོས་ལ་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་གཉིས་ཀ་སྐྱེད་པའི་རྣམ་པ་དང་མ་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་འཁོར་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ལྟ་
བ་སོགས་བཞི་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ལྟ་བ་སོགས་བཞི་དང་མཚུངས་

ལྟ་དུ་འཇུག་ལ། བདག་མེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་དེའི་ཆོ་ནི་ཐེག་དམན་འཕགས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་མཉམ་གཞག་ཏུ་བདག་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བས་འཁོར་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་
ལྟ་བ་སོགས་དང་མཚུངས་ལྟ་དུ་མི་འཇུག་ཅིང་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་

མ་བཅས་པས་དེ་ལ་ཟག་པར་བྱས་པའི་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་མ་ཡིན་ཀྱང་། དེའི་ཆོ་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་འཇུག་པས་འཁོར་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ལྟ་བ་སོགས་དང་མཚུངས་ལྟ་
དུ་འཇུག་པས། དེའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཟག་བཅས་ཡིན་ནོ། །བྱང་སེམས་འཕགས་

@236B པ་ཞིག་ཡིན་ན་མཉམ་གཞག་གི་ཆོ་བདག་དུ་འཛིན་པ་གཉིས་ཆར་མི་འཇུག་པས། འཁོར་ཀྱན་འགོ་ལྔ་ལས་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ལྟ་བ་སོགས་དང་

མཚུངས་ལྡན་དུ་མི་འཇུག་པས་བདག་འཛིན་གཉིས་ལ་ཟག་པར་བྱས་པའི་ཟག་པ་དང་མ་བཅས་པའི་ཕྱིར་ཟག་

མེད་ཡིན་ནོ། །ཁོ་ན་རེ། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ལ་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་བདག་རྒྱུན་ཇི་ལྟ་བུ་མི་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡི་ཤེས་ལ་བག་ཆགས་སྒོད་དམ་མི་སྒོད་། སྒོད་ན་སངས་རྒྱས་སྔ་མ་ནམས་བག་ཆགས་སྒོད་
ཡུན་རིང་པས་མཐུ་ཆེ་ལ་སངས་རྒྱས་ཕྱི་མ་ནམས་དེ་ལས་མཐུ་ཆུང་དུར་འགྱུར་བ་དང་། བག་

ཆགས་སྒོ་གཞི་ལ་ལུང་མ་བསྟན་དགོས་ཞེས་སྔར་དམ་བཅས་པ་ལ་གཞན་གྱིས་འགལ་བ་བསྐྱིག་མི་དགོས་པར་རང་ཉིད་ཀྱིས་སུན་ཕྱང་བ་ཡིན་ལ། མི་སྒོད་ན་སྟོབས་སོགས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ཡོན་ཏན་དེ་དག་རྒྱ་མེད་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེ་ན། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་སྒྲོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་

ཕྱོགས་དང་པོ་ནི་མི་འདོད་ལ། གཉིས་པ་ཁས་སྦྱང་པར་བྱའོ། །འོན་ཀྱང་སྟོབས་སོགས་རྒྱ་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་སྒྲོན་ནི་མེད་དེ། ས་བཅུའི་རྒྱུན་གྱི་ཐ་མའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ཆོ་ཟག་མེད་གྱི་
ས་བོན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅིག་ཅར་དུ་རྒྱས་ནས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་སྟོབས་སོགས་སངས་

རྒྱུ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རིགས་འདྲ་རྒྱུ་ཆད་མེད་པར་འཇུག་བས་ན་རྒྱུ་མེད་དུ་ག་ལ་འགྱུར། ཡང་ན་སྟོབས་སོགས་ཀྱིས་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཕན་ཚུན་རྒྱུ་དང་། རྒྱུ་ཅན་དུ་འགྱུར་བའི་
ཕྱིར་ཉེས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །འདིར་བཀའ་འགྲེལ་དུ་རྩ་བ་དངས་པ་ལས། ཡི་

ཤེས་མེད་དང་མཉམ་པ་ཉིད། ཐོབ་པའི་སྦྱོན་གཉིས་རིང་དུ་སྤངས། །ཞེས་འབྱུང་བ་ནི་མ་དག་པའོ། །ཉོན་ཡིད་ཀྱི་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ལྟ་བ་སོགས་བཞི་པོ་དང་།
ཉོན་ཡིད་གཉིས་ཉེན་མཚུངས་པ་དང་། དམིགས་པ་མཚུངས་པ་ཡིན་པས་མཚུངས་ལྡན་དུ་

འཇོག་པ་མ་གཏོགས། རྣམ་པ་ལྔ་མཚུངས་མ་ཡིན་ཏེ། ཡིན་ན་ཉོན་ཡིད་ཀྱང་ཆོས་བདག་གི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་ཉོན་ཡིད་ལ་མཚན་མའི་སྟོས་པ་མ་ལུས་པ་འབྱུང་བའི་ཡིད་
ཤེས་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་པ་ཡོད་པས། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ལྟ་བ་སོགས་ཀྱང་རྣམ་པ་དེ་

@237A གྲུ་། །ལ་འཇུག་པས་དེ་གཉིས་མཚུངས་ལྡན་དུ་བཞག་སམ་སྒྲམ་སྟེ་དབྱེད་དགོས་བ་ཞིག་གོ། །དེ་ལྟར་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་ཀྱི་ངོ་བོ་སྒྲིའི་ཡུལ་དུ་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་མཚོན་
བྱེད་དམིགས་པ་སོགས་བཤད་ནས། གཉིས་པ་ཡིད་དང་ཀྱན་གཞིའི་གནས་

སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་བསྟན་པ་ནི། འདི་ལྟར་ཀུན་གཞི་དང་ཉོན་ཡིད་ཅེས་བྱ་བ་འདི་ནི་བྱོད་ཀྱིས་རང་དགར་འདོད་རྒྱལ་དུ་བཏགས་པ་ལས་ཡིད་ཆེས་པའི་ལུང་ལས་མི་འབྱུང་ཞིང་། རིགས་པས་
ཀྱང་སྐྱབ་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར་མི་འདོད་དོ་སྟུམ་ན། དེ་ཡོད་ཅེས་བསྟན་པ་ལ། ཡིད་ཆེས་ལུང་དར་

རིགས་པ་ཡིས། རྣམ་ཤེས་དྲུག་ལས་ཐ་དད་པའི། ཡིད་དང་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས། ཡོད་པར་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱ། ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། ཡིད་ཆེས་ལུང་དང་རིགས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་
དང་ལྟན་པས། རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དྲུག་ལས་ཐ་དད་པའི་ཉོན་ཡིད་དང་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་

ཤེས་པ་ཡོད་པར་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་ཀུན་གཞི་དང་ཉོན་ཡིད་སྐྱབ་བྱེད་ལ་ལུང་དང་རིགས་པ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ལ་ཡང་ཀུན་གཞི་དང་ཉོན་ཡིད་གྱི་དབྱེ་བས་གཉིས་ཡོད་པའི་
དང་པོ་ནི། ཆོས་མངོན་པའི་མདོ་ལས། ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་གྱི་དབྱིངས། ཆོས་རྣམ་

ཀུན་གྱི་གནས་ཡིན་ཏེ། །དེ་ཡོད་པས་ན་འགོ་ཀུན་དང་། །ཟླ་ངན་འདས་པའང་ཐོབ་པར་འབྱུང་ཞེས་དང་། ཆོས་ཀུན་ས་བོན་ཐམས་ཅད་པ། རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ཀུན་གཞི་སྟེ། །དེ་བས་ཀུན་
གཞི་རྣམ་ཤེས་ནི། །དམ་པ་དག་ལ་ངས་བཤད་དོ། །ཞེས་དང་། དགོངས་འགྲེལ་ལས།

ལེན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཟབ་ཅིང་ཕྱ། །ས་བོན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མ་འབྱུང་བ་མི་སྲིད་པ་དག་ཏུ་རྟོག་པར་འགྱུར་ན་མི་རུང་ཞེས། །འདི་ནི་བྱིས་པ་རྣམས་ལ་ངས་མ་བསྟན། །ཞེས་དང་། ལང་
གཤེགས་ལས། སེམས་ནི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཏེ། །ངར་སེམས་པ་ནི་

ཡིད་ཡིན་ནོ། །ཡུལ་ལ་རྣམ་པར་རིག་པ་གང་། །དེ་ན་འཇུག་པའི་རྣམ་ཤེས་འདོད། །ཅིས་སོགས་མཐའ་ཡས་པ་འབྱུང་དོ། །གཉིས་པ་ཉོན་ཡིད་ཀྱི་ལུང་ནི་སྤར་ལང་གཤེགས་ལས། ངར་
སེམས་པ་ནི་ཡིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་དེ་དང་། གཞན་ཡང་དགོངས་འགྲེལ་ལས། རེས་

@238B འགའ་ནི་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འདི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཅིག་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འཇུག་སྟེ་ཡིད་དང་དོ། །རེས་འགའ་ནི་གཉིས་དང་སྟེ་ཡིད་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་
དོ། །རེས་འགའ་ནི་འཇུག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བདུན་ཀ་དང་ལྷན་ཅིག་འཇུག་སྟེ་ཞེས་དང་། གསེར་འོད་དམ་

པའི་མདོ་ལས། ཀུན་གཞི་ལ་གནས་པའི་ཡིད་སྤངས་པས་ནི་འོངས་སྟོད་རྫོགས་པའི་སྐྱ་ཐོབ་བོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། གཞན་ཡང་རྒྱན་སྐྱ་ག་པོ་བཀོད་པ་སོགས་ལས་རྣམ་ཤེས་ཆོགས་
བརྒྱད་ཏུ་གསུངས་པ་རྣམས་འདིའི་སྐྱབ་བྱེད་དོ། །གཉིས་པ་རིགས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ལ་ཀུན་གཞིའི་སྐྱབ་

བྱེད་དང་། ཉེན་ཡིད་ཀྱི་སྐྱབ་བྱེད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོད་པའི་གཞུང་ལུགས་ནས། །སྐྱབ་བྱེད་རིགས་པ་མཐའ་ཡས་པ། །གསུངས་ཀྱང་ལེན་དང་དང་པོ་གསལ། །ས་བོན་
ལས་དད་ལུས་ཚོར་དང་། །སྒྲོམས་འཇུག་འཆི་འཕོ་མི་རུང་བ། །བརྒྱད་དུ་འདུས་སྤྱིར་འདིར་བཤད་

བྱ། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོད་པའི་གཞུང་ཐེག་བསྐྱུས་ལས་རིགས་པ་ལྔ་དང་། ཡུང་པོ་ལྔ་འི་རབ་དུ་བྱེད་པར་རིགས་པ་བཞི་དང་། སའི་བསྟོད་འབྲེལ་དུ་ལུང་གི་སྐྱབ་བྱེད་བཅུ་
ང་དང་རིག་བྱ་གང་འཕྲོད་པའ་

ང་། ཉེན་འབྲེལ་མདོ་འབྲེལ་དུ། ཐེག་བསྐྱུས་ཀྱི་རིགས་པ་འགའ་ཞག་བྱངས་པ་དང་། ས་སྤྱི་སོགས་ལས་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་མཐའ་ཡས་པ་གསུངས་ཀྱང་། ཀུན་བདུས་སུ་བཀོད་ནས་
བསྐྱབ་པ་ནི། རྣམ་པར་ངེས་པ་བསྐྱབ་པར། ལེན་དང་དང་པོ་གསལ་བ་དང་། ས་བོན་ལས་དད་ལུས་ཚོར་དང་། །སེམས་མེད་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པ་དང་། །དེ་

བཞིན་འཆི་འཕོ་མི་རུང་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ཀུན་བདུས་འབྲེལ་པར་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཀྱིས་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་རྟོག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
མེད་ན། ལུས་ཉིར་བར་ལེན་པ་མི་སྲིད་པ་དང་། །གཞོད་མ་འབྱུང་བ་མི་སྲིད་པ་དང་། །

གསལ་བར་འབྱུང་བ་མི་སྲིད་པ་དང་། ས་བོན་ཉིད་མི་སྲིད་པ་དང་། ལས་མི་སྲིད་པ་དང་། ལུས་ཀྱི་སྲོང་བ་མི་སྲིད་པ་དང་། བཅས་མེད་པའི་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པ་མི་སྲིད་པ་དང་། རྣམ་པར་
ཤེས་པ་འཆི་འཕོ་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བཀོད་པའི་རིགས་པ་བརྒྱད་དུ་འདུས་

@239A ༄། །པའི་ཕྱིར་རིགས་པ་བརྒྱད་པོ་ལའད་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་རིག་པ་དང་པོ་ནི། འདི་ལྟར་ལུས་ཉི་བར་ལེན་པར་མི་རུང་བར་ཐལ། ཆོགས་དྲུག་གིས་ལུས་ལེན་པ་མི་འཐད་ཅིང་།
ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་མེད་པས་ཉོན་ཡིད་ཀྱང་མེད་པའི་

ཕྱིར། ཆོགས་དྲུག་གིས་ལུས་ལེན་པ་མི་རིགས་ཏེ། ལུས་ལེན་བྱེད་ནི་ཇི་སྲིད་ཉིད་མཆོམས་སྒྱུར་བ་ནས་མ་ཤིའི་བར་རྒྱན་མི་འཆད་པར་འཇུག་པ་གཅིག་དགོས་ལ། ཆོགས་དྲུག་ནི་ནང་གི་
དབང་པོ་དང་ཕྱིའི་ཡུལ་དང་། ལྟ་འདོད་སོགས་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བར་གསུངས་

པའི་ཕྱིར། ལུས་གྲུབ་ཟེན་པའི་འོག་ཏུ་ད་ལྟ་བའི་རྒྱན་ཉི་བར་གནས་པ་ལས་འབྱུང་གི་ཉིང་མཆོམས་སྒྱུར་བ་ན་མེད་པའི་ཕྱིར་གཉི་ལ་གསལ་མ་གསལ་གྱིས་བྱུང་པར་མེད་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་ན་
དབན་སྒྱུར་བ་རྣམ་སྒྲིན་ཡིན་པས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་དགོས་

པ་ལས། དེ་དག་ལ་དག་མི་དག་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་དག་ལ་མ་བསྐྱིབས་ལུང་མ་བསྟན་ཡོད་པས་དེ་ལུས་ལེན་བྱེད་དོ་སྟུམ་ན་ཡང་མི་འཐད་དེ། ལུང་མ་བསྟན་ནམ་སྟིན་གྱི་ཆར་
གྱུར་པ་ནི་ཇི་སྟིང་མ་ཤིའི་བར་འཇུག་དགོས་པ་ལས། འཇུག་ཤེས་མ་

བསྐྱིབས་ལུང་མ་བསྟན་ནི་བར་སྐབས་སུ་ལྟོག་པར་མཐོང་བའི་^(U) བ་གཉིས་ལུས་ལེན་བྱེད་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཡིན་ན་ལུས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱབ་པ་ཞིག་དགོས་པ་ལས། ཚོགས་དྲུག་ནི་གནས་སོ་
སོར་ངེས་པའི་ཕྱིར། ལུས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱབ་པ་མི་ལ། གལ་ཏེ་ལུས་

ཤེས་གྱི་གསལ་ན་ལུས་དབང་གིས་ལུས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱབ་པས་དབང་པོས་ཟིན་ནོ་ཞེན་ཡང་། ལུས་དབང་དང་རིག་བྱ་གང་འཕྲོད་པའི་གནས་དེར་ལུས་ཤེས་སྐྱེ་བ་ཡིན་གྱི། གང་མ་སྤང་པའི་
གནས་དེ་ཤེས་པས་མ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་ལུས་ལྷག་མ་རོ་ལྟར་དུ་འགྱུར་བ་

དང་། ཚོགས་དྲུག་ནི་རེས་འབྱུང་། རེས་མི་འབྱུང་བས་ཆོ་གཅིག་ལ་ལུས་མང་པོར་ལེན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཚོགས་དྲུག་ལུས་ལེན་བྱེད་དུ་མི་འཐད་ཅིང་། ལུས་ལེན་པར་དམིགས་པའི་ཀུན་
གཞི་ཉིད་ལུས་ལེན་བྱེད་དུ་ཁས་སྒྲུང་བར་བྱའོ། །རིགས་པ་གཉིས་པ་རྣམ་

@240B ཤེས་དང་པོའམ། གཞོད་མ་འབྱུང་བ་མི་སྲིད་པ་ནི། ཁོ་ན་རེ་ཀུན་གཞི་འདོད་པ་ལ་ཉེས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་རྣམ་ཤེས་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་འབྱུང་བར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་
ལ་ཀུན་གཞི་རྒྱན་དུ་འབྱུང་ལ། འབྱུང་ཤེས་ཀྱང་རེས་འགའ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཞེན། འདི་ནི་འདོད་

པ་ཡིན་ཏེ། དེ་མི་འདོད་ན། འདི་ལྟར་གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་ཡུལ་དུག་ལ་མཐོང་འདོད་ཉན་འདོད་སོགས་གྱི་ཡིད་བྱེད་ཉེ་རིང་མེད་པ་ན། ཐོག་མར་རྣམ་ཤེས་གཅིག་ཀྱང་མི་འབྱུང་བར་
ཐལ། རྣམ་ཤེས་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་འབྱུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་དཔེར་ན་གར་གྱི་

གཟུགས་ལ་ལྟ་བར་འདོད་པ་དང་། དེའི་སྒྲུ་ཉན་པར་འདོད་པའི་ཡིད་བྱེད་ཉེ་རིང་མེད་པར་ཡོད་པ་ན་གར་བྱུང་བ་དང་གར་གྱི་གཟུགས་མཐོང་བའི་མིག་ཤེས་དང་། དེའི་དབྱངས་ཐོས་པའི་ཉན་
ཤེས་གཉིས་ལྟ་བུ་དུས་གཅིག་དུ་འབྱུང་དགོས་པ་ལས་དེ་མི་འབྱུང་བར་ཐལ། རྣམ་ཤེས་

གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་འབྱུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་རྣམ་ཤེས་གཉིས་ཅིག་ཅར་འབྱུང་ན། རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཉིས་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བ་ནི་གནས་མ་ཡིན་ཅིང་། སྐབས་མེད་
དོ་ཞེས་པ་དང་འགལ་ཏེ། དེ་ནི་རྣམ་ཤེས་རིགས་མཐུན་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རིགས་

པ་གསུམ་པ་གསལ་བར་འབྱུང་བ་མི་རུང་བ་ནི། འདི་ལྟར་དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བའི་ཡུལ་འཛིན་པའི་ཡིད་ཤེས་ཏྲིག་པ་དང་། དབང་ཤེས་ཀྱི་སྒར་མྱོང་ཟིན་དུན་པའི་ཡིད་ཤེས་ཏྲིག་པའི་རྒྱ་བ་
གཉིས་ལ་གསལ་མ་གསལ་གྱིས་བྱུང་པར་མེད་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་ན་དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་

པའི་ཡུལ་འཛིན་པའི་ཡིད་ཤེས་ཏྲིག་པའི་རྒྱ་བ་གསལ་བ་ཡིན་དགོས་ལ། དེ་ཡང་དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་དེ་འདྲས་ཡུལ་འཛིན་པའི་དབང་ཤེས་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེའི་རྒྱན་གསལ་བ་ཡིན་
ཞེས་འདོད་དགོས་པ་ལས་བྱོད་ལ་དེ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་དཔེར་ན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་

གཟུགས་ལ་ལྟ་བཞིན་པའི་དུས་སུ་འདི་ནི་ཡིད་དུ་འོང་བའོ། །འདི་ནི་མི་འོང་བའོ་སྟུམ་པའི་ཡིད་ཤེས་ཏྲིག་པ་བྱུང་བ་ནི། སྒར་གཟུགས་མཐོང་བར་དུན་པའི་དུན་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་བ་ལས་གསལ་
བར་མྱོང་བས་འགྲུབ་ཅིང་། དེ་ཡང་ཡུལ་གསལ་བར་འཛིན་པའི་དབང་ཤེས་ཡོད་པའི་^{@241A} ༄༄༅། །རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་དང་དུས་མཉམ་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྒྱ་བ་ནི་གསལ་ལ། འདས་པའི་
ཡུལ་དུན་པའི་ཤེས་པ་ནི་རང་དང་དུས་མཉམ་དུ་ཡུལ་གྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་གསལ་བ་འཛིན་བའི་ཤེས་པ་མེད་པས་དེའི་རྒྱ་བ་མི་གསལ་བ་ཡིན་ནོ། །རིགས་པ་བཞི་པ་ས་བོན་

ཉིད་མི་སྲིད་པ་ནི། དག་མི་དགའི་ས་བོན་མེད་པར་ཐལ། ཀུན་གཞི་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཚྲོགས་དུག་ས་བོན་བསྐྱོད་བའི་གཞི་ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེན་དེ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། ས་བོན་བསྐྱོད་པ་
ལ་བསྐྱོད་བྱེད་དག་མི་དག་མོགས་ཀྱིས་རང་འགགས་པ་ལ་སྐྱོགས་པ་ན་ས་བོན་བསྐྱོད་

ནས་སྐྱེ་འགག་ལྷན་ཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་འབྲེལ་པ་དང་ལྷན་པ་ཞིག་དགོས་པ་ལས། ཚོགས་དྲུག་ལ་དགོ་མི་དགོ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་ཀ་དམིགས་པའི་དགོ་བའི་འོག་ཏུ་མི་དགོ་བ་དང་། བརྒྱུ་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་པའི་འོག་ཏུ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་།

ཚོགས་དྲུག་འགགས་པའི་ཚོ་བག་ཆགས་གྱི་རྟེན་མེད་པས་བག་ཆགས་ཀྱང་རྒྱན་ཆད་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །རིགས་པ་ལྔ་པ་ལས་མི་སྲིད་པ་ནི། ལས་རྣམ་པ་བཞི་པོ་སྟོད་ལམ་འཕྲད་ལྟ་བུའམ་བརྟན་པ་ཕྱིའི་འཇིག་རྟེན་དུ་སྒྲུང་བའི་རྣམ་རིག་དང་། གནས་རྒྱུ་པ་

འདེགས་འཇོག་ལྟ་བུའམ། སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་རྟེན་དད་བཅས་པར་སྒྲུང་བའི་རྣམ་རིག་དང་། རྟག་ཏུ་ངའོ་སྟམ་པ་ལྟ་བུ་ངའོ་སྟམ་པའི་རྣམ་རིག་དང་། ཡུལ་ལམ་དུང་གི་དོ་ལྟ་བུའམ། གཟུགས་སྒྲ་སོགས་སུ་སྒྲུང་བའི་རྣམ་རིག་རྣམས་དུས་གཅིག་ཏུ་མི་འབྱུང་བར་ཐལ། ཤེ་

པ་གཅིག་ལ་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ལས་འདི་དག་མི་འབྱུང་ཞིང་། རྣམ་ཤེས་དུ་མ་ཅིག་ཅར་དུ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། བཞི་པོ་ལ་ལས་ཞེས་པ་ནི་སེམས་བྱུང་སེམས་པ་ལ་ལས་ཞེས་པ་དེ་མ་ཡིན་གྱི། བྱེད་པ་དང་ལས་ཞེས་པའི་ལས་དེ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བཞི་པོ་དེ་ཀུན་གཞི་

འདོད་པ་ལ་མི་རིགས་ཀྱི། གུན་གཞི་འདོད་པ་ལ་ནི་རིགས་ཏེ། སྔོན་དང་གནས་ཀྱི་རྣམ་རིག་དོན་དང་སེམས་ཅན་དུ་སྒྲུང་བ་ནི་གུན་གཞི་དང་། བདག་དུ་སྒྲུང་བ་ནི་ཉོན་ཡིད་དང་། ཡུལ་དུ་སྒྲུང་བ་ནི་འཇུག་ཤེས་དུག་སྟེ། དེ་རྣམས་དུས་གཅིག་དུ་འབྱུང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། རིགས་པ་དུག་པ་ལུས་ཀྱི་

@242B མྱོང་བ་མི་སྲིད་པ་ནི། རྩལ་བཞིན་ནམ་རྩལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའམ་མཉམ་པར་བཞག་མ་བཞག་ལ་སོགས་པའི་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་ལུས་ལ་བྱུང་བར་སྐྱེ་བའི་མྱོང་བའམ་ཚོར་བ་དེ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ཚོར་བའི་རྟོན་གུན་གཞི་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རིགས་པ་བདུན་པ་སྟོམས་

འཇུག་གཉིས་མི་རུང་བ་ནི། འདི་ལྟར་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་དང་། འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ལ་ཞུགས་པའི་གང་ཟག་དེ་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་ལུས་བོར་བར་ཐལ། ཚོགས་དུག་འགག་ཅིང་གུན་གཞི་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དེ་དང་ཤི་བ་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་པར་བསྟན་པ་ན། དེའི་

རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་ལུས་ལས་མ་འདས་ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །གལ་ཏེ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་མི་གསལ་བ་དང་བཅས་པས་རྣམ་ཤེས་དང་བྲལ་བར་མི་འགྱུར་རེ་ཞིན། ཡང་མི་འཐད་དེ། རྟོན་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཡོད་ན་དབང་ཡིད་རྣམ་ཤེས་གསུམ་འདུས་པའི་རིག་པ་དེ་ལས་

ཚོར་བ་དང་འདྲ་ཤེས་འབྱུང་བས་འདི་ལ་འདྲ་ཤེས་ཚོར་འགོག་གི་སྒྲིམས་འཇུག་ཅེས་པ་མི་འཐད་པར་འབྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ན་སྤོང་ལ་ཡང་མཚུངས་ཏེ། །ཀུན་གཞི་ཡོད་ན་
ཚོར་བ་དང་འདྲ་ཤེས་འབྱུང་བས་འདྲ་ཤེས་ཚོར་འགོག་མི་འཐད་པར་འབྱུར་རེ་ཞེ་ན། འཇུག་

ཤེས་འཁོར་གྱི་ཚོར་འདྲ་ནི་རྒྱ་བ་རགས་ལ་ཀུན་གཞིའི་འཁོར་གྱི་ཚོར་འདྲ་ནི་དམིགས་རྣམ་མི་གསལ་བས་སྒྲིམས་འཇུག་གཉིས་དང་འགལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རིགས་པ་བརྒྱད་པ་འཆི་
འཕོ་བ་མི་རུང་བ་ནི། ཀུན་གཞི་མེད་ན་འཆི་འཕོ་བར་མི་རུང་སྟེ། རྣམ་པར་ཤེས་པས་ལུས་འདོར་

བ་ལ་འཆི་བ་ཞས་འདོད་ལ། དེ་ཡང་ཀུན་གཞི་མེད་པས་ཡིད་ཤེས་གྱིས་འདོར་དགོས་ན་དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། འཆི་བ་ན་བྱོད་རིམ་གྱིས་སྤྱད་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་ལུས་འདོར་བྱེད་གྱི་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་ལུས་གྱི་ཆ་གང་ནས་སྤྱད་པ་དེ་ནས་བྱོད་སྤྱད་པར་འདོད་དགོས་ན་དེ་འདྲ་ཀུན་གཞི་

ལས་ཡིད་ཤེས་ལ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། དེ་འདྲ་ནི་ལུས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་པར་གནས་པའི་རྣམ་ཤེས་ལ་རུང་གི་ཡིད་ཤེས་ལ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་། འདིར་དཀའ་འབྲེལ་དུ། ཡིད་གྱི་ཤེས་པ་ནི་
ལུས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་པར་གནས་ཤིང་། ལུས་གྱི་ཕྱོགས་ཕྱོགས་ནས་སྤྱད་པ་མེད་པའི་

@243A ༄། བྱིར། ཞེས་པ་ཡང་དྲུག་པ་ཡིད་ཤེས་ལུས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱབ་པའི་དོན་དུ་མི་གཟུང་བར་མཇུག་དུ་མེད་པའི་བྱིར་ཞེས་པ་དང་སྤྲེལ་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་རིགས་པ་དང་པོ་
དང་། བཞི་པ། དྲུག་པ། བདུན་པ། བརྒྱད་པ་སྟེ་ལྔ་ཉི་ལྔ་གཞི་མེད་པ་ལ་

སྟོན་བརྗོད་ནས་ཡོད་པར་སྐྱབ་པ་དངོས་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་གསུམ་པ་ལྔ་བ་གསུམ་ནི། གྲུག་གཞི་ཡོད་ན་རྣམ་ཤེས་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་འབྱུང་བར་འབྱུར་རོ། །ཞེས་པའི་རྩོད་སྟོང་ཡིན་ནོ། །དེ་
ལྟ་བུའི་གྲུག་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་དེ་ཐག་པ་ཆེན་པོའི་སྡེ་སྟོད་ལས་

འབྱུང་བ་སྐར་བརྗོད་ཟིན་མོད། དེ་ལས་གཞན་ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྟོད་ལས་མི་འབྱུང་ངམ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་གྲུག་གཞི་རྣམ་ཤེས་ནི། ཐེག་དམན་གཙུག་ལག་རྣམས་སུ་ཡང་། །གྲུག་གཞི་རྩ་བའི་
རྣམ་ཤེས་དང་། །འཁོར་བ་ཇི་སྟིང་ཕུང་པོ་དང་། །སྟིང་པའི་ཡན་ལག་དག་གིས་

བསྟན། །ཞེས་གསུངས་དོན་ནི། དེ་ལྟར་གྲུག་གཞི་རྣམ་ཤེས་དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྡེ་སྟོད་ལས་ཤེས་བྱའི་གནས་དང་། ལེན་པའི་རྣམ་ཤེས་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྟོན་གྱིས་བསྟན་པ་དམ་ཟད། ཐེག་དམན་གྱི་
གཙུག་ལག་རྣམས་སུ་ཡང་རྣམ་གྲངས་གཞན་གྱིས་བསྟན་ཏེ། འདི་ལྟར་

ཐེག་བསྐྱུས་སྤྱད་པ་པའི་གཅིག་ལས་འཕྲོས་པའི་ལུང་ལས། སྤྱི་དགུ་ཀུན་གཞི་ལ་ཀུན་དུ་དགའ་བ། ཀུན་གཞི་ལ་དགའ་བ། ཀུན་གཞི་ལས་ཡང་དག་པར་འབྱུང་བ་ཞེས་སོགས་རང་མིང་
གིས་བསྟན་ཅིང་། དག་འདུན་པ་ལ་ཆེན་སྡེ་པོའི་ལུང་ལས་རྩ་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་

ཞེས་འབྱུང་སྟེ། དེས་ཀྱང་དེ་ཉིད་བསྟན་ནོ། །ས་སྟོན་སྡེ་པའི་ལུང་ལས་ཀྱང་། འཁོར་བ་ཇི་སྤྱད་པའི་ཕུང་པོ་ཞེས་འབྱུང་སྟེ། རྣམ་གྲངས་དེས་ཀྱང་དེ་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། གནས་བརྟན་པའི་ལུང་
ལས། སྤྱི་པའི་ཡན་ལག་ལྟ་བུ་དང་། ཤེས་པ་དང་ནི་སྟོད་པ་དང་། གསོ་བ་དང་ནི་

རྟོགས་པ་དང་། བདུན་པ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་ཡིན། ཞེས་པས་ཀྱང་དེ་ཉིད་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྟོད་ལས་ཀུན་གཞི་བསྟན་ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བསྐྱུས་
པར། བསྟན་འདི་འདི་ལྟར་གཞན་ན་མ་མཐོང་ལ། འདི་དག་བྱང་རྩལ་མཆོག་གི་རྒྱར་མཐོང་བས།

@244B གནས་བཅུ་བསྟན་པར་བྱད་ཞུགས་གང་ཡིན་པ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་བཀའ་འདོད་དོ། ཞེས་ཤེས་བྱའི་གནས་སོགས་གནས་བཅུ་བསྟན་པའི་སྒྲོ་ནས་བྱད་ཞུགས་པ་གང་
ཡིན་པ་དེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་འདོད་པ་མ་ཡིན་ནམ། ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྟོད་ལས་ཀྱང་

བསྟན་ཅིན། ཉིས་པ་མེད་དེ། ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྡོད་ལས་ནི། སྤྱིད་པའི་ཡན་ལག་ཅིས་སོགས་རྣམ་གྲངས་གཞན་གྱིས་བསྟན་ལ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྡེ་སྡོད་ལས་ནི། ཤེས་བྱའི་གནས་ཞེས་
སོགས་སྒྲ་བྲང་པོར་རྫོགས་པར་བསྟན་ཅིང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པར་དེ་ལྟར་མ་བསྟན་

པའི་ཕྱིར། ཐེག་པ་ཆེན་པོར་བསྟན་པ་ལྟར་ཉན་ཐོས་ཐེག་པར་བསྟན་མི་དགོས་ལ་བསྟན་ན་ཉིས་པར་ཡང་འགྱུར་རོ། །བསྟན་མི་དགོས་ཏེ་ཤེས་བྱའི་གནས་ཞེས་སོགས་སྒྲ་བྲང་པོར་བསྟན་པ་ནི་
ཤེས་བྱ་ཕྱ་ཞིང་ཕྱ་བ་བརྗོད་བྱར་བསྟུ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ལ། ཐེག་ཆེན་པ་རྣམས་རང་གི་

བྱང་ཆུབ་འགྲུབ་པ་ལ་ཤེས་བྱའི་གནས་ཕྱ་ཞིང་ཕྱ་བ་ཤེས་དགོས་ཀྱི། ཉན་ཐོས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་འགྲུབ་པ་ལ་ཆོག་བཞི་པའི་ཆོགས་སུ་བཅང་པའི་དོན་སྤངས་པས་ཀྱང་ཆོག་པའི་ཕྱིར། བསྟན་ན་
ཉིས་པར་ཡང་འགྱུར་ཏེ། ཆོས་ཀྱན་གྱི་ས་བོན་ཅན་ཡན་པས་སྡོད་བཅུད་ཀྱན་གྱི་རྒྱ་

དང་། འཁོར་བ་ཇི་སྤྱིད་བར་འཇུག་པ་བཅིངས་གྲོལ་ཀྱན་གྱི་གཞིར་གྱུར་པའི་རྣམ་ཤེས་དེ་ཀྱན་གཞིའོ་ཞེས་བསྟན་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་མི་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་དབང་ཕྱུག་ཏུག་པ་འཇིག་རྟེན་
ཀྱན་གྱི་བྱེད་པོར་སྒྲ་བ་དང་འབྲ་བར་བདག་ཏུ་རྟོག་པར་གྱུར་ན་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། ཐེག་

ཆེན་ལ་ནི་བསྟན་དགོས་པར་བཤད་ཟིན་ཅིང་བསྟན་ན་ཉིས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་བསྟན་ཀྱང་མི་རྟག་གཞན་དབང་ཅན་གྱི་ཆོས་སུ་གོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་དགོངས་འགྲེལ་ལས།
ལེན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཟབ་ཅིང་ཤ། །ས་བོན་ཐམས་ཅད་ཆུ་བོའི་རྒྱན་བཞིན་འབབས། །

བདག་ཏུ་རྟོག་པར་འགྱུར་ན་མི་རུང་ཞེས། །ངས་ནི་བྱིས་པ་རྣམས་ལ་དེ་མ་བསྟན་ཞེས་སྐྱེ་གནས་བཞི་པོ་རྣམས་སུ་ཉིད་མཆོམས་སྒྱུར་ནས་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་དང་། མ་ཤིའི་བར་སྒྲར་གྲུབ་པའི་ལྷས་
ལེན་པའི་རྩལ་གྱིས་བབྱང་བས་ན་ལེན་པའི་རྣམ་ཤེས་དང་། འཇིག་རྟེན་པའི་གློས་

@245A ༄༄༅། །རྟོགས་པར་མི་རྣམས་པས་ཟབ་པ། ཉན་རང་གིས་ཀྱང་ཇི་བཞིན་རྟོགས་མི་རྣམས་པས་ཤུ་བ། ཀྱན་བྱང་གི་ཆོས་ཀྱན་གྱི་ས་བོན་ཐམས་ཅད་འཇིན་པས་ས་བོན་ཐམས་ཅད་པ།
འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་བར་ཆུ་བོ་ཆེན་པོའི་རྒྱན་བཞིན་དུ་ཆད་པ་མེད་པར་འབབས་པ་སྟེ་

འབྱུང་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་བྱུང་པར་དང་བཅས་པ་བཤད་ན་ཉན་ཐོས་སོགས་ཀྱི་གང་ཟག་དབང་བཟུལ་རྣམས་བདག་ཏུ་རྟོག་པར་འགྱུར་ན་མི་རུང་བས། ངས་ནི་བྱིས་པ་ལྟ་བུའི་ཉན་རང་
སོགས་ལ་མ་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡེ་སྡོད་ལས་མ་བསྟན་པར་གསུངས་སོ།

འོ་ན་ཉན་ཐོས་གྱི་སྒྲེ་སྒྲོད་ལས་དེ་ལྟར་རྣམ་གྲངས་གཞན་གྱིས་བསྟན་ན་ཉན་ཐོས་གྱི་བྱུང་པའི་མཐའ་སྒྲིབ་རྣམས་མདོ་དོན་ཇི་ལྟར་འབྲེལ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཀུན་གཞི་ལ། །དབྱིག་
ཤེས་མིའུ་ཐུང་དབྱངས་སྒྲོགས་གསུམ། །རིམ་བཞིན་ཕུང་པོ་ཚོར་བ་དང་། །འཇིག་ལྟ་

གསུམ་ལ་དགོངས་ཞེས་འདོད། ཅས་གསུངས། དོན་ནི། ཉན་ཐོས་གྱི་སྒྲེ་སྒྲོད་ཏུ་ཀུན་གཞི་དེ་གཞན་གྱིས་དེ་ལྟར་བསྟན་པ་དེ་ལ། བཅུན་པ་དབྱིག་ཤེས་དང་། མིའུ་ཐུང་དང་། དབྱངས་སྒྲོགས་
གསུམ་གྱིས་རིམ་པ་བཞིན་དུ། དང་པོས་ཉར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལ་དགོངས་ཏེ། དེ་ནི་སྒྲེ་དབྱུ་ཀུན་

དགའ་བར་འགྱུར་བའི་གཞི་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་འདོད། གཉིས་པས་ཟག་བཅས་གྱི་ཚོར་བ་བདེ་བ་ལ་དགོངས་ཞེས་དང་། གསུམ་པས་འཇིག་ལྟ་ལ་དགོངས། ཞེས་འདོད་དོ། འོ་ན་དེ་དག་གིས་
བཀྲལ་བ་ལྟར་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་ཡང་རུང་ངམ་ཞེ་ན། ཐེག་པ་འོག་མའི་ལུགས་ལ་ནི།

རྩལ་དེ་མི་རུང་མེད་མོད་གྱི། །ཐེག་ཆེན་པ་རྣམས་ལུང་དེའི་དོན། ཀུན་གཞིར་འདོད་པ་ཆེས་བཟང་སྟེ། །གང་སྤྱིར་དབྱིག་ཤེས་སོགས་གྱིས་ནི། །བཀྲལ་བ་སྒྲོན་དང་ལྡན་སྤྱིར་རོ། །ཞེས་
གསུངས། དོན་ནི། ཐེག་དམན་པ་རྣམས་ཀུན་གཞི་བསྟན་པའི་སྒྲོད་མ་ཡིན་པས་ཐེག་པ་

འོག་མའི་གྲུབ་མཐའ་སྒྲ་བ་དེ་དག་གི་ལྷགས་ལ་བཀྲལ་ཚུལ་དེ་མི་རུང་བ་མེད་མོད། ཐེག་ཆེན་པ་རྣམས་ལུང་དེ་དག་གི་དོན་ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་སུ་འདོད་པ་ཆེས་བཟང་སྟེ། རྒྱ་མཚན་གང་
གི་ཕྱིར་ན། དབྱིག་ཤེས་མིའུ་ཐུང་སོགས་གྱིས་བཀྲལ་བ་ནི་སྒྲོན་དང་ལྷན་

@246B ཞིང་། ཀྱན་གཞིར་འདོད་པ་ནི་མ་མེད་པའི་ཕྱིར་ལོ། །སྒྲོན་དང་ཇི་ལྟར་ལྷན་ཞེ་ན། ཀྱན་གཞི་ཞེས་པའི་དོན་སྒྱུར་བ་ཡིན་ཅིང་། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ནི་ཤིན་ཏུ་སྤྲུག་བསྐྲལ་བའི་ངན་འགོ་
བ་དང་མི་མཐུན་པ་ཡིན་པས་དེ་དག་དེ་ལ་དགའ་བ་མ་ཡིན་གྱི་དེ་དག་བྲལ་བར་འདོད་དོ།

ཆོར་བ་བདེ་བ་བླག་པ་དང་བཅས་པ་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཡན་ཆད་དང་། གོང་མ་ལ་མེད་ཅིང་མི་མཐུན་པས་དེ་དག་སྒྱུར་བར་མི་རིགས་ལ། འཇིག་ལྷ་ཡང་ཆོས་འདི་པ་དང་མི་མཐུན་པ་
ཡིན་པས་དེ་དག་སྒྱུར་བར་མི་རིགས་སོ། །ཀྱན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ལ་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་ཉེས་

པ་མེད་དོ། །གཉིས་པ་ཉོན་ཡིད་གྱི་རིགས་ལ་ནི། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཡིད་མེད་ན། །མ་འདྲེས་པ་ཡི་མ་རིག་དང་། །ལྟ་པོ་དག་དང་འདྲ་བ་དང་། །སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་བྱེ་བྲག་
དང་། །ངེས་ཚིག་མེད་པའི་སྒྲོན་ཏུ་འགྱུར། །འདུ་ཤེས་མེད་པར་སྒྱེས་པའི་རྒྱན། །ངར་འཛིན་མེད་

པའི་སྒྲོན་དུ་འགྱུར། །ངར་འཛིན་པ་དང་ལྡན་པ་ན། །རྣམ་པ་ཀུན་དུ་མི་འཐད་ཕྱིར། །ཉོན་ཡིད་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་མེད་ན་འདི་ལྟར་
མ་འདྲེས་པ་ཡི་མ་རིག་པ་ཞེས་པ་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ལ་བསྒྲིབས་པ།

དག་མི་དག་ལྟང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་རྣམས་འབྱུང་བའི་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་འབྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སེམས་བྱུང་ཡིན་པས་དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཞིག་ནི་ཡོད་ལ། ཉོན་
མོངས་ཡིན་པས་ཀུན་གཞི་དང་ནི་མཚུངས་ལྡན་མི་རུང་ཞིང་། འཕགས་ལམ་མ་

སྒྲིས་གྱི་བར་དུ་རྒྱན་མི་འཆད་པའི་ཚོགས་དུག་དང་ཡང་མཚུངས་ལྡན་མི་རུང་ངོ། །དེས་ན་ཉོན་ཡིད་དང་མཚུངས་ལྡན་ཡིན་དགོས་པ་ལས་ཉོན་ཡིད་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་འདྲེས་པའི་མ་རིག་པ་
མེད་པར་འགྱུར་ངོ། །མ་འདྲེས་པའི་དོན་ནི་རྟེན་ཉོན་ཡིད་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པས་

ན་མ་འདྲེས་པ་ཞེས་བཤད་དོ། །རིག་པ་གཉིས་པ་ལྷ་པོ་དག་དང་མི་འབྲ་བའི་སྒྲོན་ཇི་ལྟར་ཡོད་ཅིན། འདི་ལྟར་རྣམ་པ་ཤེས་པ་ལྷ་པོ་དག་ལ་འདས་པའི་རྟེན་འདས་མ་ཐག་པའི་ཡིད་རི་དང་
ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྟེན་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་རེ་ཡོད་པ་ལྟར། ཡིད་ཤེས་གྱི་ལྷན་

@247A ༄། ཅིག་སྒྲིམ་པའི་ཉེན་དབང་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉོན་ཡིད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རིགས་པ་གསུམ་པ་ནི། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྒྲིམས་འཇུག་དང་། འགོག་པའི་སྒྲིམས་འཇུག་གཉིས་ལ་བྱེ་བྲག་གསུམ་བྱུང་པར་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་གཉིས་ལ་ཚོགས་དྲུག་འགགས་

པ་འདྲ་ལ་ཉོན་ཡིད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་བོ་ཅག་ལྟར་ན་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྒྲིམས་འཇུག་ལ་ངའོ་སྒྲིམ་པའི་ང་རྒྱལ་དང་། བདག་ལ་ཆགས་པ་རྣམས་ཡང་པས་མ་ཞི་བ་དང་། འགོག་སྒྲིམས་དེ་དག་དང་བྲལ་བས་ཞི་བར་འཇོག་པ་ཡིན་ལ་སྤྱོད་ལ་ཉོན་ཡིད་མེད་པས་དེ་

འདྲའི་ཞི་མ་ཞིའི་བྱུང་པར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ས་དང་ཡིད་བྱེད་ཐ་དད་པའི་བྱུང་པར་ཡོད་དོ་ཞེ་ན་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་ཙམ་ཡོད་དུ་རྒྱུག་ཀྱང་དེས་ཞི་མ་ཞིའི་བྱུང་པར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་སྒྲིམ་འཇུག་གི་རྒྱུད་ལ་སོ་སོར་ཡོད་པས་དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་པར་འཐད་

ངོ་ཞེ་ན། ཡང་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྒྲིམས་འཇུག་ལ་ངའོ་སྒྲིམ་པའི་ང་རྒྱལ་སོགས་གྲིས་མ་ཞི་བ་ཡིན་པས་འཇུག་པ་རྣམས་གྲིས་གཡང་ས་ལྟར་མ་ཐོང་ནས་སྤངས་པ་ཡིན་ལ། ཚོགས་དྲུག་འགགས་ཙམ་གྲིས་སྤངས་པ་ཡིན་ན་འགོག་སྒྲིམས་ཀྱང་སྤངས་དགོས་པར་འགྱུར་

རོ། །དེས་ན་ཉོན་ཡིད་མི་འདོད་པ་ལ་དེ་ལ་སོགས་པའི་གཞོད་པ་མཐའ་ཡས་སོ། །རིགས་པ་བཞི་པ་ནི་ཉོན་ཡིད་མེད་ན་འདྲ་ཤེས་མེད་པར་སྐྱེས་པ་རྣམས་ལ་ངར་འཛིན་མེད་པའི་སྐྱོན་དུ་
འགྱུར་ཏེ། དེར་སྐྱེ་བའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ནས། ཇི་སྲིད་འཆི་སེམས་མངོན་དུ་མ་གྱུར་གྱི་

བར་དུ་ཚོགས་དུག་འགག་ཅིང་ཉོན་ཡིད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ངར་འཛིན་གྱི་བག་ཆགས་ཡོད་པའི་ངར་འཛིན་དང་བཅས་པའོ་ཞེས་ཀྱང་མི་རིག་ཏེ། ཉོན་ཡིད་མི་འདོད་ན་ཀྱན་གཞི་ཡང་
མི་རིགས་པས་བག་ཆགས་སྒོ་གཞིར་ཡིད་ཤེས་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ལ་དེ་ནི་

མེད་ཅིང་། གཟུགས་ཕུང་བག་ཆགས་སྒོ་གཞིར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་འདྲ་ཤེས་མེད་པར་སྐྱེས་པ་རྣམས་ལ་ངར་འཛིན་མེད་དོ་ཞེ་ན། འོ་ན་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་དག་མི་ཁོམས་པར་
གཟིགས་ནས་སྤང་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། འགོག་སྒྲུམས་བཞིན་ནོ། །རིགས་

@248B པ་ལྔ་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཉོན་ཡིད་མེད་ན་རྟག་དུ་ངར་སེམས་པའི་ཕྱིར་ཡིད་དོ་ཞེས་པའི་ངེས་ཚིག་འདི་རྣམ་ཤེས་གང་ལ་ཡང་མི་གནས་པར་འགྱུར་ཏེ། དབང་ཤེས་ལ་ངར་སེམས་པ་མེད་
ལ། ཡིད་ཤེས་ལ་ངར་སེམས་པ་ཡོད་ཀྱང་རྟག་དུ་ངར་སེམས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རིགས་པ་དུག་

པ་ངར་འཛིན་པ་རྣམ་པ་ཀྱན་ཏུ་འབྱུང་བ་མི་འཐད་ཅིན། ང་སྦྱིན་པ་བྱེད་ཅིས་པ་ལྟ་བུ་དག་བ་དང་། ང་སྦོག་གཅིད་བྱེད་ཅིས་པ་ལྟ་བུ་མི་དག་བ་དང་། ང་བྱུས་བྱེད་ཅིས་པ་ལྟ་བུ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་
སེམས་ཐམས་ཅད་ལ་ངར་འཛིན་ཡོད་ལ། དེ་ཡང་ཉོན་ཡིད་ཡོད་ན་རུང་གི། མེད་ན་མི་རུང་།

སྟེ་ངར་འཛིན་མི་དག་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ན་དག་སེམས་དང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་དང་དུས་མཉམ་དུ་མི་འཇུག་ཅིང་། དེ་ལས་ལྷོག་པ་ལ་ཡང་གཞོད་བྱེད་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་
ལྟར་ཉོན་ཡིད་མི་འདོད་པ་ལ་གཞོད་པ་མཐའ་ཡས་པ་འབབ་པས་ན་ཉོན་ཡིད་ཡོད་པར་།

ཤེས་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་རྣམ་ཤེས་ཆོགས་དགྲར་འདོད་པ་དགག་པ་ལ་སྦྱོགས་སྒྲ་མ་བཟོད་པ་དང་། དེ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བདུན་པ་ལེན་པའི་རྣམ་ཤེས་དང་། །ཀྱན་གཞི་གསུམ་
དུ་འཆད་པ་དང་། །དགྲ་པ་བྱི་མེད་རྣམ་ཤེས་སུ། །འདོད་པ་ཡང་དག་བདེན་པའི་

ལུགས། ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྟོབ་དཔོན་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་ཤེས་གངས་མང་ཉུང་དུ་འདོད་པ་རྣམས་རྒྱའི་སྟོབ་དཔོན་ཐེན་ཆོག་གམ་ཚོགས་གསལ་དུ་གྲགས་པས་རྒྱ་ནག་
གི་འགྲོལ་ཆེན་དུ་བཀོད་པ་ལྟར། སྟོབ་དཔོན་གྱུ་སྒྲུབ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་

གྱིས་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་བྱུག་ཁོན་འདོད་ལ། གསེར་འོད་དམ་པའི་མདོ་སྡེ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་འཕགས་ཡུལ་གྱི་སློབ་དཔོན་གསུམ་ལས། སློབ་དཔོན་པོ་དེ་ཅན་དེ་བཞིན་ཉིད་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་
པའི་ཚོས་ཉིད་གྱི་སེམས་ཏེ། འདི་ལ་སེམས་ཞེས་བྱ་ཡང་དམིགས་པ་ཅན་ནི་མ་ཡིན་ལ།

མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་ནི་དད་སོགས་དགེ་བ་དང་ཆགས་སོགས་མི་དགེ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་ཏེ་དམིགས་པ་ཅན་ཡིན་ལ། རྣམ་པར་རིག་པ་ཅམ་གྱི་ཡིད་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡིད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་བཤད་ཀྱང་ཡིར་རོ། །བཞི་པ་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་གཅིག་

@249A ༄། །འགལ་བ་མེད་ཅེས་བཤད། གཉིས་པ་སློབ་དཔོན་ཡང་དག་བདེན་པའི་བླགས་ནི། རྣམ་པར་ངེས་པའི་མཛོད་ཅེས་བྱ་བའི་བསྟན་བཅོས་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་
དགྲའི་དོན་མཛད་དེ། མིག་གི་རྣམ་ཤེས་སོགས་བྱུག་གི་སྟེང་དུ་བདུན་པ་ལེན་

པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ། ཀུན་གཞི་ལ་དམིགས་ནས་བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཁོན་ས་སྐྱིབ་པ་དང་ལྡན་གྱི་ཚོས་འཛིན་དང་མི་ལྡན་པས་ངེས་པར་སངས་རྒྱས་
སྐྱ་མི་འགྲུབ་པ་དང་། བརྒྱད་པ་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ལ་ཡང་དང་པོ་ངོ་བོ་ཉིད་

ཀྱི་ཀྱན་གཞི་ནི་སངས་རྒྱས་འགྲུབ་པར་ངེས་པ་དང་། གཉིས་པ་རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་ཀྱན་གཞི་ནི་བསྟན་བཅོས་དབུས་མཐའ་རྣམ་འབྱེད་རྒྱ་ནག་ཏུ་འགྱུར་བ་ལས། དབང་པོ་དོན་དང་བདག་རྣམ་
རིག་ །སྤང་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལས། །དེ་དང་འདྲ་བར་རབ་ཏུ་སྐྱེ་ཞེས་འབྱུང་

བ་ལ་བརྟེན་ནས། །ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ལ་དམིགས་པར་འདོད་པ་དང་། གསུམ་པ་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཀྱན་གཞི་འདི་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་ང་རྒྱལ་རྣམ་པ་བཞི་འབྱུང་སྟེ། ཆོས་
ཀྱི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ཡིན་གྱི། གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་མིན་

ཞེས་སློབ་ཏུན་གྱི་གཞུང་ལ་བརྟེན་ནས་གསུམ་ཏུ་འཆད་པ་དང་། དགྲུ་པ་བྱི་མེད་རྣམ་ཤེས་ཞེས་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པ་ལ་དོན་གཉིས་དང་ལྡན་པས་དང་པོ་དམིགས་བྱ་ཡུལ་ཏེ་
དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཡང་དག་མཐའ་ལ་སོགས་པའོ། །གཉིས་པ་དམིགས་

བྱེད་ཡུལ་ཅན་ཏེ། གཞོད་མ་ནས་རིག་པ་དང་བྱི་མ་མེད་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་རྣམ་ཤེས་ཆོགས་དགྲུང་འདོད་པ་དང་། གསུམ་པ་སློབ་དཔོན་རྒྱ་ཙང་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་ནས་ཐེན་
ཆོག་གིས་རྣམ་ཤེས་ཆོགས་བརྒྱད་ཏུ་འདོད་ལ། བཅོམ་ལྡན་རིག་

རལ་གྱིས། ཚོགས་དགུར་འདོད་མཁན་མེན་ཚོག་ཡིན་ཞེས་པ་མི་འཐད་དེ། མེན་ཚོག་རྒྱ་ནག་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་འདོད་མཁན་ཡང་དག་བདེན་པ་ཡིན་གྱི། དེ་རྒྱ་གར་བ་ཡིན་པས་
སོ། །གཉིས་པ་དེ་དག་ལས་ཚོགས་དགུར་འདོད་པ་དག་ག་པ་ནི། ཚོགས་བརྒྱད་

@250B ངག་ལས་ལོག་པ་ཡི། གཙོ་བོ་རྣམ་ཤེས་ཡོད་གྱུར་ན། རྟག་པའི་དངོས་པོར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། རྒྱ་གར་དགུར་འདོད་ལ་སྦྱབ་བྱེད་མེད། རྩིས་གསུངས། དོན་ནི། རྣམ་ཤེས་ཚོགས་
བརྒྱད་ལས་མང་བ་ཚོགས་དགུར་འདོད་པ་ལ་སྦྱབ་བྱེད་མེད་ཅིང་གཞོད་པར་བྱེད་པ་ཡོད་དོ། རྩི་ལྟར་

ཡོད་ཅི་ན། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཚོགས་བརྒྱད་པོ་དག་ལས་ལོགས་སུ་གྱུར་པའི་དགུ་པ་དྲི་མེད་རྣམ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བའི་གཙོ་བོའི་རྣམ་ཤེས་ཡོད་པར་གྱུར་ན་དེ་འདྲས་མ་གྲས་ཡིན་པས་ན་རྟག་པ་
ཡིན་ལ། དམིགས་བྱེད་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཡིན་པས་དངོས་པོ་ཡང་ཡིན་དགོས་ལ།

དེ་ལྟར་ན་རྟག་པའི་དངོས་པོར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། རྒྱ་གར་གྲས་ཡིན་མོ་ཞེན་མི་འཐད་དེ། གཟུགས་དང་ལྡན་མིན་ཡིན་ན་དམིགས་བྱེད་དུ་འགལ་ཞིང་། སེམས་བྱུང་ཡང་མིན་ལ། སེམས་
བྱུང་ཡང་མི་རུང་སྟེ། ཚོགས་བརྒྱད་དུ་མི་འདྲ་བའི་རྣམ་ཤེས་འདོད་པ་ལ་ལྷུང་རིགས་

གྲིས་སྒྲུབ་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཞི་པ་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་དགག་པ་ལ། བློགས་སྒྲུ་མ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཡིད་ཤེས་གཅིག་ཉིད་དབང་དུག་
གི་ རྟེན་ལ་སོ་སོར་རྒྱ་བའི་ཆོ། །སོ་སོའི་མིང་དུ་བཏགས་པ་ཙམ། །བྲམ་ཟེའི་ཆོམས་དང་

སྒྲེ་མཆེད་ནི། །བཅུ་གཉིས་སྟེན་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། །གཅིག་ཕུར་གསུངས་དང་རྣམ་ཤེས་དུག་ །ཡིད་ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་ཡིན་གསུང་ཕྱིར། ཤེས་ཀྱན་ཡིད་ཤེས་གཅིག་ཕུ་ལོ། །ཞེས་གསུངས།
དོན་ནི། བྱང་སེམས་གཅིག་ཕུར་སྒྲུ་བ་ན་རེ། ཤེས་པ་ཀྱན་ཡིད་ཤེས་གཅིག་ཕུ་

ཡིན་ཏེ་དཔེར་ན་ཁང་པ་བྱ་ག་མང་པོ་ཡོད་པར་མར་མ་བཏེག་པ་བཞིན། །ཡིད་ཤེས་གཅིག་ཉིད་དབང་པོ་དུག་གི་རྟེན་ལ་སོ་སོར་རྒྱ་བའི་ཆོ་སོ་སོའི་མིང་དུ་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་ལ། ལུང་གིས་
ཀྱང་གྲུབ་སྟེ། བྲམ་ཟེའི་ཆོམས་ལས། རིང་དུ་འགོ་བ་གཅིག་ཕུར་རྒྱ། །

གཤམ་བར་དགའ་བའི་སེམས་འདུལ་བྱེད། །དེ་ནི་བྲམ་ཟེངས་བཤད་དོ་ཞེས་དང་། སྒྲེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་བསྟན་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་དུག་ནི་ཡིད་ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་དོ་
ཞེས་སོགས་གྲིས་ཚོགས་དུག་ཡིད་ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལོ་ཞེས་

@251A ཨྲ། །པ་ནི་མ་རངས་པ་འོ། །དཀའ་འབྲེལ་གྱི་དཔེ་རྣམས་སུ་བཞི་པ་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་བཞི་རུ་འདོད་པ་དགག་པ་ལ་ཞེས་དང་། ཞེས་གཅིག་ཕུ་རྒྱ་སྐྱེས་ཞེས་པ་རྣམས་མ་དག་པ་
ཡིན་ལ། ཕྱི་མ་ནི་ཞེས་གཅིག་ཕུ་རྒྱ་ཞེས་སེམས་དེ་གཅིག་ཕུར་གསུངས་

པ་དང་། ཞེས་པ་ཡིན། གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ། ལུང་དོན་གཞན་དུ་རྒྱས་ཕྱིར་དང་། །དབང་ཤེས་གྱིས་ཀྱང་སྒྲོག་གྱུར་དང་། །འདས་དང་མ་འོངས་འཛིན་འགྱུར་ཕྱིར། །ཚོགས་གཅིག་
འདོད་པ་སྤྲུལ་སྤྱུལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། བྱོད་གྱིས་བྲམ་ཟེའི་ཚོམས་སོགས་གྱིས་ལུང་

གིས་ཤེས་པ་ཀུན་ཡིད་ཤེས་གཅིག་ཕུར་བསྟན་ཞེས་པ་དེ་ཡང་མི་འཐད་ད། ལུང་གི་དོན་ཡང་གཞན་དུ་བཤད་པར་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཤེས་ཀུན་ཡིད་ཤེས་གཅིག་ཕུ་ཡིན་ན་དབང་ཤེས་གྱིས་
ཀྱང་གཞལ་བུ་སྒྲོག་གྱུར་གྱི་དོན་རྟོགས་པ་དང་། འདས་མ་འོངས་སོགས་

སྒྲོ་བཏགས་གྱི་ཡུལ་རྣམས་ཀྱང་འཛིན་པར་འགྱུར་པས། རྣམ་ཤེས་ཚོགས་གཅིག་ཕུ་འདོད་པ་ནི་སྔོན་གྱི་སྤྲུལ་པར་གནས་པའི་ཐག་ཁྲ་ལ་སྤྱུལ་དུ་བཏགས་པ་བཞིན་སྒྲོ་བཏགས་ཁོ་ན་ཡིན་
ནོ། །གལ་ཏེ་ཡིད་ཤེས་ལ་རྟོག་པ་དང་རྟོག་མེད་གཉིས་གྱི་ཆ་འབྲེད་པས་སྒྲོན་མེད་ཅེས་

ཀྱང་བཟོད་མི་རྣམས་ཏེ། དབང་ཤེས་དང་རྗེས་ཡོད་ཀྱི་གཅིག་ཡིན་པའི་རྟོག་པ་དང་། རྟོག་པ་དང་རྗེས་ཡོད་ཀྱི་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་རྟོག་མེད་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ལུང་ལས་གཅིག་ཕུ་རྒྱ་ཞེས་པ་
ཡིད་ཤེས་ལ་དགོངས་ཤིང་ཡིད་དབང་པོ་ལྔའི་སྟོན་ཡུལ་ལ་རྒྱ་བ་དང་། ཡིད་

དབང་ཤེས་ཀྱིས་སྟོན་པར་གསུངས་པ་ནི། ཡིད་ཤེས་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་འཛིན་པ་དང་། དབང་ཤེས་ཡུལ་ལ་འཕྲོ་བ་དང་ནང་དུ་བསྐྱུང་པ་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་མཐུས་བྱེད་པའི་དོན་དང་། ཆོག་མ་
དྲག་ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་གསུངས་པ། སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་སུ་བྱེད་པ་ལ་སྐྱེ་མཆེད་

གཞན་དུ་གཞག་ཏུ་མེད་པས་ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་བཞག་དགོས་པའི་དོན་ནོ། །ཞར་བྱང་དེ་དག་གི་གྲུབ་དོན་ནི། དེ་ཕྱིར་ཡིད་ཆེས་ལུང་རིགས་ཀྱིས། །གྲུབ་པ་རྣམས་ཤེས་བརྒྱད་ཡིན་
ཕྱིར། །གསང་བའི་གནས་ལ་མི་ཞུམ་པའི། །མཁས་པས་བརྒྱད་ཉིད་འདོད་པར་བྱ། །ཞེས་

@252B གསུངས། དོན་ནི། དེ་ལྟར་རྣམས་ཤེས་གངས་མང་ཉུང་དུ་འདོད་པ་ལ་ལུང་རིགས་ཀྱིས་གཞོད་པ་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསང་བའི་གནས་ཟབ་མོ་ཀྱན་གཞི་དང་།
རྣམ་པར་རིག་པའི་ལྟ་བུ་ལ་མི་ཞུམ་པ་སྟེ་མི་སྐྱེག་པའི་མཁས་པས་ཆོག་མ་བརྒྱད་ཁོ་ནར་འདོད་པར་བྱ།

སྟེ་རྣམས་ཤེས་ཚོགས་བརྒྱད་དུ་ཡིད་ཆེས་བའི་ལུང་དང་རིགས་པས་གྲུབ་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་འོ། །འདིར་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བཞི་པ་རྣམས་ཤེས་གངས་ཉུང་བར་ཐལ་བ་ཚོགས་གཅིག་དུ་འདོད་པ་
དགག་པ་ལ། དངོས་དང་། གྲུབ་དོན་བཤད་པ་གཉིས་ཞེས་ཚོགས་གཅིག་དུ་འདོད་པ་དགག་པའི་གྲུབ་

དོན་དུ་བཤད་བཞི་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ནི་གངས་མང་བ་ཚོགས་དགྲུང་འདོད་པ་དགག་པ་དང་། གངས་ཉུང་བ་ཚོགས་གཅིག་དུ་འདོད་པ་དགག་པ་གཉིས་ཀའི་གྲུབ་དོན་ཡིན་གྱི། དེ་གཅིག་ཕུའི་
མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །གསུམ་པ་མཚུག་གི་དོན་ནི། ཡིད་དང་ཀུན་གཞིའི་དཀའ་བའི་གནས། །གསལ་

བར་སྟོན་འདི་མཁས་མཆོག་རྣམས། །ཇི་ལྟར་བཞེད་བཞིན་སྒྲ་མ་ཡི། །གསུང་ལ་བཞེན་ནས་རྒྱལ་ཁམས་པ། །སློ་བཟང་གྲགས་པས་སྦྱར་བ་ཡི། །དགེ་དེས་བྱབ་བསྟན་རྒྱས་གྱུར་
ཅིག །ཅེས་གསུངས། དོན་ནི། དེ་ལྟར་ཡིད་དང་ཀུན་གཞིའི་དཀའ་བའི་གནས་གསལ་བར་སྟོན་པའི་བསྟན་

བཅོས་འདི་ནི། འཕགས་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པར་རིག་པའི་རྩལ་སྒྲ་བ་ལ་མཁས་པའི་མཆོག་རྣམས་གྱིས་བཞེད་པ་ཇི་ལྟར་བ་བཞིན་དུ། ཇི་བཅུན་དམ་པ་རང་མདའ་བ་སོགས་སྒྲ་མ་དུ་མའི་གསུང་ལ་
བཞེན་ནས། རྒྱལ་ཁམས་པ་སྟེ་ཆོ་འདི་སྟོས་བཏང་ནས་རྒྱལ་ཁམས་ཀུན་དུ་ཉུལ་ཞིང་

འཕགས་པའི་རིགས་བཞི་ལ་གནས་པའི་དག་སྟོང་སྟོ་བཟང་གྲགས་པ་ཞེས་བགྱི་བས་སྐྱར་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་སྐྱར་བའི་དག་བ་དེས་བྱབ་པའི་ལུང་རྟོགས་གྱི་བསྟན་པ་འདི་ཉིད་དར་ཞིང་རྒྱས་
ལ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་བསྟན་པ་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་དུ་བསྟོ་བའོ། །སྤྲུལ་པ།

རྣམ་རིག་གཞུང་གི་ཁྱུ་གཏེར་བསྐྱབས་པ་ལས། །ལེགས་ཐོན་གནས་བཅུའི་རྣམ་གཞག་ཡིད་བཞིན་ནོ། །ཡབ་ཇེ་སྤྱུ་མས་ལུང་རིགས་རྒྱལ་མཚན་ཅིར། །བཀོད་ཆོ་དཔྱོད་ལྡན་དགའ་བའི་ཅ་
ཙ་འཛོར། །མི་ཤེས་ནད་སེལ་ལེགས་བཤད་སྟོན་གྱི་མཆོག་ །ཏ་ལའི་དུག་དུ་མཐོང་པའི་སྟོན་པོའི་

@253A ༄། །ཆོགས། །མགྲུ་བའི་གཏམ་དུ་འོས་པ་མ་ཡིན་ཡང་། །མཁས་དབང་ཡོངས་གྱི་ཁོངས་ནས་འཇུག་པའི་དཔྱིད། །འདི་ལྟའི་ལེགས་བཤད་ནོར་བུའི་མེ་ལོང་
གིས། །གསལ་བར་མཆོན་ཆོ་སེམས་གྱི་གསང་བའི་གནས། །ནག་ནོག་བྲ་མས་སྤྲགས་པ་གསལ་

བའི་ཕྱིར། །ཐོས་བསམ་རྒྱ་མཆོར་ཅི་དགར་འཇུག་པར་རིགས། །དེ་ཕྱིར་རྣམ་རིག་གཞུང་གི་ཁྱུ་གཏེར་ཆེའི། །གཏིང་ཟབ་ཇི་བཞིན་བདག་འདུས་དཔོག་མིན་གྱང་། །ལྷ་ལམ་མཇུག་མོ་བད་
ཡིས་སྟོན་པ་བཞིན། །རེ་ཁྲའི་སྟོར་བས་ཕྱོགས་ཙམ་མཆོན་པའི་དགས། །ཐོག་མེད་ནས་འོངས་ཟག་

མེད་འབྱུང་རུང་གི། །ཀུན་གཞིའི་བྱད་ཆོས་རང་བཞིན་གནས་པའི་རིགས། །དེ་ཉིད་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་པས་རྒྱས་འབྱུང་ཏེ། །རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་བཞེད་དོན་ལྷན་གྲུབ་ཤོག། །བྱད་པར་དོན་
གཉིས་ཕུན་ཚོགས་འབྱུང་བའི་སྒོ། །ཐེག་མཆོག་རིགས་ཀྱི་རྩས་པ་བརྟས་བཞིན་དུ། །བརྟན་

གཡེའི་དངོས་པོ་ཕྱི་རོལ་སྤང་བ་ཀུན། །རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་འཕྲུལ་ལས། །གཞན་དུ་ཆ་མེད་རྩལ་བརྩེགས་གོང་བྱ་སོགས། །དོན་གྱིས་སྟོང་བའི་རྣམ་རིག་ཙམ་གྱི་
ཚུལ། །ཚུལ་བཞིན་རྟོགས་ཤིང་ཐབས་ཤེས་ལམ་གྱི་འགྲོས། །ས་བཅུའི་མཉམ་རྗེས་བགྲོད་

པ་མཐར་ཕྱིན་ཤོག། །ཅེས་རྣལ་འབྱོར་སྟོན་པ་པའི་ལུགས་ཀྱི་ཡིད་དང་ཀུན་གཞིའི་རྩ་འགྲེལ་གྱི་དཀའ་གནས་གསལ་བྱེད་ཉི་ཟླ་བྱུང་འདུག་ཅེས་བྱ་བ་འདི་ནི་འཇམ་མགོན་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་
རིང་ལུགས་འཛིན་པ་ཏེ་བོ་སེ་རུང་སྒྲ་མ་བྱམས་པ་རྒྱ་མཚོའི་ཞལ་སྒྲ་ནས་ཀྱི་རྩ་འགྲེལ་སྒྲག་པ་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་གིས་ཤིག་པའི་བཀའ་གནང་བསྩལ་

བ་དང་། རྒྱབས་གཅིག་བཀའ་ངོན་མཚུངས་སྒྲ་མ་མཆིས་པ་རྗེ་སྒྲ་མ་སྟིད་ཞིའི་གཙུག་རྒྱན་ཡོངས་རྫོགས་བསྟན་པའི་མངའ་བདག་དོན་གྱི་སྤྲད་དུ་མཆོན་ནས་སྟོས་ཏེ་བདག་གི་མཁན་རིན་པོ་
ཆེ་རིགས་ཀུན་བྱུང་བདག་དོན་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་རྗེ་བཙུན་སྟོ་བཟང་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པ་རབ་རྒྱས་དཔལ་བཟང་པོ་སོགས་སྒྲ་མ་དམ་པ་མང་པོས་བཀའ་བསྩལ་བ་ལ་བརྟེན། བཀའ་

བཞིན་སྐྱབ་པ་མཆོད་པའི་མཆོག་ཏུ་བསམ་ནས་བཀའ་ལུང་སྤྱི་བོས་མ་ཉོས་ཏེ། ཟུང་འཇུག་སྒྲ་མ་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་སྐྱབས་འོག་ཏུ་རྒྱུད་ནས་ཡུན་རིང་ལན་ཞིང་ཐུགས་རྗེ་དང་བཀའ་
རྒྱུ་ཁོ་ནས་འཆོ་བ་སྒྲ་མའ་ཉེ་གནས་པ་ཀུན་ཚང་སྤྱལ་མིང་འཛིན་པ་སྒོ་བཟང་འཇམ་དབྱངས་སྟེན་ལམ་གྱིས་སྒྲ་མ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཞལ་ལས་ཐོས་པའི་

@254B མན་ངག་ལ་གཞི་བྱས་རྗེ་ཡང་སྤྲས་ཀྱི་གསུང་རྣམས་ལ་ཞིབ་ཏུ་བརྟགས་ཏེ་དང་བཞེན་པོས་སྤྲང་བའི་ཡི་གེ་བཙི་དབེན་ས་པ་དག་སྟོང་རྣམ་རྒྱལ་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་བགྱིས་པའོ།། བཀྲ་
ཤིས།།